

ພຣະອຠິຘັມມັຕຖສັງຄຫະ

ປຣິຈເຉທທີ່ ໓ (ປກິຓຓກສັງຄຫວິຠາຄ)

ຮວບຮວມຮຽບຮຽງໂດຍ... ...ອາຈາຣຍ໌ໄພທູຣຍ໌ ອິນທວົງສ໌

คู่มือการศึกษาพระอภิธัมม์

ปกิณณกสังคหวิภาค

พระอภิธัมมัตถสังคหะ

ปริจเฉทที่ ๓

รจนาโดย....

พระอนุรุทธาจารย์

รวบรวมเรียบเรียงโดย...

...อาจารย์ไพฑูรย์ อินทวงศ์

Fresno, California... November 30 2558

ມູລນິທິ: ສຶກສາ-ປະຕິບັດທັມມ໌ ເພື່ອເຜີຍແຜ່ພຣະພຸທສາສນາ
ໂດຍ: ອາຈາຣຍ໌ ໄພທູຣຍ໌ ອິນທວົງສ໌ ...ເຟຣສະໂນ ແຄລີຟໍເນັຽ, ສຫຣັຖອເມຣິກາ
Telephone: (໕໕໙) ໙໐໖-໑໔໑໐
E-Mail: Pinthavong@hotmail.com
Website: https://sites.google.com/site/laothaidhamma

ຄຳນຳ

ປື້ມ "ຄູ່ມືການສຶກສາພຣະອະພິທັມມັດຖະສັງຄະຫະ ປະຣິຈເຈທທີ່ ໕ (ປະກິຕະກະສັງຄະຫະວິພາຄ)" ນີ້ ໄດ້ຮວບຮວມຮຽບຮຽງ ຂຶ້ນໃຊ້ເປັນຄູ່ມື **ສຶກສາພຣະອະພິທັມມ໌** ໃຫ້ກັບເພື່ອນກັລຍານມິຕຣ໌ທຸກໆ ທ່ານ ແລະເພື່ອຊ່ອຍເຜີຍແຜ່ສຳຫລັບທ່ານທີ່ສົນໃຈທີ່ຢາກມີໄວ້ສຶກສາທາງອອນໄລນ໌ ເພາະເຫັນວ່າຈະຊ່ອຍເຜີຍແຜ່ການສຶກສາພຣະອະພິທັມມ໌ໃຫ້ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນ ເພື່ອພວກເຮົາຊາວພຸທສຈະໄດ້ຊ່ອຍກັນສືບທອດວິຊາ "**ວິຊຊາ**" ນີ້ໄວ້ໃຫ້ອນຸຊົນຣຸ່ນຫລັງ...ຯລຯ

ຜູ້ຂຽນຖວາຍປື້ມເຫລັ້ມນີ້ໄວ້ໃນພຸທສາສນາ ຫາກວ່າທ່ານທີ່ຕ້ອງການຈັດພິມພ໌ເພື່ອເຜີຍແຜ່ເປັນທັມມະທານ ກໍຂໍຮ່ວມອນຸໂມທນານາ ນະ ໂອກາສນີ້ດ້ວຍໂດຍບໍ່ຕ້ອງຂໍອນຸຍາຕຈາກຜູ້ຂຽນ ແຕ່ຜູ້ຂຽນບໍ່ອນຸຍາຕຫາກວ່າຈະພິມພ໌ເປັນການຄ້າອັນຫວັງຜົລກຳໄຣ ຜູ້ຂຽນຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າປື້ມເຫລັ້ມນີ້ຈະໃຫ້ຄວາມຮູ້ທາງການສຶກສາພຣະທັມມ໌ໄດ້ເປັນຢ່າງດີ ຂໍໃຫ້ທ່ານຜູ້ອ່ານຈົ່ງຈະເຣີນໃນພຣະທັມມ໌ຂອງພຣະສາສດາອຣຫັນຕ໌ສັມມາສັມພຸທສເຈົ້າທຸກ ໆ ທ່ານດ້ວຍເທີ້ນຯ

ສາຣບັນ

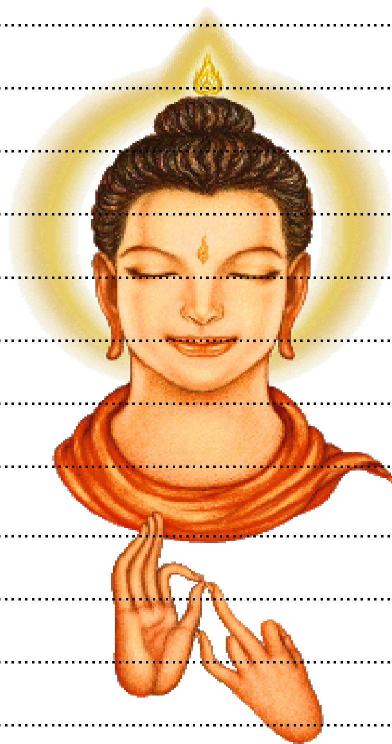
ປກິຕຕກສັງຄຫວິກາຄ

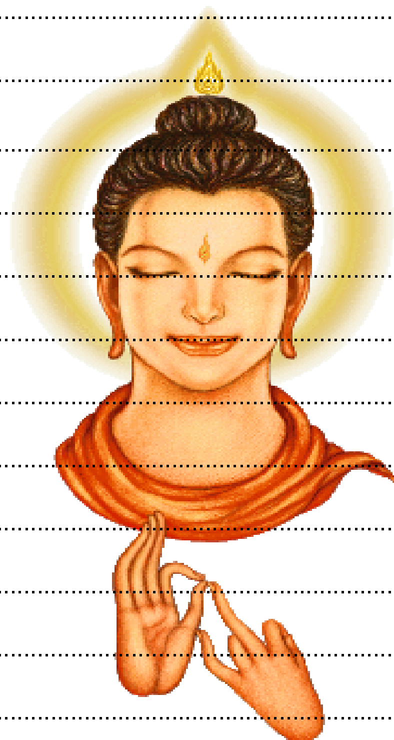
ພຣະອກິລັມມັຕຖສັງຄຫະ ປຣິຈເຈທທີ່ ໑

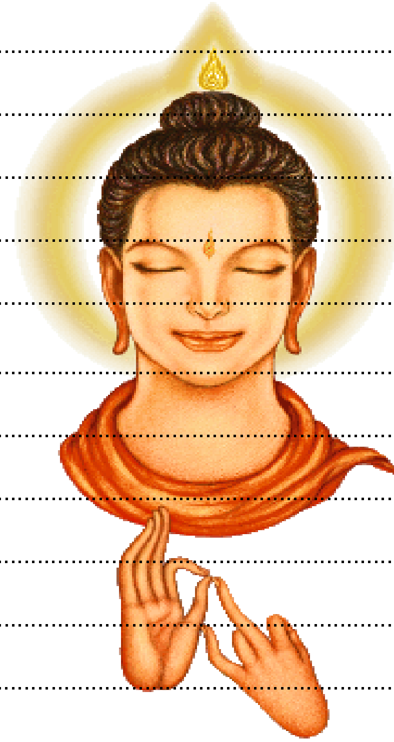
****

ນໂມ ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທທ຺ສ຺ສ

ຄູ່ມືການສຶກສາ

ປະກິນນະກະສັງຄະຫະວິພາກ

ພຣະອະພິທັມມັດຖະສັງຄະຫະ ປຣິຈເສດທີ່ ໓

ນໂມ ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺མາສມ຺ ພຸທສສ຺ສ

ຄວາມເບື້ອງຕົ້ນ

ຄູ່ມືການສຶກສາເຫລັ້ມນີ້ ໄດ້ຣວບຣວມຄຳສອນພຣະອະພິທັມມັດຖະສັງຄະຫະ ຊຶ່ງ ພຣະອນຸຣຸທສາຈາຣຍ໌ ເປັນຜູ້ຣຈນາ ອັນເປັນປຣິຈເສດທີ່ ໓ ທີ່ມີຊື່ວ່າ **"ປະກິນນະກະສັງຄະຫະວິພາກ"**

ປະກິນນະກະ ແປລວ່າ ກຣະຈັດກຣະຈາຍ ຄລະກັນ ເບັດເຕລັດ ຕ່າງ ໆ **ສັງຄະຫະ** ແປລວ່າ ຣວບຣວມໂດຍຫຍໍ້ **ວິພາກ** ແປລວ່າ **ສ່ວນ** ເມື່ອປຣະມວລຣວມກັນເຂົ້າແລ້ວ ປະກິນນະກະສັງຄະຫະວິພາກ ກໍແປລວ່າ ສ່ວນທີ່ຣວບຣວມ ສະແດງໂດຍຫຍໍ້ຊຶ່ງທັມມ໌ຕ່າງ ໆ

ທັມມ໌ຕ່າງ ໆ ໃນທີ່ນີ້ ຫມາຍເຖິງທັມມ໌ ໖ ຫມວດ ຄື

໑. ຫມວດ ເວທນາ ທັມມຊາຕິທີ່ສເວີຍອາຣົມຕ໌
໒. ຫມວດ ເຫຕຸ ທັມມຊາຕິທີ່ເຮັດໃຫ້ຜົລເກີດ
໓. ຫມວດ ກິຈ ຄື ການງານຂອງຈິຕ ໑໔ ຢ່າງ
໔. ຫມວດ ທວາຣ ຄື ທາງຮັບຮູ້ອາຣົມຕ໌ຂອງຈິຕ
໕. ຫມວດ ອາຣົມຕ໌ ຄື ສິ່ງທີ່ຈິຕຮູ້, ສິ່ງທີ່ຖືໃຈິຕຮູ້
໖. ຫມວດ ວັຕຖຸ ຄື ທີ່ຕັ້ງທີ່ອາສັຍເກີດຮັບຮູ້ອາຣົມຕ໌ຂອງຈິຕ

ທັງ ໖ ຫມວດນີ້ ເປັນການຮຽນຮູ້ເຖິງຈິຕແລະເຈຕສິກໂດຍລະອຽດ ສຣຸປໄດ້ວ່າໃຫ້ຮຽນຮູ້ວ່າ

ຈິຕແລະເຈຕສິກແຕ່ລະດວງນັ້ນມີເວທນາເປັນ **ສຸຂເວທນາ** ຫລື **ທຸກຂເວທນາ** ເປັນ**ໂທມນັສເວທນາ** ຫລື **ໂສມນັສເວທນາ** ຫລື **ອຸເບກຂາເວທນາ** ຈິຕແລະເຈຕສິກແຕ່ລະດວງນັ້ນ ມີເຫຕຸປຣະກອບ ຫລືບໍ່? ຖ້າມີ ມີເຫຕຸປຣະກອບເທົ່າໃດ ມີຫຍັງແດ່? **ເຫຕຸມີ ໖** ຄື **ໂລກເຫຕຸ, ໂທສເຫຕຸ, ໂມຫເຫຕຸ, ອໂລກເຫຕຸ, ອໂທສເຫຕຸ** ແລະ **ອໂມຫເຫຕຸ**

ໃນແຕ່ລະເຫຕຸນັ້ນ ປະກອບກັບຈິດໃດໄດ້ແດ່ ຈິດແລະເຈຕະສິກແຕ່ລະດວງນັ້ນ ທຳກິຈ (ງານ) ອີຫຍັງໃນ ໑໔ ຢ່າງ ໃນກິຈທັງ ໑໔ ນັ້ນ ມີຈິດໃດທຳໜ້າທີ່ໄດ້ແດ່

ຈິດແລະເຈຕະສິກ ອາສັຍທວານໃດໃນການຮູ້ອາຣົມ ອາສັຍຈັກຂຸທວານ ຫລື ໂສຕທວານ ອາສັຍຄານທວານ ຫລື ຊິວຫາທວານ ອາສັຍກາຍທວານ ຫລື ມະໂນທວານ ຫລື ບໍ່ໄດ້ອາສັຍທວານໃດ ໆ ເລີຍ ຈິດແລະເຈຕະສິກຮັບຮູ້ອາຣົມອັນໃດ ໄດ້ແດ່ໃນອາຣົມ ໖ ແລະອາຣົມ ໖ ນັ້ນ ອິງທັມມ໌ໄດ້ແກ່ຫຍັງ

ຈິດແລະເຈຕະສິກ ອາສັຍວັຕຖຸໃດເກີດ ອາສັຍຈັກຂຸວັຕຖຸ, ໂສຕວັຕຖຸ, ອາສັຍຄານວັຕຖຸ, ຊິວຫາວັຕຖຸ, ອາສັຍກາຍວັຕຖຸ, ຫທຍວັຕຖຸ, ຫລືບໍ່ໄດ້ອາສັຍວັຕຖຸໃດໆ ເກີດຂຶ້ນເລີຍ

ປະກິຕຕະກະສັງຄະຫະວິພາກນີ້ ພຣະອະນຸຣຸທທາຈາຣຍ໌ໄດ້ປະພັນທ໌ເປັນຄາຖາສັງຄະຫະຮວມ ໑໔ ຄາຖາ ຄາຖາທີ່ ໑ ວ່າ

໑. ສມ຺ປຢຸຕ຺ຕາ ຢຖາໂຢຄໍ ເຕປຍ຺ຍາສ ສພາວໂຕ
ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກາ ທມ຺ມາ ເຕສມ຺ທານິ ຢຖາຣຫໍ ฯ

ແປລຄວາມວ່າ **ສພາວທັມມ໌ ໕໓** ຄື ຈິດແລະເຈຕະສິກ ທັ້ງລັກສະນະແລະການປະກອບຊຶ່ງກັນແລະກັນ ຕາມຄວນແກ່ການທີ່ຈະປະກອບໄດ້ນັ້ນ ໄດ້ສະແດງມາແລ້ວ

ມີຄວາມຫມາຍວ່າ ທີ່ກ່າວມາແລ້ວແຕ່ທຳອິດນີ້ ຄື ສຣຸປທັມມ໌ ໖ ຫມວດ ອັນມີຈິດແລະເຈຕະສິກ ທຳໜ້າທີ່ຕ່າງ ໆ ຈິດ ແລະ ເຈຕະສິກ ຮວມເອີ້ນວ່າ **ສພາວທັມມ໌ ໕໓** ຄື ຈິດ ໑ ແລະ ເຈຕະສິກ ໕໒ ທີ່ນັບຈິດພຽງ ໑ ນັ້ນ ເພາະຈິດມີລັກສະນະຮັບຮູ້ອາຣົມ ພຽງລັກສະນະດຽວເທົ່ານັ້ນ ສ່ວນທີ່ນັບເຈຕະສິກເຕັມຈຳນວນທັງ ໕໒ ກໍເພາະວ່າ ເຈຕະສິກນັ້ນມີລັກສະນະແຕກຕ່າງກັນທັ້ງ ໕໒ ດວງ

ປະກິຕຕະກະສະແດງທັມມ໌ ໖ ຫມວດ

ປະກິຕຕະກະສັງຄະຫະວິພາກນີ້ ສະແດງທັມມ໌ ໖ ຫມວດ ດັ່ງມີຄາຖາສັງຄະຫະເປັນຄາຖາທີ່ ໒ ສະແດງວ່າ

໒. ເວທນາເຫຕຸໂຕ ກິຈ຺ຈ ທ຺ວາຣາລມ຺ພນ ວຕ຺ຖຸໂຕ
ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທວເສເນວ ສງ຺ຄໂຫ ນາມ ນີຢເຕ ฯ

ແປລຄວາມວ່າ ບັດນີ້ຈັກສະແດງການຣະຄົນປົນກັນຂອງນາມທັມມ໌ ຄື ຈິດແລະເຈຕະສິກດ້ວຍອຳນາຈແຫ່ງ **ຈິຕຕຸປປາທະ** ໂດຍປະເພທຂອງ **ເວທນາເຫຕຸ, ກິຈ, ທວານ, ອາຣົມ** ແລະ **ວັຕຖຸ** ຕາມຄວນຕໍ່ໄປ...ฯ

ຫມາຍຄວາມວ່າ **ຈິຕຕຸປປາທະ** ຄື ຈິດທີ່ເກີດຂຶ້ນພ້ອມກັບເຈຕະສິກທີ່ປະກອບນັ້ນ ຍ່ອມກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງຣະຄົນກັບທັມມ໌ທັ້ງ ໖ ຫມວດດັ່ງກ່າວແລ້ວຢ່າງແນ່ນອນສເມີໄປທຸກຂະນະ ບໍ່ມີເວັ້ນເລີຍ ດັ່ງຈະໄດ້ກ່າວຕໍ່ໄປທີລະຫມວດ

ໝວດທີ່ ໑ ເວທນາສັງຄະຫະ

ເວທນາສັງຄະຫະ ຄື ການຣວບຣວມສະແດງໂດຍຫຍໍ້ເຣື່ອງເວທນາ ມີຄາຖາສັງຄະຫະເປັນຄາຖາທີ່ ໓ ວ່າ

໓. ສຸຂໍ ທຸກ຺ຂມຸເປກ຺ຂາຕິ ຕິວິທາ ຕຕ຺ຖ ເວທນາ
ໂສມນສ຺ສໍ ໂທມນສ຺ສ ມິຕິ ເພເທນ ປຍ຺ຈທາ

ແປລຄວາມວ່າ ທັມມ໌ ໓ ຢ່າງ ຄື **ສຸຂ ທຸກຂ໌ ອຸເບກຂາ** ນີ້ເປັນເວທນາ ໓ ເມື່ອເອົາ **ໂສມນັສ ໂທມນັສ** ຣວມເຂົ້າອີກກໍ່ເປັນ **ເວທນາ ໕**

ອະທິບາຍ

ເວທນາ ເປັນເຈຕສິກທັມມ໌ທີ່ທຳຫນ້າທີ່ສເວີຍອາຣົມຕ໌ ຫລືມີຄວາມຮູ້ສຶກໃນອາຣົມຕ໌ ທີ່ມາປຣາກົຜນັ້ນ ຈັດແບ່ງໄດ້ເປັນ ໒ ປຣະເພທ ຄື

ກ. ຈັດຕາມລັກສຕະຂອງການສເວີຍອາຣົມຕ໌ ຄື ຈັດຕາມຄວາມຮູ້ສຶກ ມີຊື່ເອີ້ນວ່າ ອາຣັມມຕານຸພວນນັຍ ຫລື ອາຣັມມຕານຸພວນລັກຂຕນັຍ ຕາມນັຍດັ່ງກ່າວນີ້ ຈຳແນກ ເວທນາອອກເປັນ ໓ ຄື

໑. **ສຸຂເວທນາ** ການສເວີຍອາຣົມຕ໌ເປັນສຸຂ (ຫມາຍເຖິງຄວາມສຸຂກາຍແລະສຸຂໃຈ)
໒. **ທຸກຂເວທນາ** ການສເວີຍອາຣົມຕ໌ທີ່ເປັນທຸກຂ໌ (ຫມາຍເຖິງ ຄວາມທຸກຂ໌ກາຍ ແລະຄວາມທຸກຂ໌ໃຈ)
໓. **ອທຸກຂມສຸຂເວທນາ** ການສເວີຍອາຣົມຕ໌ເປັນກາງ ຄື ບໍ່ສຸຂ ບໍ່ທຸກຂ໌ ໄດ້ແກ່ເສີຍໆ (ຫມາຍເຖິງບໍ່ທຸກຂ໌ ແລະບໍ່ສຸຂ ກໍ່ຄືອຸເບກຂານັ້ນເອງ)

ຂ. ຈັດຕາມປຣະເພທແຫ່ງຄວາມເປັນໃຫຍ່ໃນການສເວີຍອາຣົມຕ໌ ມີຊື່ເອີ້ນວ່າອິນທຣິຢເພທນັຍ ຕາມນັຍນີ້ ຈຳແນກເວທນາອອກ ເປັນ ໕ ຄື

໑. **ສຸຂເວທນາ** ຮູ້ສຶກສບາຍກາຍ ຫມາຍຈະເພາະຄວາມສຸຂກາຍ
໒. **ທຸກຂເວທນາ** ຮູ້ສຶກບໍ່ສບາຍກາຍ ຫມາຍຈະເພາະຄວາມທຸກຂ໌ກາຍ
໓. **ໂສມນັສເວທນາ** ຮູ້ສຶກສບາຍໃຈ ຫມາຍຈະເພາະຄວາມສຸຂໃຈ ດີໃຈ
໔. **ໂທມນັສເວທນາ** ຮູ້ສຶກບໍ່ສບາຍໃຈ ຫມາຍຈະເພາະຄວາມທຸກຂ໌ໃຈ ເສັຽໃຈ
໕. **ອຸເບກຂາເວທນາ** ຮູ້ສຶກເສີຍໆ ຫມາຍເຖິງຄວາມບໍ່ທຸກຂ໌ບໍ່ສຸຂ ເປັນກາງ ໆ

ເວທນາ ໓

ກ່າວໂດຍ **ອາຣັມມະນານຸກອນນັຍ** ນັ້ນຈຳແນກຈິດໂດຍເວທນາ ໓ ຕາມລັກສະນະຂອງ ການສເວີຍ ຫລືຄວາມຮູ້ສຶກໃນອາຣົມ ໄດ້ດັ່ງນີ້

໑. **ຈິດທີ່ເກີດພ້ອມກັບສຸຂະເວທນາ** ຄື ທັງສຸຂະກາຍແລະສຸຂະໃຈ ກໍມີຈຳນວນ ໖໓ ດວງ ໄດ້ແກ່

ສຸຂະກາຍ **໑ ດວງ** ໄດ້ແກ່ ສຸຂະສຫຄຕ ກຸສົລວິບາກ ກາຍວິຍຍານ ໑

ສຸຂະໃຈ **໖໒ ດວງ** ໄດ້ແກ່ ກາມໂສມນັສ ໑໘ ຊານໂສມນັສ ໔໔

ກາມໂສມນັສ **໑໘ ດວງ** ໄດ້ແກ່ ໂສມນັສ ໂລພະມູລຈິດ ໔

ໂສມນັສ ສັນຕີຣິຈິດ ໑

ໂສມນັສ ຫສິຕຸປປາທະ ໑

ໂສມນັສ ມຫາກຸສົລ ໔

ໂສມນັສ ມຫາວິບາກ ໔

ໂສມນັສ ມຫາກິຣິຍາ ໔

ຊານໂສມນັສ **໔໔ ດວງ** ໄດ້ແກ່ ປະຖົມຊານ ໑໑ ທຸຕິຍຊານ ໑໑ ຕະຕິຍຊານ ໑໑ ຈະຕຸດຖະຊານ ໑໑

ປະຖົມຊານ **໑໑ ດວງ** ໄດ້ແກ່ ໂລກີຍປະຖົມຊານ ໓ ໂລກຸດຕະຣະປະຖົມຊານ ໘

ໂລກີຍປະຖົມຊານ **໓ ດວງ** ໄດ້ແກ່ ປະຖົມຊານກຸສົລຈິດ ໑ ປະຖົມຊານວິບາກຈິດ ໑ ປະຖົມຊານກິຣິຍາຈິດ ໑

ໂລກຸດຕະຣະປະຖົມຊານ **໘ ດວງ** ໄດ້ແກ່ ປະຖົມຊານໂສດາປັດຕິມັຄຄະຈິດ ໑ ຜົລຈິດ ໑

ປະຖົມຊານສກທາຄາມິມັຄຄະຈິດ ໑ ຜົລຈິດ ໑

ປະຖົມຊານອນາຄາມິມັຄຄະຈິດ ໑ ຜົລຈິດ ໑

ປະຖົມຊານອຣຫັຕຕມັຄຄະຈິດ ໑ ຜົລຈິດ ໑

ທຸຕິຍຊານ ໑໑ ຕະຕິຍຊານ ໑໑ ຈະຕຸດຖະຊານ ໑໑ ກໍແຈກຕາມນັຍທີ່ສະແດງ ແລ້ວນີ້

໒. **ຈິດທີ່ເກີດພ້ອມກັບທຸກຂະເວທນາ** ຄື ທັງທຸກຂ໌ກາຍແລະທຸກຂ໌ໃຈ ມີຈຳນວນ ໓ ດວງ ໄດ້ແກ່

ທຸກຂ໌ກາຍ ໑ ດວງ ຄືທຸກຂະສຫຄຕ ອກຸສົລວິບາກ ກາຍວິຍຍານ ໑

ທຸກຂ໌ໃຈ ໒ ດວງ ຄືໂທສະມູລຈິດ ໒ ຊຶ່ງຕ້ອງເກີດພ້ອມກັບໂທມນັສເວທນາສເມີໄປ

໓. **ຈິດທີ່ເກີດພ້ອມກັບອທຸກຂະມສຸຂະເວທນາ** ຄື **ບໍ່ທຸກຂ໌ແລະບໍ່ສຸຂ** ຫລື **ອຸເບກຂາເວທນາ** ນັ້ນເອງ ມີ ໕໕ ດວງ ໄດ້ແກ່:

	ອຸເປກຂາ ໂລກມູລຈິດ	໔
	ໂມຫມູລຈິດ	໒
	ອຸເປກຂາ ອເຫຕຸກຈິດ	໑໔
	ອຸເປກຂາ ກາມາວຈຣໂສກຕຈິດ	໑໒
	ຊານອຸເປກຂາ ຫລື ປັນຈມຊານ	໒໓
ປັນຈມຊານ ໒໓ ໄດ້ແກ່	ໂລກີຍປັນຈມຊານ	໑໕
	ໂລກຸຕຕຣປັນຈມຊານ	໘
ໂລກີຍປັນຈມຊານ ໑໕ ຄື	ໂລກີຍ ຣູປາວຈຣປັນຈມຊານ	໓
	ໂລກີຍອຣູປາວຈຣ	໑໒
ໂລກຸຕຕຣປັນຈມຊານ ໘ ຄື	ປັນຈມຊານໂສດາປັດຕິມັຄຄຈິດ	໑ ຜົລຈິດ ໑
	ປັນຈມຊານສກທາຄາມີມັຄຄຈິດ	໑ ຜົລຈິດ ໑
	ປັນຈມຊານອນາຄາມີມັຄຄຈິດ	໑ ຜົລຈິດ ໑
	ປັນຈມຊານອຣຫັຕຕມັຄຄຈິດ	໑ ຜົລຈິດ ໑

ເວທນາ ໕

໔. ສຸຂເມກຕຸຖ ທຸກ຺ຂໝ຺ຈ   ໂທມນສ຺ສໍ ທຸວເຢ ກິຕ໌

ທ຺ວາສຝຸກິສຸ ໂສມນສ຺ສໍ   ປຍ຺ຈປຍ຺ຍາສເກຕຣາ ໆ

ແປລຄວາມວ່າ ສຸຂເວທນາ ໑, ທຸກຂເວທນາ ໑, ໂທມນັສເວທນາ ໒, ໂສມນັສເວທນາ ໖໒, ອຸເປກຂາເວທນາ ໕໕

ກ່າວໂດຍ **ອິນທຣິຢເພທນັຍ** ນັ້ນ ຈຳແນກຈິຕໂດຍເວທນາ ໕ ຕາມປຣະເພທແຫ່ງ ຄວາມເປັນໃຫຍ່ໃນການສເວີຍອາຣົມຕ໌ນັ້ນ ໄດ້ດັ່ງນີ້

໑. ຈິຕທີ່ເກີດພ້ອມກັບ **ສຸຂເວທນາ** ຄືຈະເພາະສຸຂກາຍກໍ່ມີດວງດຽວ ໄດ້ແກ່ ສຸຂສຫຄຕ ກຸສົລວິບາກກາຍວິຍຍານ ໑

໒. ຈິຕທີ່ເກີດພ້ອມກັບ **ທຸກຂເວທນາ** ຄືຈະເພາະທຸກຂ໌ກາຍກໍ່ມີດວງດຽວ ໄດ້ແກ່ ທຸກຂສຫຄຕ ອກຸສົລວິບາກກາຍວິຍຍານ ໑

໓. ຈິຕທີ່ເກີດພ້ອມກັບ **ໂສມນັສເວທນາ** ຄືສຸຂໃຈ ມີ ໖໒ ດວງ ກາມໂສມນັສ ໑໘ ຊານໂສມນັສ ໔໔

໔. ຈິຕທີ່ເກີດພ້ອມກັບ **ໂທມນັສເວທນາ** ຄືທຸກຂ໌ໃຈ ມີ ໒ ດວງ ໄດ້ແກ່ ໂທສມູລຈິຕ ໒

໕. ຈິດທີ່ເກີດພ້ອມກັບ **ອຸເບກຂາເວທນາ** ຄືເສີຍໆ ບໍ່ທຸກຂ໌ແລະກໍບໍ່ສຸຂ ມີ ໕໕ ດວງ ໄດ້ແກ່ ອຸເບກຂາໂລກມູລຈິດ ໔ ໂມຫມູລຈິດ ໒ ອຸເບກຂາ ອເຫຕຸກຈິດ ໑໔ ອຸເບກຂາ ກາມາວຈຣໂສກຕຈິດ ໑໒ ຊານອຸເບກຂາ ໒໓ ອທຸກຂມສຸຂເວທນາ (ໃນເວທນາ ໓) ກັບ ອຸເບກຂາເວທນາ ເປັນເວທນາດຽວກັນ ມີອັຕຖະ ຄື ເນື້ອຄວາມຢ່າງດຽວກັນ ຕ່າງກັນແຕ່ ພຍັຍຊນະ ເທົ່ານັ້ນ

ສຣຸປ

ເວທນາ ໕	**ເວທນາ ໓**
ສຸຂເວທນາ = ສຸຂກາຍ ໑ ໂສມນັສເວທນາ = ສຸຂໃຈ ໖໒	ຣວມ ໖໓ ເປັນ ສຸຂເວທນາ
ທຸກຂເວທນາ = ທຸກຂ໌ກາຍ ໑ ໂທມນັສເວທນາ = ທຸກຂ໌ໃຈ ໒	ຣວມ ໓ ເປັນ ທຸກຂເວທນາ
ອຸເບກຂາເວທນາ = ລ້າໆ ໕໕	ຄົງ ໕໕ ເປັນ ອທຸກຂມສຸຂເວທນາ

ທີ່ກ່າວມາແລ້ວນີ້ ເປັນການສະແດງເວທນາຂອງຈິດໂດຍພິສດາຣ ໑໒໑ ດວງ ຕໍ່ໄປນີ້ ຈະສະແດງເວທນາຂອງຈິດໂດຍຫຍໍ້ ໘໙ ດວງ ໂດຍປຽບທຽບກັບ ໑໒໑ ດວງ ດັ່ງນີ້

ຈຳແນກໂດຍເວທນາ ໓

ຈິຕໂດຍພິສດາຣ ໑໒໑		**ຈິຕໂດຍຫຍໍ້ ໘໙**	
ສຸຂເວທນາ	໖໓	ສຸຂເວທນາ	໓໑
ທຸກຂເວທນາ	໓	ທຸກຂເວທນາ	໓
ອທຸກຂມສຸຂເວທນາ	໕໕	ອທຸກຂມສຸຂເວທນາ	໕໕

ທີ່ສຸຂເວທນາເຫລືອພຽງ ໓໑ ເພາະຕັດໂລກຸຕຕຣປຖົມຊານ ໘, ໂລກຸຕຕຣທຸຕິຍຊານ ໘, ໂລກຸຕຕຣຕຕິຍຊານ ໘, ໂລກຸຕຕຣຈຕຸຕຖຊານ ໘ ຣວມ ໓໒ ດວງ ຊຶ່ງເປັນຈິຕພິສດາຣ ອອກເສັຽຈາກ ໖໓ ຈຶ່ງເຫລືອພຽງ ໓໑

ທີ່ເຫລືອພຽງ ໓໑ ນັ້ນໄດ້ແກ່ ສຸຂກາຍວິญญาณ ໑, ກາມໂສມນັສ ໑໘ ແລະໂລກິຍຊານໂສມນັສ ໑໒ ຄື ໂລກິຍປຖົມຊານ ໓, ໂລກິຍທຸຕິຍຊານ ໓, ໂລກິຍຕຕິຍຊານ ໓, ໂລກິຍຈຕຸຕຖຊານ ໓

ທີ່ອທຸກຂມສຸຂເວທນາ ໄດ້ແກ່ ຈິຕ ໕໕ ເທົ່າກັນທັ້ງ ໒ ຂ້າງນັ້ນ ເປັນເພາະທາງຈິຕ ພິສດາຣຫມາຍເຖິງປັນຈມຊານໂລກຸຕຕຈິຕ ໘ ດວງ ສ່ວນທາງຈິຕໂດຍຫຍໍ້ຫມາຍເຖິງໂລກຸຕຕຣ ຈິຕໂດຍຫຍໍ້ ໘ ດວງ ຊຶ່ງມີຈຳນວນເທົ່າກັນ

ອີກໜຶ່ງໂລກຸຕຕະຈິດໂດຍຫຍໍ້ ໘ ດວງນັ້ນ ໃນທີ່ນີ້ນັບເປັນອທຸກຂະມະສຸຂະເວທະນາ ຄື ອຸເບກຂາເວທະນາທັງ ໘ ດວງ

ຈຳແນກໂດຍເວທະນາ ໕

ຈິດໂດຍພິສດານ ໑໒໑		ຈິດໂດຍຫຍໍ້ ໘໙	
ສຸຂະເວທະນາ	໑	ສຸຂະເວທະນາ	໑
ທຸກຂະເວທະນາ	໑	ທຸກຂະເວທະນາ	໑
ໂສມນັສເວທະນາ	໖໒	ໂສມນັສເວທະນາ	໓໐
ໂທມນັສເວທະນາ	໒	ໂທມນັສເວທະນາ	໒
ອຸເບກຂາເວທະນາ	໕໕	ອຸເບກຂາເວທະນາ	໕໕

ເວທະນາກັບເຈຕສິກ

ເວທະນາເຈຕສິກ ມີການສະແດງເປັນ ໒ ນັຍ ຄື

ກ. ສະແດງວ່າ ເວທະນາໃດເກີດກັບເຈຕສິກອັນໃດໄດ້ແດ່

ຂ. ສະແດງວ່າ ເຈຕສິກໃດເກີດກັບເວທະນາໃດໄດ້ແດ່

ກ. ເວທະນາເກີດກັບເຈຕສິກ

ສຸຂະເວທະນາ ເກີດໄດ້ກັບ ສັພພະຈິດຕະສາທາຣະນະເຈຕສິກ ໖ (ເວັ້ນເວທະນາເຈຕສິກ)

ທຸກຂະເວທະນາ ເກີດໄດ້ກັບ ສັພພະຈິດຕະສາທາຣະນະເຈຕສິກ ໖ (ເວັ້ນເວທະນາເຈຕສິກ)

ໂສມນັສເວທະນາ ເກີດໄດ້ກັບ ເຈຕສິກ ໔໖ ດວງຄື

ອັນຍະສະມານາເຈຕສິກ ໑໒ (ເວັ້ນເວທະນາ ເຈຕສິກ)

ອະກຸສົລເຈຕສິກ ໙ (ເວັ້ນໂທຈະຕຸກະ ໔ ວິຈິກິຈຈາເຈຕສິກ ໑)

ໂສພະນະ ເຈຕສິກ ໒໕

ໂທມນັສເວທະນາ ເກີດໄດ້ກັບ ເຈຕສິກ ໒໑ ດວງ ຄື

ອັນຍະສະມານາເຈຕສິກ ໑໑ (ເວັ້ນ ເວທະນາປີຕິ)

ອະກຸສົລເຈຕສິກ ໑໐ (ເວັ້ນໂລພະກະ ໓ ວິຈິກິຈຈາເຈຕສິກ ໑)

ອຸເບກຂາເວທະນາ ເກີດໄດ້ກັບ ເຈຕສິກ ໔໖ ດວງ ຄື

ອັນຍະສະມານາເຈຕສິກ ໑໑ (ເວັ້ນ ເວທະນາປີຕິ)

ອກຸສົລເຈຕສິກ	໑໐ (ເວັ້ນໂທຈຕຸກະ ໔)
ໂສກຕເຈຕສິກ	໒໕

ຂ. ເຈຕສິກທີ່ເກີດພ້ອມກັບເວທນາ

໑. ເຈຕສິກທີ່ເກີດພ້ອມກັບ **ເວທນາຢ່າງດຽວ** ມີ ໖ ດວງ ຄື

ໂທຈຕຸກເຈຕສິກ	໔ ເກີດພ້ອມກັບ ໂທມນັສເວທນາ ຢ່າງດຽວ
ປິຕິເຈຕສິກ	໑ ເກີດພ້ອມກັບ ໂສມນັສເວທນາ ຢ່າງດຽວ
ວິຈິກິຈຉາເຈຕສິກ	໑ ເກີດພ້ອມກັບ ອຸເບກຂາເວທນາ

໒. ເຈຕສິກທີ່ເກີດພ້ອມກັບ ເວທນາ ໒ ມີ ໒໗ ດວງ ຄື

ໂລຕິກເຈຕສິກ	໓ ເກີດພ້ອມກັບໂສມນັສເວທນາກໍໄດ້ ອຸເບກຂາເວທນາກໍໄດ້
ໂສກຕເຈຕສິກ	໒໕ ເກີດພ້ອມກັບໂສມນັສເວທນາກໍໄດ້ ອຸເບກຂາເວທນາກໍໄດ້

໓. ເຈຕສິກທີ່ເກີດພ້ອມກັບ ເວທນາ ໓ ມີ ໑໑ ດວງ ຄື

ໂມຈຕຸກເຈຕສິກ	໔	**ເຈຕສິກ ໑໑ ດວງນີ້** ເກີດພ້ອມກັບ ໂສມນັສເວທນາ ໂທມນັສເວທນາ ຫລື ອຸເບກຂາເວທນາຢ່າງໃດກໍໄດ້!
ຖີນມິທລເຈຕສິກ	໒	
ວິຕົກເຈຕສິກ	໑	
ວິຈາຣເຈຕສິກ	໑	
ອធិໂມກຂເຈຕສິກ	໑	
ວິຣິຢເຈຕສິກ	໑	
ຈັນທເຈຕສິກ	໑	

໔. ເຈຕສິກທີ່ເກີດພ້ອມກັບ ເວທນາ ໕ ມີ ໖ ດວງຄື

ສັພພຈິຕຕສາລາຣຕເຈຕສິກ ໖ (ເວັ້ນເວທນາເຈຕສິກ)

໕. ເຈຕສິກທີ່ບໍ່ເກີດພ້ອມກັບເວທນາ ມີ ໑ ດວງ ຄື

ເວທນາເຈຕສິກ

ຫມວດທີ່ ໔ ເຫຕຸສັງຄະຫະ

ເຫຕຸ ຄື ທັມມ໌ທີ່ເປັນຮາກເຫງົ້າເຄົ້າມູລທີ່ໃຫ້ຈິດເປັນອກຸສົລ ເປັນກຸສົລ ຫລືເປັນອພຍາກຕະ ເຫຕຸສັງຄະຫະ ເປັນການຮວບຮວມ ສະແດງເຣື່ອງເຫຕຸ ມີຄາຖາສັງຄະຫະ ເປັນຄາຖາທີ່ ໕ ສະແດງວ່າ

໕. ໂລໂກ ໂທໂສ ຈ ໂມໂຫ ຈ ເຫຕູ ອກຸສລາ ຕໂຍ
ອໂລກາໂທສາໂມໂຫ ຈ ກຸສລາພຸຢາກຕາ ຕຖາ ຯ

ແປລຄວາມວ່າ **ໂລພະ ໂທສະ ໂມຫະ** ເປັນອກຸສົລເຫຕຸ **ອໂລພະ ອໂທສະ ອໂມຫະ** ເປັນກຸສົລເຫຕຸ ແລະ ອພຍາກຕເຫຕຸ

ອະທິບາຍ

ເຫຕຸ ມີ ໖ ເຫຕຸ ຄື ໂລກເຫຕຸ ໂທສເຫຕຸ ໂມຫເຫຕຸ ອໂລກເຫຕຸ ອໂທສເຫຕຸ ແລະ ອໂມຫເຫຕຸ

ໂລກເຫຕຸ	ອົງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່	ໂລກເຈຕສິກ
ໂທສເຫຕຸ	ອົງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່	ໂທສເຈຕສິກ
ໂມຫເຫຕຸ	ອົງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່	ໂມຫເຈຕສິກ
ອໂລກເຫຕຸ	ອົງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່	ອໂລກເຈຕສິກ
ອໂທສເຫຕຸ	ອົງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່	ອໂທສເຈຕສິກ
ອໂມຫເຫຕຸ	ອົງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່	ປັຍຍາເຈຕສິກ

ໂລກເຫຕຸ ໂທສເຫຕຸ ໂມຫເຫຕຸ ເປັນເຈຕສິກ ໓ ດວງ ເປັນ ອກຸສົລເຈຕສິກ ເມື່ອ ເຈຕສິກທັ້ງ ໓ ຄືເຫຕຸທັ້ງ ໓ ນີ້ປຣະກອບກັບຈິຕ ກໍເປັນມູລຖານໃຫ້ຈິຕເປັນອກຸສົລ ອັນເປັນຈິຕທີ່ຊົ່ວທີ່ບາປ ເປັນຈິຕທີ່ມີໂທສ ແລະຈັກໃຫ້ຜົລເປັນທຸກຂ໌ ດັ່ງນັ້ນ ໂລກເຫຕຸ ໂທສເຫຕຸ ໂມຫເຫຕຸ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າເປັນ ອກຸສົລເຫຕຸ ອກຸສົລເຫຕຸປຣະກອບກັບຈິຕໃດ ຈິຕນັ້ນກໍເປັນ **ອກຸສົລຈິຕ**

ອໂລກເຫຕຸ ອໂທສເຫຕຸ ອໂມຫເຫຕຸ ເປັນໂສກຕເຈຕສິກທັ້ງ ໓ ດວງ ເມື່ອເຈຕສິກທັ້ງ ໓ ຄືເຫຕຸທັ້ງ ໓ ນີ້ປຣະກອບກັບຈິຕ ກໍເປັນມູລຖານໃຫ້ຈິຕເປັນໂສກຕ ເປັນຈິຕທີ່ດີງາມ ເອີ້ນວ່າ **ໂສກຕຈິຕ**

ອໂລກເຫຕຸ ອໂທສເຫຕຸ ອໂມຫເຫຕຸ ປຣະກອບກັບໂສກຕຈິຕປຣະເພທກຸສົລ ເປັນຈິຕທີ່ດີ ງາມ ສລາດ ເປັນຈິຕທີ່ ປຣາສຈາກໂທຫ ແລະຈັກໃຫ້ຜົລເປັນສຸຂດ້ວຍ ດັ່ງນັ້ນ ອໂລກເຫຕຸ ອໂທສເຫຕຸ ອໂມຫເຫຕຸ ທີ່ປຣະກອບກັບ ກຸສົລຈິຕທັ້ງປວງ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າເປັນ **ກຸສົລເຫຕຸ**

ອໂລພເຫຕຸ ອໂທສເຫຕຸ ອໂມຫເຫຕຸ ປຣະກອບກັບໂສພາຈິຕປຣະເພທວິບາກແລະກິຣິຍາ ອັນຮອມເອີ້ນວ່າ ອພຍາກຕຈິຕ ເປັນຈິຕທີ່ດີ ງາມ ສລາດ ປຣາສຈາກໂທພຄືກັນ ແຕ່ ບໍ່ເປັນບຸນ ບໍ່ເປັນບາປ ເພາະບໍ່ສາມາຖໃຫ້ເກີດຜົລ ຢ່າງໃດຂຶ້ນມາໄດ້ ດັ່ງນັ້ນ ອໂລພເຫຕຸ ອໂທສເຫຕຸ ອໂມຫເຫຕຸ ທີ່ປຣະກອບກັບວິບາກຈິຕຫລືກິຣິຍາຈິຕທັ້ງຫລາຍ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ ວ່າເປັນ **ອພຍາກຕເຫຕຸ**

ຮອມໄດ້ຄວາມວ່າ ເມື່ອກ່າວເຖິງຈຳນວນເຫຕຸໂດຍປຣະເພທທີ່ປຣະກອບກັບຈິຕກໍ່ມີ ໙ ເຫຕຸ ຄື

ອກຸສົລເຫຕຸ ມີ ໓ ໄດ້ແກ່ ໂລພເຫຕຸ ໂທສເຫຕຸ ໂມຫເຫຕຸ
ກຸສົລເຫຕຸ ມີ ໓ ໄດ້ແກ່ ອໂລພເຫຕຸ ອໂທສເຫຕຸ ອໂມຫເຫຕຸ
ອພຍາກຕເຫຕຸ ມີ ໓ ໄດ້ແກ່ ອໂລພເຫຕຸ ອໂທສເຫຕຸ ອໂມຫເຫຕຸ

ຖ້າກ່າວເຖິງ ຈຳນວນເຫຕຸໂດຍປຣະເພທແຫ່ງອົງຄ໌ທັມມ໌ແລ້ວ ກໍ່ມີ ໖ ເຫຕຸ ຄື ໂລພ ເຫຕຸ ໂທສເຫຕຸ ໂມຫເຫຕຸ ອໂລພເຫຕຸ ອໂທສເຫຕຸ ອໂມຫເຫຕຸ

ເຫຕຸ ກັບ ຈິຕ

ເຫຕຸທີ່ປຣະກອບກັບຈິຕ ຈິຕທັ້ງຫມົດມີ ໘໙ ດວງ ຫລື ໑໒໑ ດວງ ແບ່ງເປັນ ໒ ປຣະເພທ ຄື ຈິຕທີ່ມີເຫຕຸປຣະກອບ ກັບ ຈິຕທີ່ບໍ່ມີເຫຕຸປຣະກອບ

ກ. **ອເຫຕຸກຈິຕ** ເປັນຈິຕທີ່ບໍ່ມີເຫຕຸປຣະກອບ (ບໍ່ມີສັມປຢຸຕຕເຫຕຸ) ຄື ບໍ່ມີເຫຕຸ ໖ ປຣະກອບເລີຍແມ້ແຕ່ ເຫຕຸດຽວ

ຂ. **ສເຫຕຸກຈິຕ** ເປັນຈິຕທີ່ມີສັມປຢຸຕຕເຫຕຸ ຄື ມີເຫຕຸ ໖ ປຣະກອບຢ່າງນ້ອຍທີ່ສຸດ ກໍ່ ໑ ເຫຕຸ ແລະຢ່າງ ຫລາຍບໍ່ເກີນ ໓ ເຫຕຸ

ມີຄາຖາສັງຄຫະເປັນຄາຖາທີ່ ໖ ສະແດງວ່າ

໖. ອເຫຕຸກາຕ຺ຖາຣເສກ ເຫຕຸກາ ເຫ຺ວ ທ຺ວາວີສຕິ
ທ຺ວິເຫຕຸກາ ມຕາ ສຕ຺ຕ ຈຕ຺ຕາຣີສ ຕິເຫຕຸກາ ຯ

ແປລຄວາມວ່າ ອເຫຕຸກຈິຕ ມີ ໑໘
ເອກເຫຕຸກຈິຕ ມີ ໒
ທວິເຫຕຸກຈິຕ ມີ ໒໒
ຕິເຫຕຸກຈິຕ ມີ ໔໗

ອະທິບາຍ

໑. **ອະເຫຕຸກະຈິດ** ເປັນຈິດທີ່ບໍ່ມີສັມປະຍຸດຕະເຫຕຸ ຄື ບໍ່ມີເຫຕຸ ໆ ປະກອບເລີຍແມ້ແຕ່ ເຫຕຸດຽວ **ອະເຫຕຸກະຈິດ ມີ ໑໘ ດວງ** ໄດ້ແກ່

ປັນຈະທວາຣາວັຊຊະນະຈິດ	໑
ທະວິປັນຈະວິນຍານະຈິດ	໑໐
ສັມປະຕິຈັນນະຈິດ	໒
ສັນຕີຣະນະຈິດ	໓
ມະໂນທວາຣາວັຊຊະນະຈິດ	໑
ຫະສິຕຸປປາທະຈິດ	໑

໒. **ເອກະເຫຕຸກະຈິດ** ຈິດທີ່ມີເຫຕຸປະກອບພຽງເຫຕຸດຽວ ເປັນຈິດທີ່ມີສັມປະຍຸດຕະເຫຕຸ ເປັນສະເຫຕຸກະຈິດ ເອກະເຫຕຸກະຈິດ ມີ ໒ ດວງ ໄດ້ແກ່

ໂມຫະມູລະຈິດ ໒ ຊຶ່ງເປັນຈິດທີ່ມີເຫຕຸປະກອບພຽງເຫຕຸດຽວ ຄື **ໂມຫະເຫຕຸ**

໓. **ທະວິເຫຕຸກະຈິດ** ຈິດທີ່ມີເຫຕຸປະກອບ ໒ ເຫຕຸ ເປັນຈິດທີ່ມີສັມປະຍຸດຕະເຫຕຸ ເປັນ ສະເຫຕຸກະຈິດ ທະວິເຫຕຸກະຈິດ ມີ ໒໒ ດວງ ໄດ້ແກ່

ໂລພະມູລະຈິດ	**໘**	ມີເຫຕຸປະກອບ ໒ ເຫຕຸ ຄື ໂລພະເຫຕຸ ໂມຫະເຫຕຸ
ໂທສະມູລະຈິດ	**໒**	ມີເຫຕຸປະກອບ ໒ ເຫຕຸ ຄື ໂທສະເຫຕຸ ໂມຫະເຫຕຸ
ມະຫາກຸສະລະຍານະວິປປະຍຸດຕະ	**໔**	ມີເຫຕຸປະກອບ ໒ ເຫຕຸ ຄື ອະໂລພະເຫຕຸ ອະໂທສະເຫຕຸ
ມະຫາວິປາກະຍານະວິປປະຍຸດຕະ	**໔**	ມີເຫຕຸປະກອບ ໒ ເຫຕຸ ຄື ອະໂລພະເຫຕຸ ອະໂທສະເຫຕຸ
ມະຫາກິຣິຍາຍານະວິປປະຍຸດຕະ	**໔**	ມີເຫຕຸປະກອບ ໒ ເຫຕຸ ຄື ອະໂລພະເຫຕຸ ອະໂທສະເຫຕຸ

໔. **ຕິເຫຕຸກະຈິດ** ຈິດທີ່ມີເຫຕຸປະກອບ ໓ ເຫຕຸ ເປັນຈິດທີ່ມີສັມປະຍຸດຕະເຫຕຸ ເປັນ ສະເຫຕຸກະຈິດ ຕິເຫຕຸກະຈິດ ມີ ໔໗ ຫລື ໗໙ ດວງ ໄດ້ແກ່

ມະຫາກຸສົລ ຍານສັມປະຍຸຕຕະຈິຕ ໔ **ມະຫາວິປາກ ຍານສັມປະຍຸຕຕະຈິຕ ໔** **ມະຫາກິຣິຍາ ຍານສັມປະຍຸຕຕະຈິຕ ໔** **ມະຫັຄຄະຕະຈິຕ ໒໗** **ໂລກຸຕຕະຈິຕ ໘ ຫລື ໔໐**	ມີເຫຕຸປຣະກອບ ໓ ເຫຕຸ ຄື **ອໂລພເຫຕຸ** **ອໂທສເຫຕຸ** ແລະ **ອໂມຫເຫຕຸ**

ຂໍ້ສັງເກຕ

ອເຫຕຸກຈິຕ ບໍ່ມີເຫຕຸປຣະກອບເລີຍ

ອກຸສົລຈິຕ ມີເຫຕຸປຣະກອບຢ່າງນ້ອຍ ໑ ເຫຕຸ ຢ່າງຫລາຍ ໒ ເຫຕຸ

ໂສພຕຈິຕ ມີເຫຕຸປຣະກອບຢ່າງນ້ອຍ ໒ ເຫຕຸ ຢ່າງຫລາຍ ໓ ເຫຕຸ

ນັບຈຳນວນເຫຕຸ

ອກຸສົລເຫຕຸ ໓

ໂລພເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ	ໂລພມູລຈິຕ ໘	**ເປັນ ໘ ເຫຕຸ**	**<u>ຣວມ</u>** ອກຸສົລເຫຕຸ **໒໒ ເຫຕຸ**
ໂທສເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ	ໂທສມູລຈິຕ ໒	**ເປັນ ໒ ເຫຕຸ**	
ໂມຫເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ	ໂລພມູລຈິຕ ໘ ໂທສມູລຈິຕ ໒ ໂມຫມູລຈິຕ ໒	**ເປັນ ໑໒ ເຫຕຸ**	

ກຸສົລເຫຕຸ ໓

ອໂລພເຫຕຸ	ປຣະກອບໃນ ມະຫາກຸສົລ ໘ ປຣະກອບໃນ ມະຫັຄຄະຕະກຸສົລ ໕ ປຣະກອບໃນ ມັຄຄຈິຕ ໔	ເປັນ ໘ ເຫຕຸ ເປັນ ໕ ເຫຕຸ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ	**ຣວມອໂລພເຫຕຸ ໑໗ ເຫຕຸ**
	(ມັຄຄຈິຕຢ່າງພິສດາຣ ໒໐ ກໍ	ເປັນ ໒໐ ເຫຕຸ)	(ຢ່າງພິສດາຣ ໓໓ ເຫຕຸ)

ອໂທສເຫຕຸ	ປຣະກອບໃນ ມຫາກຸຨລ ໘ ເປັນ ໘ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫັຄຄຕກຸຨລ ໙ ເປັນ ໙ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມັຄຄຈິຕ ໔ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ	**ຮວມອໂທສເຫຕຸ ໒໑ ເຫຕຸ**
	(ມັຄຄຈິຕຢ່າງພິສດານ ໔໐ ກໍ ເປັນ ໔໐ ເຫຕຸ)	(ຢ່າງພິສດານ ໕໗ ເຫຕຸ)
ອໂມຫເຫຕຸ	ປຣະກອບໃນມຫາກຸຨລຌາຓສັມປຍຸຕຕ ໔ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫັຄຄຕກຸຨລ ໙ ເປັນ ໙ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມັຄຄຈິຕ ໔ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ	**ຮວມອໂມຫເຫຕຸ ໑໗ ເຫຕຸ**
	(ມັຄຄຈິຕຢ່າງພິສດານ ໔໐ ກໍ ເປັນ ໔໐ ເຫຕຸ)	(ຢ່າງພິສດານ ໕໓ ເຫຕຸ)

ຮວມ **ກຸຨລເຫຕຸ** ຄື ອໂລຠເຫຕຸ ໒໑ ອໂທສເຫຕຸ ໒໑ ອໂມຫເຫຕຸ ໑໗ ເປັນ **໕໙ ເຫຕຸ**

ຢ່າງພິສດານ ຄື ອໂລຠເຫຕຸ ໕໗ ອໂທສເຫຕຸ ໕໗ ອໂມຫເຫຕຸ ໕໓ ເປັນ **໑໖໗ ເຫຕຸ**

ອພຍາກຕເຫຕຸ ໓

ອໂລຠເຫຕຸ	ປຣະກອບໃນ ມຫາວິປາກ ໘ ເປັນ ໘ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫາກິຣິຍາ ໘ ເປັນ ໘ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫັຄຄຕວິປາກ ໙ ເປັນ ໙ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫັຄຄຕກິຣິຍາ ໙ ເປັນ ໙ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ຜລຈິຕ ໔ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ	ຮວມອໂລຠເຫຕຸ ໓໘ ເຫຕຸ
	(ຜລຈິຕຢ່າງພິສດານ ໔໐ ກໍ ເປັນ ໔໐ ເຫຕຸ)	(ຢ່າງພິສດານ ໗໔ ເຫຕຸ)
ອໂທສເຫຕຸ	ປຣະກອບໃນ ມຫາວິປາກ ໘ ເປັນ ໘ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫາກິຣິຍາ ໘ ເປັນ ໘ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫັຄຄຕວິປາກ ໙ ເປັນ ໙ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫັຄຄຕກິຣິຍາ ໙ ເປັນ ໙ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ຜລຈິຕ ໔ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ	**ຮວມອໂທສເຫຕຸ ໓໘ ເຫຕຸ**
	(ຜລຈິຕຢ່າງພິສດານ ໔໐ ກໍ ເປັນ ໔໐ ເຫຕຸ)	(ຢ່າງພິສດານ ໗໔ ເຫຕຸ)

ອໂມຫເຫຕຸ	ປຣະກອບໃນມຫາວິບາກຍາຕສັມປຢຸຕຕ ໔ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນມຫາກິຣິຍາຍາຕສັມປຢຸຕຕ ໔ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫັຄຄຕວິບາກ ໕ ເປັນ ໕ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ມຫັຄຄຕກິຣິຍາ ໕ ເປັນ ໕ ເຫຕຸ ປຣະກອບໃນ ຜົລຈິຕ ໔ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ	**ຣວມອໂມຫເຫຕຸ ລ໐ ເຫຕຸ**
	(ຜົລຈິຕຢ່າງພິສດາຣ ໒໐ ກໍ ເປັນ ໒໐ ເຫຕຸ)	(ຢ່າງພິສດາຣ ໔໖ ເຫຕຸ)

ຣວມ **ອພຍາກຕເຫຕຸ** ຄື ອໂລກເຫຕຸ ລໆ ອໂທສເຫຕຸ ລໆ ອໂມຫເຫຕຸ ລ໐ ເປັນ **໑໐໖ ເຫຕຸ**

ຢ່າງ...**ພິສດາຣ** ຄື ອໂລກເຫຕຸ ໕໔ ອໂທສເຫຕຸ ໕໔ ອໂມຫເຫຕຸ ໔໖ ເປັນ **໑໕໔ ເຫຕຸ**

ຣວມ **ອກຸສົລເຫຕຸ** ໑໔ ເຫຕຸ ຢ່າງພິສດາຣກໍ ໑໔ ເຫຕຸ

ກຸສົລເຫຕຸ ໕໕ ເຫຕຸ ຢ່າງພິສດາຣກໍ ໑໐໗ ເຫຕຸ

ອພຍາກຕເຫຕຸ ໑໐໖ ເຫຕຸ ຢ່າງພິສດາຣກໍ ໑໕໔ ເຫຕຸ

ຣວມ **ເຫຕຸທັ້ງໝົດ** ເປັນ **໑ໆໆ** ເຫຕຸ ຢ່າງພິສດາຣກໍ **໒ໆລ** ເຫຕຸ

ຄິດຈຳນວນເຫຕຸຢ່າງງ່າຍ

ໂລກມູລຈິຕ ໆ ດວງ x ໒ ເຫຕຸ ເປັນ ໑໖ ເຫຕຸ ໂທສມູລຈິຕ ໒ ດວງ x ໒ ເຫຕຸ ເປັນ ໔ ເຫຕຸ ໂມຫມູລຈິຕ ໒ ດວງ x ໑ ເຫຕຸ ເປັນ ໒ ເຫຕຸ	ຣວມ ໑໔ ເຫຕຸ
ກາມໂສກຕ ຍາຕວິປປຢຸຕຕ ໑໒ ດວງ x ໒ ເຫຕຸ ເປັນ ໑໔ ເຫຕຸ ກາມໂສກຕ ຍາຕສັມປຢຸຕຕ ໑໒ ດວງ x ລ ເຫຕຸ ເປັນ ລ໖ ເຫຕຸ	ຣວມ ໖໐ ເຫຕຸ
ມຫັຄຄຕຈິຕ ໒໗ ດວງ x ລ ເຫຕຸ ເປັນ ໆ໑ ເຫຕຸ ໂລກຸຕຕຈິຕ ໆ ດວງ x ລ ເຫຕຸ ເປັນ ໑໔ ເຫຕຸ (ໂລກຸຕຕຈິຕ ຢ່າງພິສດາຣ ໔໐ x ລ ເປັນ ໑໒໐ ເຫຕຸ)	ຣວມ ໑໐໕ ເຫຕຸ

ຣວມເຫຕຸໃນ **ອກຸສົລຈິຕ** ມີ ໑໔ ເຫຕຸ

ຣວມເຫຕຸໃນ **ກາມໂສກຕຈິຕ** ມີ ໖໐ ເຫຕຸ

ຣວມເຫຕຸໃນ **ມຫັຄຄຕຈິຕ** ມີ ໆ໑ ເຫຕຸ

ຣວມເຫຕຸໃນ **ໂລກຸຕຕຈິຕ** ມີ ໑໔ ເຫຕຸ ຫລື ໑໒໐ ເຫຕຸ

ຣວມເຫຕຸທັ້ງໝົດ ມີ ໑ໆໆ ເຫຕຸ ຫລື ໒ໆລ ເຫຕຸ

ເຫຕຸກັບເຈຕສິກ

ເຫຕຸກັບເຈຕສິກນີ້ ເປັນການສະແດງວ່າ ເຈຕສິກໃດມີເຫຕຸຫຍັງແດ່ ຫລືວ່າ ເຈຕສິກໃດ? ເກີດພ້ອມກັບເຫຕຸອັນໃດ ໄດ້ແດ່ ມີສະແດງເປັນ ໒ ນັຍ ມີຊື່ວ່າ **ອຄຫິຕັຄຄຫຓນັຍ** ແລະ **ຄຫິຕັຄຄຫຓນັຍ**

ອຄຫິຕັຄຄຫຓນັຍ ຄື ນັບແລ້ວບໍ່ນັບອີກ ຫມາຍຄວາມວ່າ ທັມມ໌ໃດເຈຕສິກໃດທີ່ໄດ້ຍົກເປັນຫົວຂໍ້ຂຶ້ນສະແດງແລ້ວ ຍົກມາກ່າວແລ້ວຈະບໍ່ນຳມາສະແດງ ບໍ່ນຳມາກ່າວອ້າງ ບໍ່ນຳມານັບຊ້ຳອີກ

ຄຫິຕັຄຄຫຓນັຍ ຄື ນັບແລ້ວນັບອີກ ຫມາຍຄວາມວ່າ ທັມມ໌ໃດເຈຕສິກໃດທີ່ໄດ້ຍົກເປັນຫົວຂໍ້ຂຶ້ນສະແດງແລ້ວ ຍົກມາກ່າວອ້າງແລ້ວ ກໍ່ຍັງຈະຕ້ອງນຳມາສະແດງ ຍົກມາກ່າວອ້າງ ນຳມານັບຊ້ຳອີກ

ອຄຫິຕັຄຄຫຓນັຍ

໑. ເຈຕສິກທີ່ມີ ເຫຕຸດຽວ ມີ ໓ ດວງ ໄດ້ແກ່ **ໂລກະ ໂທສະ ວິຈິກິຈຉາ**

໒. ເຈຕສິກທີ່ມີ ໒ ເຫຕຸ ມີ ໙ ດວງ ໄດ້ແກ່ **ໂມຫະ ທິຏຖິ ມານະ ອິສສາ ມັຈຉຣິຍະ ກຸກກຸຈຈະ ອໂລກະ ອໂທສະ ປັຌຌາ**

໓. ເຈຕສິກທີ່ມີ ໓ ເຫຕຸ ມີ ໒໗ ດວງ ໄດ້ແກ່ **ອຫິຣິກະ ອໂນຕັປປະ ອຸທລັຈຈະ ຖີນະ ມິທຘະ ແລະ ໂສກຓເຈຕສິກ ໒໒** (ເວັ້ນ **ອໂລກະ ອໂທສະ ປັຌຌາ)**

໔. ເຈຕສິກທີ່ມີ ໕ ເຫຕຸ ມີ ໑ ດວງ ໄດ້ແກ່ **ປີຕິ**

໕. ເຈຕສິກທີ່ມີ ໖ ເຫຕຸ ມີ ໑໒ ດວງ ໄດ້ແກ່ **ອັຌຌສມານາເຈຕສິກ ໑໒** (ເວັ້ນ**ປີຕິ**)

ອະທິບາຍ

ໃນຂໍ້ ໑ **ໂລກເຈຕສິກ** ຈະຕ້ອງເກີດພ້ອມກັບໂມຫະຢ່າງແນ່ນອນ ຈະເກີດແຕ່ລຳພັງໂດຍບໍ່ມີໂມຫະບໍ່ໄດ້ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງກ່າວໄດ້ວ່າໂລກເຈຕສິກມີເຫຕຸດຽວ ຄື **ໂມຫເຫຕຸ**

ໂທສເຈຕສິກກໍດີ **ວິຈິກິຈຉາເຈຕສິກ**ກໍດີ ກໍຈະຕ້ອງເກີດກັບໂມຫະເຊັ່ນດຽວກັນ ດັ່ງນັ້ນໂທສເຈຕສິກຈຶ່ງມີເຫຕຸດຽວ ຄື ໂມຫເຫຕຸ ແລະວິຈິກິຈຉາເຈຕສິກ ກໍມີເຫຕຸດຽວ ຄື **ໂມຫເຫຕຸ**

ໃນຂໍ້ ໒ **ໂມຫເຈຕສິກ** ເປັນເຈຕສິກທີ່ມີ ໒ ເຫຕຸ ເພາະວ່າໂມຫເຈຕສິກທີ່ເກີດພ້ອມກັບໂລກະກໍມີໂລກເຫຕຸເປັນເຫຕຸ ເມື່ອໂມຫເຈຕສິກເກີດພ້ອມກັບໂທສະ ກໍມີໂທສະເຫຕຸເປັນເຫຕຸ ຮວມຄວາມວ່າ ໂມຫເຈຕສິກມີໂລກເຫຕຸເປັນເຫຕຸກໍໄດ້ ມີໂທສເຫຕຸເປັນເຫຕຸກໍໄດ້ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ **ໂມຫເຈຕສິກ ມີ ໒ ເຫຕຸ**

ທິຕຖິເຈຕະສິກ ກັບ **ມານເຈຕະສິກ** ຣວມ ໒ ດວງນີ້ຈະຕ້ອງເກີດພ້ອມກັບໂລພະ ໂລພະກໍຕ້ອງເກີດພ້ອມກັບໂມຫະ ເປັນອັນວ່າ ທິຕຖິເຈຕະສິກກໍດີ ມານເຈຕະສິກກໍດີ ແຕ່ລະດວງຕ່າງກໍຈະຕ້ອງເກີດພ້ອມກັບໂລພະແລະໂມຫະ ດັ່ງນັ້ນ ທິຕຖິ ມານະ ເປັນ ເຈຕະສິກທີ່ມີ ໒ ເຫດຸ ຄື ມີໂລພະເຫດຸ ໂມຫະເຫດຸເປັນເຫດຸຮ່ວມພ້ອມກັນ

ອິສສາເຈຕະສິກ ມັຈສະຣິຍເຈຕະສິກ ກຸກກຸຈຈະເຈຕະສິກ ຣວມ ໓ ດວງນີ້ ແຕ່ລະດວງທີ່ເກີດຈະຕ້ອງເກີດຮ່ວມກັບໂທສະ ແລະໂມຫະດ້ວຍພ້ອມກັນ ດັ່ງນັ້ນເຈຕະສິກທັງ ໓ ດວງນີ້ ແຕ່ລະດວງມີ ໒ ເຫດຸ ຄື ໂທສະເຫດຸ ໂມຫະເຫດຸ ເປັນເຫດຸ ຮ່ວມພ້ອມກັນ

ອະໂລພະເຈຕະສິກ ອະໂທສະເຈຕະສິກ ປັນຍາເຈຕະສິກ ທີ່ປະກອບພ້ອມກັນໃນຈິຕດວງໃດ ເຈຕະສິກ ໓ ດວງນີ້ຕ່າງກໍເປັນເຫດຸ ຊຶ່ງ ກັນແລະກັນ ຄື

ອະໂລພະເຈຕະສິກ ກໍມີ ອະໂທສະເຫດຸ ແລະ ອະໂມຫະເຫດຸ ຣວມມີ ໒ ເຫດຸ

ອະໂທສະເຈຕະສິກ ກໍມີ ອະໂລພະເຫດຸ ແລະ ອະໂມຫະເຫດຸ ຣວມມີ ໒ ເຫດຸ

ປັນຍາເຈຕະສິກ ກໍມີ ອະໂລພະເຫດຸ ແລະ ອະໂທສະເຫດຸ ຣວມມີ ໒ ເຫດຸ

ໃນຂໍ້ ໓ **ອະຫິຣິກະເຈຕະສິກ ອະໂນຕັປປະເຈຕະສິກ ອຸທັຈຈະເຈຕະສິກ** ຣວມເຈຕະສິກທັງ ໓ ດວງນີ້ຢູ່ໃນ

ປະເພດ**ໂມຈະຕຸກະເຈຕະສິກ** ຊຶ່ງປະກອບກັບອະກຸສົລຈິຕໄດ້ທຸກ ໆ ດວງທັງ ໑໒ ດວງ ອະກຸສົລຈິຕທັງຫມົດນັ້ນມີ ໓ ເຫດຸ ຄື **ໂລພະເຫດຸ ໂທສະເຫດຸ ໂມຫະເຫດຸ** ດັ່ງນັ້ນເຈຕະສິກ ທັງ ໓ ດວງທີ່ກ່າວນີ້ຈຶ່ງສາມາຖເກີດກັບເຫດຸທັງ ໓ ນັ້ນໄດ້ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າເປັນ**ເຈຕະສິກທີ່ມີ ໓ ເຫດຸ**

ຖີນເຈຕະສິກ ມິທະເຈຕະສິກ ໒ ດວງນີ້ ປະກອບກັບໂລພະມູລຈິຕກໍໄດ້ ປະກອບກັບໂທສະມູລຈິຕກໍໄດ້ ໂລພະມູລຈິຕ ມີໂລພະເຫດຸກັບ ໂມຫະເຫດຸ ໂທສະມູລຈິຕມີໂທສະເຫດຸກັບໂມຫະເຫດຸ ຣວມຈິຕ ໒ ປະເພດນີ້ມີ ໓ ເຫດຸ ຄື ໂລພະເຫດຸ ໂທສະເຫດຸ ໂມຫະເຫດຸ ດັ່ງນັ້ນ ຖີນະ ມິທະ ຊຶ່ງປະກອບກັບຈິຕ ໒ ປະເພດນີ້ໄດ້ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ເປັນເຈຕະສິກທີ່ມີ ໓ ເຫດຸ ຄື ໂລພະເຫດຸ ໂທສະເຫດຸ ໂມຫະເຫດຸ

ໂສພະນະເຈຕະສິກ ໒໒ (ເວັ້ນອະໂລພະເຈຕະສິກ ອະໂທສະເຈຕະສິກ ປັນຍາເຈຕະສິກ ຊຶ່ງເປັນຕົ້ນເຫດຸ ແລະໄດ້ກ່າວໃນຂໍ້ ໒ ແລ້ວ) ເປັນເຈຕະສິກທີ່ສາມາຖເກີດພ້ອມກັບອະໂລພະເຈຕະສິກ ອະໂທສະເຈຕະສິກ ປັນຍາເຈຕະສິກໄດ້ ຈຶ່ງກ່າວວ່າ ໂສພະນະເຈຕະສິກ ໒໒ ດວງນີ້ມີ ໓ ເຫດຸ

ໃນຂໍ້ ໔ **ປີຕິເຈຕະສິກ ດວງດຽວ** ເປັນເຈຕະສິກທີ່ມີ ໕ ເຫດຸ ຄື ເມື່ອເກີດພ້ອມກັບໂລພະໂສມນັສກໍມີ ໂລພະເຫດຸ ໂມຫະເຫດຸ ເມື່ອເກີດກັບໂສມນັສຍານະສັມປະຍຸຕຕະ ກໍມີ ອະໂລພະເຫດຸ ອະໂທສະເຫດຸ ອະໂມຫະເຫດຸ ຈຶ່ງຣວມເປັນ ໕ ເຫດຸ ເວັ້ນໂທສະເຫດຸຢ່າງດຽວ ເພາະໂທສະມູລຈິຕ ນັ້ນບໍ່ມີປີຕິ ມີແຕ່ໂທມນັສ

ໃນຂໍ້ ໕ **ອັນຍະສະມານາເຈຕະສິກ ໑໒** (ເວັ້ນປີຕິເຈຕະສິກ) ເປັນເຈຕະສິກທີ່ມີເຫດຸທັງ ໖ ຄົບບໍລິບູນ ເພາະ ອັນຍະສະມານາເຈຕະສິກ ໑໒ ດວງນີ້ ເກີດພ້ອມກັບເຫດຸໃດ ໆ ໄດ້ທັງ ໖ ເຫດຸ

ທີ່ກ່າວມາແລ້ວນີ້ເປັນການສະແດງຕາມນັຍທີ່ ນັບແລ້ວບໍ່ນັບອີກ ທີ່ຊື່ **ອຄຫິຕັຄຄຫຕນັຍ** ແລະຄົງຈະເຫັນແລ້ວວ່າ **ເຈຕະສິກ** ດວງໃດທີ່ໄດ້ຍົກເປັນຫົວຂໍ້ຂຶ້ນກ່າວອ້າງແລ້ວ ເຊັ່ນ ໂລກະ ເຈຕະສິກ ໂທສະເຈຕະສິກ ວິຈິກິຈຈາເຈຕະສິກ ຫລື ເຈຕະສິກດວງອື່ນ ໆ ກໍດີ ເມື່ອໄດ້ຍົກເປັນຫົວຂໍ້ຂຶ້ນກ່າວອ້າງໃນຂໍ້ໃດທີ່ໃດແລ້ວ ກໍບໍ່ໄດ້ຍົກມາກ່າວອ້າງ ຫລື ຍົກມາສະແດງ ຊ້ຳ ໃນຂໍ້ອື່ນ ໆ ອີກເລີຍ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ນັບແລ້ວບໍ່ນັບອີກ

ຄຫິຕັຄຄຫຕນັຍ

໑. **ອເຫຕຸກເຈຕະສິກ** ຄື ເຈຕະສິກທີ່ບໍ່ມີເຫດຸ ມີ ໑໓ ດວງ ໄດ້ແກ່

ກ. **ອັນຍະສະມານາເຈຕະສິກ ໑໒** (ເວັ້ນສັນທະເຈຕະສິກ) ທີ່ປະກອບກັບອເຫຕຸກະຈິດ ໑໘

ຂ. **ໂມຫະເຈຕະສິກ ໑** ສະເພາະທີ່ປະກອບກັບໂມຫະມູລະຈິດ ໒

໒. **ເອກະເຫຕຸກເຈຕະສິກ** ຄື ເຈຕະສິກທີ່ມີເຫດຸດຽວ ມີ ໒໐ ດວງ ໄດ້ແກ່

ກ. **ເຈຕະສິກ ໑໕ ດວງ** ທີ່ປະກອບກັບໂມຫະມູລະຈິດ ໒ (ເວັ້ນໂມຫະເຈຕະສິກ)

ຂ. **ເຈຕະສິກ ໓ ດວງ** ຄື ໂລກະເຈຕະສິກ ໂທສະເຈຕະສິກ ໂມຫະເຈຕະສິກ (ສຳຫລັບໂມຫະ ເຈຕະສິກນີ້ ຫມາຍເຖິງ ປະກອບກັບໂລກະມູລະຈິດໂດຍສະເພາະ ແລະທີ່ປະກອບ ກັບ ໂທສະມູລະຈິດໂດຍສະເພາະ)

ຄ. **ເຈຕະສິກ ໒ ດວງ** ຄື ອໂລກະເຈຕະສິກ ອໂທສະເຈຕະສິກ ທີ່ປະກອບກັບຍານະວິປປະຢຸຕຕະຈິດ ໑໒

໓. **ທວິເຫຕຸກເຈຕະສິກ** ຄື ເຈຕະສິກທີ່ມີ ໒ ເຫດຸ ມີ ໔໘ ດວງ ໄດ້ແກ່

ກ. **ເຈຕະສິກ ໔໕ ດວງ** (ເວັ້ນໂລກະ ໂທສະ ໂມຫະ ອໂລກະ ອໂທສະ ທີ່ເປັນຕົວເຫດຸ) ທີ່ ປະກອບກັບທວິເຫຕຸກະຈິດ ໒໒

ຂ. **ເຈຕະສິກ ໓ ດວງ** ຄື ອໂລກະເຈຕະສິກ ອໂທສະເຈຕະສິກ ປັນຍາເຈຕະສິກ ທີ່ ປະກອບກັບຕິເຫຕຸກະຈິດ ໔໗ ຫລື ໗໙

໔. **ຕິເຫຕຸກເຈຕະສິກ** ຄື ເຈຕະສິກທີ່ມີ ໓ ເຫດຸ ມີ ໓໕ ດວງ ໄດ້ແກ່

ກ. **ອັນຍະສະມານາເຈຕະສິກ ໑໓ ດວງ**

ຂ. **ໂສພະນະເຈຕະສິກ ໒໒ ດວງ** (ເວັ້ນອໂລກະ ອໂທສະ ປັນຍາ ອັນເປັນຕົວເຫດຸ) ທີ່ປະກອບກັບຕິເຫຕຸກະຈິດ ໔໗ ຫລື ໗໙

ອະທິບາຍ

໑. **ອະເຫຕຸກະຈິດ ໑໘ ດວງ** ມີເຈຕະສິກປະກອບໄດ້ຢ່າງຫລາຍທີ່ສຸດ ໑໒ ດວງ ຄື ອັນຍະສະມານາເຈຕະສິກ ໑໒ (ເວັ້ນສັນທະເຈຕະສິກ) ອັນໄດ້ແກ່ ຜັສສະ ເວທະນາ ສັນຍາ ເຈຕະນາ ເອກັຄຄະຕາ ຊີວິຕິນທະຣີຍ ມະນະສິການ ວິຕົກ ວິຈານ ອະທິໂມກຂະ ວິຣິຍະ ແລະປີຕິ ໃນບັນດາເຈຕະສິກ ທັ້ງ ໑໒ ດວງນີ້ ບໍ່ມີ ໂລກະເຈຕະສິກ ໂທສະເຈຕະສິກ ໂມຫະເຈຕະສິກ ອະໂລກະເຈຕະສິກ ອະໂທສະເຈຕະສິກ ແລະປັນຍາເຈຕະສິກ ອັນເປັນຕົວເຫຕຸທັ້ງ ໖ ປະກອບຮ່ວມຢູ່ດ້ວຍເລີຍແມ້ແຕ່ເຫຕຸດຽວ ດັ່ງນັ້ນເຈຕະສິກທັ້ງ ໑໒ ດວງນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າເຈຕະສິກທີ່ບໍ່ມີເຫຕຸຕຣົງຕາມຂໍ້ ໑ ກ.

໒. **ໂມຫະມູລະຈິດ ໒ ດວງ** ມີເຈຕະສິກປະກອບໄດ້ ຄື ອັນຍະສະມານາເຈຕະສິກ ໑໑ (ເວັ້ນປີຕິເຈຕະສິກ ສັນທະເຈຕະສິກ) ໂມຈະຕຸກະເຈຕະສິກ ໔ ວິຈິກິຈສາເຈຕະສິກ ໑ ຮວມເປັນ ໑໖ ດວງ ໄດ້ແກ່ ຜັສສະ ເວທະນາ ສັນຍາ ເຈຕະນາ ເອກັຄຄະຕາ ຊີວິຕິນທະຣີຍ ມະນະສິການ ວິຕົກ ວິຈານ ອະທິໂມກຂະ ວິຣິຍະ ໂມຫະ ອະຫິຣິກະ ອະໂນຕັປປະ ອຸທັຈຈະ ແລະ ວິຈິກິຈສາ ໃນບັນດາ ເຈຕະສິກທັ້ງ ໑໖ ດວງນີ້ ມີໂມຫະເຈຕະສິກ ອັນເປັນຕົວເຫຕຸຢູ່ພຽງ ໑ ເຫຕຸເທົ່ານັ້ນ ເຈຕະສິກ ອີກ ໑໕ ດວງ ນັ້ນ ບໍ່ມີເຈຕະສິກອັນເປັນຕົວເຫຕຸອີກເລີຍ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ໂມຫະເຈຕະສິກ ທີ່ໃນໂມຫະມູລະຈິດ ໒ ດວງນີ້ ເປັນເຈຕະສິກ ທີ່ບໍ່ມີເຫຕຸ ຕຣົງຕາມຂໍ້ ໑ ຂ. ເພາະໂມຫະເຈຕະສິກ ໃນທີ່ນີ້ແມ້ຕົວເອງຈະເປັນຕົວເຫຕຸກໍຈິງ ແຕ່ບໍ່ມີເຫຕຸອື່ນມາ ປະກອບຮ່ວມອີກດ້ວຍເລີຍ

໓. **ໂມຫະມູລະຈິດ ໒ ດວງ** ມີ ເຈຕະສິກປະກອບໄດ້ ໑໖ ດວງ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວແລ້ວໃນ ຂໍ້ ໒ ຂ້າງເທິງນີ້ນັ້ນ ໃນຈຳນວນເຈຕະສິກ ໑໖ ດວງ ມີໂມຫະເຈຕະສິກອັນເປັນຕົວໂມຫະເຫຕຸ ໑ ແລະເຈຕະສິກອື່ນ ໆ ອີກ ໑໕ ດວງຈະເພາະ ເຈຕະສິກ ໑໕ ດວງນີ້ ເກີດຮ່ວມກັບໂມຫະເຈຕະສິກອັນ ເປັນໂມຫະເຫຕຸ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງກ່າວໄດ້ວ່າເຈຕະສິກ ໑໕ ດວງ ນີ້ເປັນເຈຕະສິກທີ່ມີເຫຕຸ ຄື ໂມຫະເຫຕຸ ເຫຕຸດຽວຕຣົງຕາມຂໍ້ ໒ ກ. ເພາະເຈຕະສິກ ໑໕ ດວງນີ້ມີໂມຫະເຫຕຸເກີດມາຮ່ວມ ປະກອບດ້ວຍ

໔. **ໂລກະມູລະຈິດ ໘ ດວງ** ມີເຈຕະສິກທີ່ປະກອບໄດ້ ຄື ອັນຍະສະມານາເຈຕະສິກ ໑໓ ໂມຈະຕຸກະເຈຕະສິກ ໔ ໂລຕິກະເຈຕະສິກ ໓ ແລະຖີທຸກະເຈຕະສິກ ໒ ຮວມ ໒໒ ດວງ ອັນໄດ້ແກ່ ຜັສສະ ເວທະນາ ສັນຍາ ເຈຕະນາ ເອກັຄຄະຕາ ຊີວິຕິນທະຣີຍ ມະນະສິການ ວິຕົກ ວິຈານ ອະທິໂມກຂະ ວິຣິຍະ ປີຕິ ສັນທະ **ໂມຫະ** ອະຫິຣິກະ ອະໂນຕັປປະ ອຸທັຈຈະ **ໂລກະ** ທິຍຖິ ມານະ ຖີນະ ແລະມິທະະ ໃນບັນດາເຈຕະສິກທັ້ງ ໒໒ ດວງນີ້ ມີໂລກະເຈຕະສິກ ອັນເປັນໂລກະເຫຕຸ ໑ ມີໂມຫະ ເຈຕະສິກອັນເປັນໂມຫະເຫຕຸ ໑ ຮ່ວມຢູ່ດ້ວຍກັນ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງກ່າວໄດ້ວ່າ ໂລກະເຈຕະສິກມີເຫຕຸ ໑ ຄືມີໂມຫະເຫຕຸເກີດຮ່ວມດ້ວຍ ແລະໂດຍທຳນອງດຽວກັນ ໂມຫະເຈຕະສິກໃນທີ່ນີ້ກໍມີເຫຕຸ ໑ ຄືມີໂລກະເຫຕຸເກີດຮ່ວມດ້ວຍ

ໂທສມູລຈິດ ໒ ດວງ ມີເຈຕສິກທີ່ປະກອບໄດ້ ຄື ອັນຍະສະມານາເຈຕສິກ ໑໒ (ເວັ້ນປີຕິເຈຕສິກ) ໂມຈຕຸກເຈຕສິກ ໔ ໂທຈຕຸກເຈຕສິກ ໔ ແລະຖີທຸກເຈຕສິກ ໒ ຣວມ ໒໒ ດວງ ອັນໄດ້ແກ່ ຜັສສະ ເວທນາ ສັນຍາ ເຈຕນາ ເອກັຄຄຕາ ຊີວິຕິນທຣິຍ ມນສິການ ວິຕົກ ວິຈາຣ ອທິໂມກຂ ວິຣິຍະ ຈັນທະ **ໂມຫະ** ອຫິຣິກະ ອໂນຕັປປະ ອຸທັຈຈະ **ໂທສະ** ອິສສາ ມັຈຊຣິຍະ ກຸກກຸຈຈະ ຖີນະ ແລະ ມິທລະ ໃນ ບັຣດາເຈຕສິກທັ້ງ ໒໒ ດວງນີ້ ມີໂທສເຈຕສິກ ອັນເປັນ ໂທສເຫຕຸ ໑ ມີໂມຫາເຈຕສິກອັນເປັນໂມຫາເຫຕຸ ໑ ເກີດຮ່ວມຢູ່ດ້ວຍກັນ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງ ກ່າວໄດ້ວ່າ ໂທສເຈຕສິກ ມີເຫຕຸ ໑ ຄືມີໂມຫາເຫຕຸເກີດຮ່ວມດ້ວຍ ແລະໂດຍທຳນອງດຽວກັນ ໂມຫາເຈຕສິກ ໃນທີ່ນີ້ (ຄືໃນໂທສມູລຈິຕນີ້) ກໍມີເຫຕຸ ໑ ຄືມີໂທສເຫຕຸເກີດຮ່ວມດ້ວຍ

ຣວມຄວາມໃນຂໍ້ ໔ ນີ້ຄົງໄດ້ຄວາມວ່າ ໂລກເຈຕສິກກໍດີ ໂທສເຈຕສິກກໍດີ ໂມຫາເຈຕສິກ ທີ່ໃນໂລກມູລຈິຕກໍດີ ແລະໂມຫາເຈຕສິກ ທີ່ໃນໂທສມູລຈິຕກໍດີ ຕ່າງກໍມີເຫຕຸດຽວເທົ່ານັ້ນ ຕຣົງຕາມຂໍ້ ໔ ຂ.

໕. **ກາມາວຈຣໂສກຕຈິຕຍາຕວິປປຢຸຕຕ ໑໒ ມີເຈຕສິກ ປຣະກອບ ໓໗ ດວງ** ຄື **ອັນຍະສະມານາເຈຕສິກ ໑໓ ໂສກຕເຈຕສິກ ໒໔** (ເວັ້ນປັນຍາເຈຕສິກ) ໃນຈຳນວນເຈຕສິກ ໓໗ ດວງນີ້ ມີ ອໂລກເຈຕສິກ ໑ ອໂທສເຈຕສິກ ໑ ແລະເຈຕສິກອື່ນ ໆ ອີກ ໓໕ ດວງ ເພາະວ່າ ອໂລກເຈຕສິກເກີດຮ່ວມກັບອໂທສເຈຕສິກຊຶ່ງຕ່າງກໍເປັນຕົວເຫຕຸດ້ວຍກັນທັ້ງຄູ່ ແລະ ຕ່າງກໍເປັນເຫຕຸໃຫ້ແກ່ກັນແລະກັນ ດັ່ງນັ້ນໃນ ທີ່ນີ້ ອໂລກເຈຕສິກ ກໍມີເຫຕຸ ໑ ຄື ອໂທສເຫຕຸ ແລະ ອໂທສເຈຕສິກ ກໍມີເຫຕຸ ໑ ຄື ອໂລກເຫຕຸ ຕຣົງຕາມຂໍ້ ໔ ຄ.

໖. **ທວິເຫຕຸກຈິຕ ໒໒** ນັ້ນໄດ້ແກ່ **ໂລກມູລຈິຕ ໘ ໂທສມູລຈິຕ ໒ ກາມາວຈຣໂສກຕ ຍາຕວິປປຢຸຕຕຈິຕ ໑໒**

ໂລກມູລຈິຕ ໘ ມີເຈຕສິກປຣະກອບ ໒໒ ດວງ ຄື **ໂລກເຈຕສິກ ໑ ໂມຫາເຈຕສິກ ໑** ແລະ**ເຈຕສິກອື່ນ ໆ ອີກ ໒໐ ດວງ** ເຈຕສິກອື່ນ ໆ (ເວັ້ນໂລກະ ໂມຫະ) ໒໐ ດວງນີ້ເກີດຮ່ວມກັບໂລກເຈຕສິກ ໂມຫາເຈຕສິກ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ເຈຕສິກ ໒໐ ດວງນີ້ ມີ ໒ ເຫຕຸ ຄື ໂລກເຫຕຸກັບໂມຫາເຫຕຸ

ໂທສມູລຈິຕ ໒ ມີເຈຕສິກປຣະກອບ ໒໒ ດວງ ຄື **ໂທສເຈຕສິກ ໑ ໂມຫາເຈຕສິກ ໑** ແລະ**ເຈຕສິກອື່ນ ໆ ອີກ ໒໐ ດວງ** ເຈຕສິກອື່ນ ໆ (ເວັ້ນໂທສະ ໂມຫະ) ໒໐ ດວງ ນີ້ເກີດຮ່ວມກັບໂທສເຈຕສິກ ໂມຫາເຈຕສິກ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ເຈຕສິກ ໒໐ ດວງນີ້ມີ ໒ ເຫຕຸ ຄື ໂທສເຫຕຸກັບໂມຫາເຫຕຸ

ກາມາວຈຣໂສກຕຍາຕວິປປຢຸຕຕຈິຕ ໑໒ ມີເຈຕສິກປຣະກອບ ໓໗ ດວງ ຄື **ອໂລກເຈຕສິກ ໑ ອໂທສເຈຕສິກ ໑** ແລະ**ເຈຕສິກອື່ນ ໆ ອີກ ໓໕ ດວງ** ເຈຕສິກອື່ນ ໆ (ທີ່ເວັ້ນ ອໂລກະ ອໂທສະ ແລ້ວ) ໓໕ ດວງນີ້ ເກີດຮ່ວມກັບ ອໂລກເຈຕສິກ ອໂທສເຈຕສິກ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ເຈຕສິກ ໓໕ ດວງນີ້ມີ ໒ ເຫຕຸ ຄື ອໂລກເຫຕຸ ແລະອໂທສເຫຕຸ

ເມື່ອຮວມເຈຕສິກທີ່ປະກອບກັບທະວິເຫຕຸກະຈິດ ໔໔ ດວງ ທີ່ກ່າວໃນຂໍ້ ຝ ນີ້ເຂົ້າດ້ວຍກັນທັງຫມົດແລ້ວຫັກ ໂລພະ ໂທສະ ໂມຫະ ອະໂລພະ ອະໂທສະ ເຈຕສິກທີ່ເປັນຕົວເຫຕຸອອກ ແລະຫັກເຈຕສິກທີ່ຊໍ້າກັນອອກເສັຽອີກດ້ວຍແລ້ວ ຈະໄດ້ ເຈຕສິກ ໔໕ ດວງ ໃນເຈຕສິກ ໔໕ ດວງນີ້ແຫລະທີ່ໄດ້ຊື່ວ່າ ມີ ໑ ເຫຕຸ ຄື

ເຈຕສິກທີ່ບໍ່ແມ່ນເຫຕຸ ຊຶ່ງປະກອບກັບໂລພະມູລຈິດນັ້ນ ມີ ໑ ເຫຕຸ ຄື ໂລພະເຫຕຸກັບໂມຫະເຫຕຸ

ເຈຕສິກທີ່ບໍ່ແມ່ນເຫຕຸ ຊຶ່ງປະກອບກັບໂທສະມູລຈິດນັ້ນ ມີ ໑ ເຫຕຸ ຄື ໂທສະເຫຕຸກັບໂມຫະເຫຕຸ

ເຈຕສິກທີ່ບໍ່ແມ່ນເຫຕຸ ຊຶ່ງປະກອບກັບກາມຈິດວິປປະຍຸດຕນັ້ນ ມີ ໑ ເຫຕຸ ຄື ອະໂລພະເຫຕຸກັບອະໂທສະເຫຕຸ ເປັນອັນວ່າຕຣົງກັບຂໍ້ ໖ ກ.

ກ. **ຈິຕທີ່ເປັນຍານະສັມປະຍຸດຕະ ໔໗ ຫລື ໗໙ ດວງ** ຈະຕ້ອງມີ ອະໂລພະເຈຕສິກ ອະໂທສະເຈຕສິກ ປັນຍາເຈຕສິກ ປະກອບ ເຈຕສິກ ໓ ດວງນີ້ ກໍຄືເຫຕຸທັງ ໓ ນັ້ນເອງ ເຫຕຸທັງ ໓ ທີ່ເກີດຮ່ວມກັນ ເກີດພ້ອມກັນນີ້ ຕ່າງກໍເປັນເຫຕຸ ໃຫ້ແກ່ກັນແລະກັນ ຄື

ອະໂລພະເຈຕສິກ ກໍມີ ອະໂທສະເຫຕຸ ກັບ ອະໂມຫະເຫຕຸ ເປັນເຫຕຸຮວມ ໑ ເຫຕຸ

ອະໂທສະເຈຕສິກ ກໍມີ ອະໂລພະເຫຕຸ ກັບ ອະໂມຫະເຫຕຸ ເປັນເຫຕຸຮວມ ໑ ເຫຕຸ

ປັນຍາເຈຕສິກ ກໍມີ ອະໂລພະເຫຕຸ ກັບ ອະໂທສະເຫຕຸ ເປັນເຫຕຸຮວມ ໑ ເຫຕຸ

ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງກ່າວໄດ້ວ່າ ອະໂລພະເຈຕສິກ ອະໂທສະເຈຕສິກ ປັນຍາເຈຕສິກ ຮວມເຈຕສິກ ໓ ດວງນີ້ ແຕ່ລະດວງ ກໍເປັນເຈຕສິກທີ່ມີ ໑ ເຫຕຸ ຕຣົງຕາມຂໍ້ ໖ ຂ.

ກຼ. **ຈິຕທີ່ເປັນໄຕຣເຫຕຸ ຫລື ຕິເຫຕຸກະຈິຕ ໔໗ ຫລື ໗໙ ດວງ** ມີເຈຕສິກປະກອບ ໓໗ ດວງ ຄື **ອະໂລພະເຈຕສິກ ໑ ອະໂທສະເຈຕສິກ ໑ ປັນຍາເຈຕສິກ ໑** ແລະ**ເຈຕສິກອື່ນ ໆ ອີກ ໓໕ ດວງ** ເພາະເຈຕສິກ ໓໕ ດວງ ນີ້ເກີດຮ່ວມ ພ້ອມກັບອະໂລພະເຈຕສິກ ອະໂທສະເຈຕສິກ ປັນຍາເຈຕສິກ ອັນເປັນຕົວເຫຕຸທັງ ໓ ນັ້ນເອງ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ເຈຕສິກ ໓໕ (ເວັ້ນ ອະໂລພະ ອະໂທສະ ປັນຍາ) ປະກອບກັບຕິເຫຕຸກະຈິຕນັ້ນເປັນເຈຕສິກທີ່ມີ ໓ ເຫຕຸ ຕຣົງຕາມຂໍ້ ໔

ທີ່ກ່າວມາຕອນນີ້ ເປັນການສະແດງຕາມນັຍ ນັບແລ້ວນັບອີກ ທີ່ຊື່ **ຄຫິຕັຄຄຫະນັຍ** ຊຶ່ງຄົງຈະເຫັນແລ້ວວ່າ ເຈຕສິກ ດວງໃດທີ່ໄດ້ຍົກເປັນຫົວຂໍ້ຂຶ້ນກ່າວແລ້ວ ອ້າງແລ້ວເຊັ່ນ ອັນຍະສະມານາເຈຕສິກ ໂມຫະເຈຕສິກ ເປັນຕົ້ນ ໃນຂໍ້ຕໍ່ມາກໍຍັງຍົກ ມາສະແດງ ຍົກມາກ່າວອ້າງຊໍ້າອີກ ດັ່ງນີ້ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ນັບແລ້ວນັບອີກ

ຫມວດທີ່ ໓ ກິຈຈສັງຄຫະ

ກິຈຈສັງຄຫະ ຄື ການຣວບຣວມສະແດງເຣື່ອງກິຈ ຫມາຍຄວາມວ່າ ຣວບຣວມສະແດງເຣື່ອງ ກິຈການງານ ຫລື ຫນ້າທີ່ຂອງຈິຕ ເຈຕສິກ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ວ່າຈິຕດວງໃດຕລອດຈົນເຈຕສິກທີ່ ປຣະກອບກັບຈິຕນັ້ນ ມີກິຈການງານ ຫລື ມີຫນ້າທີ່ເຮັດຫຍັງກັນ

ນອກຈາກກິຈແລ້ວ ທ່ານສະແດງຖານໃຫ້ຮູ້ໄວ້ດ້ວຍ **ຖານ** ແປລວ່າທີ່ຕັ້ງ **ຖານຂອງກິຈ** ກໍຄືທີ່ຕັ້ງ ທີ່ທຳງານ ເປັນສຖານທີ່ທີ່ຈິຕ ແລະເຈຕສິກທຳກິຈການງານ ມີຄາຖາສັງຄຫະ ເປັນຄາຖາທີ່ ໗ ສະແດງວ່າ

ໆ. ປຎິສນ຺ລທໂປ ນາມ ກິຈ຺ຈເກເທນ ຈຸທ຺ທສ

ທສລາ ຖານເກເທນ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທາ ປກາສິຕາ ໆ

ແປລຄວາມວ່າ ບັຣດາຈິຕທີ່ເກີດຂຶ້ນ ມີກິຈການງານທີ່ຕ້ອງທຳ ໑໔ ປຣະເກທ ເຊັ່ນ ປຎິສົນລິກິຈ ເປັນຕົ້ນ ຖານ ຫລື ສຖານທີ່ ທຳງານຂອງຈິຕ ມີພຽງ ໑໐ ເທົ່ານັ້ນ

ອະທິບາຍ

ຈິຕທັງຫມົດ ຄື ທັ້ງ ໘໙ ຫລື ໑໒໑ ດວງ ມີກິຈການງານຫລືມີຫນ້າທີ່ຕ້ອງທຳພຽງ ໑໔ ຢ່າງ ຫລື ໑໔ ກິຈ ເທົ່ານັ້ນ ແລະໃນ ໑໔ ກິຈນີ້ ມີສຖານທີ່ສຳຫລັບທຳກິຈການງານ ນັ້ນ ໑໐ ແຫ່ງ ຫລື ໑໐ ຖານ ຄື

໑. ປຎິສົນລິກິຈ	ມີຖານ ຄືສຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ປຎິສົນລິຖານ**
໒. ກວັງຄກິຈ	ມີຖານ ຄືສຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ກວັງຄຖານ**
໓. ອາວັຊຊນກິຈ	ມີຖານ ຄືສຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ອາວັຊຊນຖານ**
໔. ທັສສນກິຈ ໕. ສວນກິຈ ໖. ຆາຍນກິຈ ໗. ສາຍນກິຈ ໘. ຜຸສນກິຈ	ມີຖານ ຄືສຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ປັລຈວິລຍາຕຖານ**
໙. ສັມປຎິຈລັນນກິຈ	ມີຖານ ຄືສຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ສັມປຎິຈລັນນຖານ**
໑໐. ສັນຕີຣຕກິຈ	ມີຖານ ຄືສຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ສັນຕີຣຕຖານ**
໑໑. ໂວຜກັພພນກິຈ	ມີຖານ ຄືສຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ໂວຜກັພພນຖານ**

໑໔. ຊວນກິຈ ມີຖານ ຄືສະຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ຊວນຖານ**

໑໕. ຕະທາລັມພນກິຈ ມີຖານ ຄືສະຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ຕະທາລັມພນຖານ**

໑໔. ຈຸຕິກິຈ ມີຖານ ຄືສະຖານທີ່ທຳການງານເອີ້ນວ່າ **ຈຸຕິຖານ**

ໜ້າທີ່ຂອງກິຈ

໑. **ປະຕິສົນທິກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ສືບຕໍ່ກົພສືບຕໍ່ຊາຕິ ຄື ຄວາມເກີດຂຶ້ນໃນກົພໃໝ່ ໝາຍສະເພາະຂະນະແຣກທີ່ເກີດໃໝ່ຂະນະດຽວເທົ່ານັ້ນ ຈັ່ງນັ້ນໃນກົພນຶ່ງຊາຕິນຶ່ງ ຈິຕທີ່ທຳກິຈປະຕິສົນທິຈຶ່ງມີພຽງເທື່ອດຽວ ຂະນະດຽວເທົ່ານັ້ນ

໒. **ກວັງຄະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ເປັນອົງຄ໌ຂອງກົພ ເຮັດໃຫ້ຕັ້ງຢູ່ໃນກົພນັ້ນໆ ເທົ່າທີ່ອາຍຸສັງຂາຈະຢູ່ໄດ້ ຈິຕທຳກວັງຄະກິຈນີ້ເຮັດຢູ່ສະເມີ ນ້ອຍແດ່ ຫລາຍແດ່ ນັບປະມານບໍ່ໄດ້

໓. **ອາວັຊຊນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ພິຈາຣະນາອາຣົມຕ໌ທີ່ມາເຖິງຕົນ ທັ້ງທາງປັນຈະທວາຣ ແລະ ມະໂນທວາຣ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ເກີດຂຶ້ນພຽງ ຂະນະດຽວ ເປັນຈິຕນຳວິຖີ ເພາະເປັນຈິຕດວງ ແຣກທີ່ຂຶ້ນວິຖີໃໝ່ໃນທຸກ ໆ ວິຖີ

໔. **ທັສສນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ ເຫັນ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ເກີດຂຶ້ນຂະນະດຽວ

໕. **ສວນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ ໄດ້ຍິນ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ເກີດຂຶ້ນຂະນະດຽວ

໖. **ຄາຍນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ ໄດ້ກິ່ນ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ເກີດຂຶ້ນຂະນະດຽວ

໗. **ສາຍນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ ຮູ້ຣົສ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ເກີດຂຶ້ນຂະນະດຽວ

໘. **ຜຸສນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ ຮູ້ສິ່ງທີ່ມາກະທົບກາຍ ມີເຢັນ ຮ້ອນ ອ່ອນແຂ້ງ ເປັນຕົ້ນ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ເກີດຂຶ້ນຂະນະດຽວ

໙. **ສັມປະຕິຈັນນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ຮັບອາຣົມຕ໌ຕໍ່ຈາກທະວິປັນຈະວິນຍານ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ເກີດຂຶ້ນຂະນະດຽວ

໑໐. **ສັນຕີຣະນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ໄຕ່ສວນອາຣົມຕ໌ທີ່ສັມປະຕິຈັນນະກິຈສົ່ງມາໃຫ້ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ເກີດຂຶ້ນຂະນະດຽວ

໑໑. **ໂວຕຖັພພນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ຕັດສິນອາຣົມຕ໌ ກຳໜົດໃຫ້ເປັນກຸສົລ ອກຸສົລ ຫລື ກິຣິຍາ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ຕາມປົກຕິກໍເກີດຂຶ້ນພຽງຂະນະດຽວ ແຕ່ຖ້າອາຣົມຕ໌ນັ້ນບໍ່ຊັດ ຕັດສິນບໍ່ລົງ ກໍອາຈເກີດ ໒ ຂະນະກໍມີ ຫລາຍທີ່ສຸດພຽງ ໓ ຂະນະ

໑໔. **ຊວນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ເສພອາຣົມຕ໌ເປັນ ກຸສົລ ອກຸສົລ ຫລື ກິຣິຍາ ຕາມທີ່ໂວຕຖັພພນະກິຈໄດ້ຕັດສິນ ແລະກຳໜົດມາໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ຕາມປົກຕິກໍເກີດຊວນະ ໗ ຂະນະ ແຕ່ວ່າທີ່ເກີດນ້ອຍກວ່ານີ້ກໍມີ ແລະທີ່ເກີດຫລວງຫລາຍຈົນປະມານບໍ່ໄດ້ກໍມີຄືກັນ (ເຊັ່ນ ເວລາເຂົ້າຊານສະມາບັຕິ)

໑໕. **ຕະທາລັມພນະກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ຮັບຮູ້ອາຣົມຕ໌ທີ່ເຫລືອຈາກຊວນະກິຈ ໃນວິຖີນຶ່ງ ໆ ເກີດ ຂຶ້ນ ໒ ຂະນະ

໑໔. **ຈຸຕິກິຈ** ທຳໜ້າທີ່ເຄື່ອນຈາກພົບເກົ່າ ເປັນຈິດສຸດທ້າຍໃນພົບນັ້ນຊາຕິນັ້ນ ໃນພົບນຶ່ງຊາຕິນຶ່ງ ຈິດທຳຈຸຕິກິຈນີ້ພຽງເທື່ອດຽວຂະນະດຽວເທົ່ານັ້ນ

ຈິຕທ່ຳກິຈ

໑. ຈິຕທ່ຳ **ປຏິສົນທິກິຈ**	ມີ ໑໙ ດວງ ຄື	ອຸເປກຂາສັນຕີຣຈິຕ	໒
		ມຫາວິປາກຈິຕ	໘
		ມຫັຄຄຕວິປາກຈິຕ	໙
໒. ຈິຕທ່ຳ **ພວັງຄກິຈ**	ມີ ໑໙ ດວງ ຄື	ເທົ່າກັນແລະຄືກັນກັບປຏິສົນທິກິຈ	
໓. ຈິຕທ່ຳ **ອາວັຊຊນກິຈ**	ມີ ໒ ດວງ ຄື	ປັຌຈທວາຣາວັຊຊນຈິຕ	໑
		ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ	໑
໔. ຈິຕທ່ຳ **ທັສສນກິຈ**	ມີ ໒ ດວງ ຄື	ຈັກຂຸວິຌຌາຕຈິຕ	໒
໕. ຈິຕທ່ຳ **ສວນກິຈ**	ມີ ໒ ດວງ ຄື	ໂສຕວິຌຌາຕຈິຕ	໒
໖. ຈິຕທ່ຳ **ຆາຍນກິຈ**	ມີ ໒ ດວງ ຄື	ຆານວິຌຌາຕຈິຕ	໒
໗. ຈິຕທ່ຳ **ສາຍນກິຈ**	ມີ ໒ ດວງ ຄື	ຊິວຫາວິຌຌາຕຈິຕ	໒
໘. ຈິຕທ່ຳ **ຜຸສນກິຈ**	ມີ ໒ ດວງ ຄື	ກາຍວິຌຌາຕຈິຕ	໒
໙. ຈິຕທ່ຳ **ສັມປຏິຈຉັນນກິຈ**	ມີ ໒ ດວງ ຄື	ສັມປຏິຈຉັນນຈິຕ	໒
໑໐. ຈິຕທ່ຳ **ສັນຕີຣຓກິຈ**	ມີ ໓ ດວງ ຄື	ອຸເປກຂາ ສັນຕີຣຈິຕ	໒
		ໂສມນັສ ສັນຕີຣຈິຕ	໑
໑໑. ຈິຕທ່ຳ **ໂວຏຖັພພນກິຈ**	ມີ ໑ ດວງ ຄື	ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ	໑

໑໒. ຈິຕທ່ຳ **ຊວນກິຈ** ມີ ໕໕ ດວງ ຄື	ອກຸສົລຈິຕ	໑໒	ກາມຊວນະ ໒໙
	ຫສິຕຸປປາທຈິຕ	໑	
	ມຫາກຸສົລຈິຕ	໘	
	ມຫາກິຣິຍາຈິຕ	໘	
	ມຫັຄຄຕກຸສົລຈິຕ	໙	ອັປປນາຊວນະ ໒໖
	ມຫັຄຄຕກິຣິຍາ	໙	
	ໂລກຸຕຕຈິຕ	໘	

໑໓. **ຕທາລັມພນກິຈ**	ມີ ໑໑ ດວງ ຄື	ສັນຕີຣຈິຕ	໓
		ມຫາວິປາກຈິຕ	໘
໑໔. **ຈຸຕິກິຈ**	ມີ ໑໙ ດວງ ຄື	ເທົ່າກັນແລະຄືກັນກັບປຏິສົນທິກິຈ	

ກຸ. ອຕຸກສຕຸກີ ຕຖາ ເທວ ຈ ນວາຍຸກ຺ ເທວ ຍຖາກ຺ກມໍ

ເອກ ທ຺ວິ ຕິ ຈຕຸ ປຌ຺ຈ ກິຈ຺ຈຝ຺ຖານານິ ນິທ຺ທິເສ ໆ

ແປລຄວາມວ່າ ຈິຕທຳກິຈ ໑ ມີຖານ ໑ ນັ້ນ ມີຢູ່ ຝກ ດວງ

ຈິຕທຳກິຈ ໒ ມີຖານ ໒ ນັ້ນ ມີຢູ່ ໒ ດວງ

ຈິຕທຳກິຈ ໓ ມີຖານ ໓ ນັ້ນ ມີຢູ່ ໙ ດວງ

ຈິຕທຳກິຈ ໔ ມີຖານ ໔ ນັ້ນ ມີຢູ່ ກ ດວງ

ຈິຕທຳກິຈ ໕ ມີຖານ ໕ ນັ້ນ ມີຢູ່ ໒ ດວງ

ອະທິບາຍ

ຈິຕທີ່ທຳກິຈ ໑ ຢ່າງ ແລະມີຖານ ໑ ນັ້ນ ມີຈຳນວນ ຝກ ດວງ ຄື

ຈັກຂຸວິຌຌາຕຈິຕ	໒ ດວງ	ທຳໜ້າທີ່ ທັສສນກິຈ	ຢ່າງດຽວ ທຳທີ່ ປັຌຈວິຌຌາຕຖານ
ໂສຕວິຌຌາຕຈິຕ	໒ ດວງ	ທຳໜ້າທີ່ ສວນກິຈ	ຢ່າງດຽວ ທຳທີ່ ປັຌຈວິຌຌາຕຖານ
ຆານວິຌຌາຕຈິຕ	໒ ດວງ	ທຳໜ້າທີ່ ຆາຍນກິຈ	ຢ່າງດຽວ ທຳທີ່ ປັຌຈວິຌຌາຕຖານ
ຊິວຫາວິຌຌາຕຈິຕ	໒ ດວງ	ທຳໜ້າທີ່ ສາຍນກິຈ	ຢ່າງດຽວ ທຳທີ່ ປັຌຈວິຌຌາຕຖານ
ກາຍວິຌຌາຕຈິຕ	໒ ດວງ	ທຳໜ້າທີ່ ຜຸສນກິຈ	ຢ່າງດຽວ ທຳທີ່ ປັຌຈວິຌຌາຕຖານ
ປັຌຈທວາຣາວັຊຊນຈິຕ	໑ ດວງ	ທຳໜ້າທີ່ ອາວັຊຊນກິຈ	ຢ່າງດຽວ ທຳທີ່ ອາວັຊຊນຖານ
ສັມປຝິຈຈັນນຈິຕ	໒ ດວງ	ທຳໜ້າທີ່ ສັມປຝິຈຈັນນກິຈ	ຢ່າງດຽວ ທຳທີ່ ສັມປຝິຈຈັນນຖານ
ຊວນຈິຕ	໕໕ ດວງ	ທຳໜ້າທີ່ ຊວນກິຈ	ຢ່າງດຽວ ທຳທີ່ ຊວນຖານ

ຈິຕທີ່ທຳກິຈ ໒ ຢ່າງ ແລະມີຖານ ໒ ຖານນັ້ນ ມີ ໒ ດວງ ຄື

ໂສມນັສສັນຕີຈິຕ	**໑ ດວງ**	ທຳໜ້າທີ່ ສັນຕີຣຕກິຈ	ທີ່ ສັນຕີຣຕຖານ
		ທຳໜ້າທີ່ຕທາລັມພນກິຈ	ທີ່ ຕທາລັມພນຖານ
ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ	**໑ ດວງ**	ທຳໜ້າທີ່ ອາວັຊຊນກິຈ	ທີ່ ອາວັຊຊນຖານ
		ທຳໜ້າທີ່ໂວຝກັພພນກິຈ	ທີ່ ໂວຝກັພພນຖານ

ຈິຕທີ່ທຳກິຈ ໓ ຢ່າງ ແລະມີ ຖານ ໓ ຖານນັ້ນ ມີ ໙ ດວງ ຄື

ມຫັຄຄຕວິບາກຈິຕ	**໙ ດວງ**	ທຳໜ້າທີ່ ປຝິສົນທິກິຈ	ທີ່ ປຝິສົນທິຖານ
		ທຳໜ້າທີ່ ກວັງຄກິຈ	ທີ່ ກວັງຄຖານ

ທຳໜ້າທີ່ ຈຸຕິກິຈ ທີ່ ຈຸຕິຖານ

ຈິດທີ່ທຳກິຈ ໔ ຢ່າງ ແລະມີຖານ ໔ ຖານນັ້ນ ມີ ໗ ດວງ ຄື

ມຫາວິບາກຈິດ **໗ ດວງ** ທຳໜ້າທີ່ ປະຕິສົນທິກິຈ ທີ່ ປະຕິສົນທິຖານ
ທຳໜ້າທີ່ ພວັງຄະກິຈ ທີ່ ພວັງຄະຖານ
ທຳໜ້າທີ່ ຈຸຕິກິຈ ທີ່ ຈຸຕິຖານ
ທຳໜ້າທີ່ ຕະທາລັມພະນະກິຈ ທີ່ ຕະທາລັມພະນະຖານ

ຈິດທີ່ທຳກິຈ ໕ ຢ່າງ ແລະມີຖານ ໕ ຖານນັ້ນ ມີ ໔ ດວງ ຄື

ອຸເປກຂາ ສັນຕີຈິດ **໔ ດວງ** ທຳໜ້າທີ່ ປະຕິສົນທິກິຈ ທີ່ ປະຕິສົນທິຖານ
ທຳໜ້າທີ່ ພວັງຄະກິຈ ທີ່ ພວັງຄະຖານ
ທຳໜ້າທີ່ ຈຸຕິກິຈ ທີ່ ຈຸຕິຖານ
ທຳໜ້າທີ່ ສັນຕີຣະນະກິຈ ທີ່ ສັນຕີຣະນະຖານ
ທຳໜ້າທີ່ ຕະທາລັມພະນະກິຈ ທີ່ ຕະທາລັມພະນະຖານ

ເຈຕສິກທຳກິຈ

໑. **ເຈຕສິກທີ່ທຳໜ້າທີ່ ໑ ກິຈ** ມີ ໑໗ ດວງ ຄື

ອກຸສົລເຈຕສິກ ໑໔		**ທຳໜ້າທີ່**	ຊວນກິຈ **ຢ່າງດຽວ**
ວິຣະເຈຕສິກ	໓		

໔. **ເຈຕສິກທີ່ທຳໜ້າທີ່ ໔ ກິຈ** ມີ ໔ ດວງ ຄື

ອັປປມັນຍາເຈຕສິກ ໔ ທຳໜ້າທີ່ **ປະຕິສົນທິກິຈ, ພວັງຄກິຈ, ຈຸຕິກິຈ, ຊວນກິຈ**

໓. **ເຈຕສິກທີ່ທຳໜ້າທີ່ ໕ ກິຈ** ມີ ໔໑ ດວງ ຄື

ໂສພາຓສາທາຣຕເຈຕສິກ	໑໙		ປະຕິສົນທິກິຈ
ປັນຍາເຈຕສິກ	໑		ພວັງຄກິຈ
ຈັນທເຈຕສິກ	໑	**ທຳໜ້າທີ່**	ຈຸຕິກິຈ
			ຊວນກິຈ
			ຕທາລັມພນກິຈ

໔. **ເຈຕສິກທີ່ທຳໜ້າທີ່ ໖ ກິຈ** ມີ ໑ ດວງ ຄື

ປີຕິເຈຕສິກ ທຳໜ້າທີ່ **ປະຕິສົນທິກິຈ, ພວັງຄກິຈ, ຈຸຕິກິຈ, ສັນຕີຣຕກິຈ, ຊວນກິຈ, ຕທາລັມພນກິຈ**

໕. **ເຈຕສິກທີ່ທຳໜ້າທີ່ ໗ ກິຈ** ມີ ໑ ດວງ ຄື

ວິຣິຍເຈຕສິກ ທຳໜ້າທີ່ **ປະຕິສົນທິກິຈ, ພວັງຄກິຈ, ຈຸຕິກິຈ, ອາວັຊຊນກິຈ, ໂວຜຖັພພນກິຈ, ຊວນກິຈ, ຕທາລັມພນກິຈ**

໖. **ເຈຕສິກທີ່ທຳໜ້າທີ່ ໙ ກິຈ** ມີ ໓ ດວງ ຄື

ວິຕົກເຈຕສິກ	**ທຳໜ້າທີ່:** ປະຕິສົນທິກິຈ, ພວັງຄກິຈ, ຈຸຕິກິຈ, ອາວັຊຊນກິຈ,
ວິຈາຣເຈຕສິກ	ສັມປະຕິຈຈັນນກິຈ, ສັນຕີຣຕກິຈ, ໂວຜຖັພພນກິຈ, ຊວນກິຈ,
ອະທິໂມກຂເຈຕສິກ	ຕທາລັມພນກິຈ.

໗. **ເຈຕສິກທີ່ທຳໜ້າທີ່ໝົດທັ້ງ ໑໔ ກິຈ** ມີ ໗ ດວງ ຄື

ສັພພະຈິຕຕະສາທາລະນະເຈຕະສິກທັ້ງ ໗ ດວງ ທຳໜ້າທີ່ທຸກກິຈ (**ຜັສສະ ເວທະນາ ສັນຍາ ເຈຕະນາ ເອກັຄຄະຕາ ຊີວິຕິນທຣີຍ ມະນະສິການ**)

ການຂອງກິຈຢ່າງພິສດານ ໑໕ ການ

ໄດ້ສະແດງມາແລ້ວວ່າ ສຖານທີ່ທຳກິຈຂອງຈິຕນັ້ນໄດ້ຊື່ວ່າ **ການ** ຄື ***ຈິຕທຳປະຕິສົນທິກິຈ*** ກໍເຣັດທີ່ ***ປະຕິສົນທິການ*** ເປັນຕົ້ນ ໄປເຖິງ ***ຈິຕທີ່ທຳຈຸຕິກິຈ*** ກໍເຣັດທີ່ ***ຈຸຕິການ*** ເປັນທີ່ສຸດ ຊຶ່ງຊື່ຂອງກິຈແລະຊື່ຂອງການນັ້ນກໍຕຣົງກັນຄືກັນ ເວັ້ນແຕ່ **ທັສສນະກິຈ ສວນະກິຈ ຄາຍນະກິຈ ສາຍນະກິຈ** ແລະ **ຜຸສນະກິຈ** ຣວມ ໕ ກິຈນີ້ເທົ່ານັ້ນ ທີ່ທຳກິຈທີ່**ປັນຈະວິນຍານະການ** ຊຶ່ງຊື່ຂອງກິຈແລະຊື່ຂອງການບໍ່ຄືກັນ ແຕ່ຖ້າເອີ້ນຊື່ຈິຕທີ່ທຳ ໕ ກິຈນັ້ນວ່າປັນຈະວິນຍານະຈິຕ ທຳກິຈທີ່ **ປັນຈະວິນຍານະການ** ຊື່ຂອງຈິຕກັບຊື່ຂອງການກໍຄືກັນອີກ

ສ່ວນການຂອງຈິຕຢ່າງພິສດານນີ້ເປັນ ໑໕ ການ ມຸ່ງໝາຍທີ່ຈະສະແດງໃຫ້ຮູ້ອີກ ນັຍໜຶ່ງວ່າ ປະຕິສົນທິການນີ້ມີການຈາກໃສ ເກີດມາກ່ອນ ຈຶ່ງເກີດປະຕິສົນທິການ ແລະເມື່ອປະຕິສົນທິການຜ່ານພົ້ນໄປແລ້ວ ມີການຈາກໃສເກີດຕິດຕາມມາ ຫລືຈິຕທີ່ທຳປະຕິສົນທິກິຈນັ້ນມີຈິຕທຳກິຈໃດເກີດມາກ່ອນ ຈຶ່ງເກີດຈິຕທີ່ທຳປະຕິສົນທິກິຈຂຶ້ນ ແລະເມື່ອຈິຕທີ່ທຳປະຕິສົນທິກິຈດັບໄປແລ້ວ ມີຈິຕທຳກິຈໃດເກີດຕາມຕິດ ມາເປັນລຳດັບ ອັນເປັນການສະແດງການຕາມນັຍ ແຫ່ງວິຖີຈິຕ ຫລືສະແດງການໂດຍອາສັຍວິຖີຈິຕເປັນຫລັກການຈຶ່ງຫລາຍຂຶ້ນເປັນ ໑໕ ການ

ການຂອງກິຈຢ່າງພິສດານ ຄື ປະຕິສົນທິ ມີ ໑ ການ ພວັງຄ ມີ ໖ ການ ອາວັຊຊະນະ ມີ ໔ ການ ປັນຈະວິນຍານະ ໝາຍເຖິງ ປັນຈະວິນຍານະ ໑ ການ ສັມປະຕິຈຈັນນະ ໑ ການ ສັນຕີຣະນະ ໑ ການ ໂວຕຖັພພະນະ ໔ ການ ຊວນະ ໖ ການ ຕະທາລັມພະນະ ໔ ການ ແລະ ຈຸຕິ ໓ ການ ຈຶ່ງຣວມເປັນ ໑໕ ການ ດ້ວຍກັນ ມີຣາຍລະອຽດດັ່ງນີ້

໑. **ປະຕິສົນທິ** ມີ ໑ ການ ຄື ຣະຫວ່າງ ຈຸຕິ ກັບ ພວັງຄ

໒. **ພວັງຄ** ມີ ໖ ການ ຄື

(໑) ຣະຫວ່າງ ປະຕິສົນທິ ກັບ ອາວັຊຊະນະ

(໒) ຣະຫວ່າງ ຕະທາລັມພະນະ ກັບ ອາວັຊຊະນະ

(໓) ຣະຫວ່າງ ຊວນະ ກັບ ອາວັຊຊະນະ

(໔) ຣະຫວ່າງ ໂວຕຖັພພະນະ ກັບ ອາວັຊຊະນະ

(໕) ຣະຫວ່າງ ຕະທາລັມພະນະ ກັບ ຈຸຕິ

(໖) ຣະຫວ່າງ ຊວນະ ກັບ ຈຸຕິ

໓. **ອາວັຊຊະນະ** ມີ ໔ ການ ຄື

(໑) ລະຫວ່າງ ກວັງຄ ກັບ ປັນຈະວິນຍານ

(໒) ລະຫວ່າງ ກວັງຄ ກັບ ຊວນະ

໔. **ປັນຈະວິນຍານ** ມີ ໑ ຖານ ຄື ລະຫວ່າງ ອາວັຊຊະນະ ກັບ ສັມປະຕິຈັນນະ

໕. **ສັມປະຕິຈັນນະ** ມີ ໑ ຖານ ຄື ລະຫວ່າງ ປັນຈະວິນຍານ ກັບ ສັນຕີຣະນະ

໖. **ສັນຕີຣະນະ** ມີ ໑ ຖານ ຄື ລະຫວ່າງ ສັມປະຕິຈັນນະ ກັບ ໂວດຖັພພະນະ

໗. **ໂວດຖັພພະນະ** ມີ ໒ ຖານ ຄື

(໑) ລະຫວ່າງ ສັນຕີຣະນະ ກັບ ຊວນະ

(໒) ລະຫວ່າງ ສັນຕີຣະນະ ກັບ ກວັງຄ

໘. **ຊວນະ** ມີ ໖ ຖານ ຄື

(໑) ລະຫວ່າງ ອາວັຊຊະນະ ກັບ ຕະທາລັມພະນະ

(໒) ລະຫວ່າງ ອາວັຊຊະນະ ກັບ ກວັງຄ

(໓) ລະຫວ່າງ ອາວັຊຊະນະ ກັບ ຈຸຕິ

(໔) ລະຫວ່າງ ໂວດຖັພພະນະ ກັບ ຕະທາລັມພະນະ

(໕) ລະຫວ່າງ ໂວດຖັພພະນະ ກັບ ກວັງຄ

(໖) ລະຫວ່າງ ໂວດຖັພພະນະ ກັບ ຈຸຕິ

໙. **ຕະທາລັມພະນະ** ມີ ໒ ຖານ ຄື

(໑) ລະຫວ່າງ ຊວນະ ກັບ ກວັງຄ

(໒) ລະຫວ່າງ ຊວນະ ກັບ ຈຸຕິ

໑໐. **ຈຸຕິ** ມີ ໓ ຖານ ຄື

(໑) ລະຫວ່າງ ຕະທາລັມພະນະ ກັບ ປະຕິສົນທິ

(໒) ລະຫວ່າງ ຊວນະ ກັບ ປະຕິສົນທິ

(໓) ລະຫວ່າງ ກວັງຄ ກັບ ປະຕິສົນທິ

ຖານພິສດານ ໒໕ ຖານ ນີ້ ເມື່ອໄດ້ສຶກສາເຖິງວິຖີຈິດ ຊຶ່ງເປັນປະລິຈເສດທີ່ ໔ ແລ້ວ ຈະເຂົ້າໃຈໄດ້ດີຂຶ້ນ

ຫມວດທີ່ ៤ ທວາຣສັງຄະຫະ

ທວາຣສັງຄະຫະ ເປັນການຮວບຮວມສະແດງເຣື່ອງທວາຣ **ທວາຣ** ແປລວ່າ **ປຣະຕູ** ຄື ທາງເຂົ້າອອກ ໃນທີ່ນີ້ຫມາຍເຖິງທາງທີ່**ຈິຕ ເຈຕສິກ**ໄດ້ຮັບອາຣົມຕ໌ ຫລື ຈິຕເຈຕສິກໄດ້ຮັບອາຣົມຕ໌ທາງນັ້ນ ປຣະຕູນັ້ນ ທວາຣນັ້ນ ເຊັ່ນ ຈິຕເຈຕສິກໄດ້ຮັບອາຣົມຕ໌ທາງຕາ ທາງຈັກຂຸທວາຣ, ທາງຫູ ທາງໂສຕທວາຣ, ທາງດັງ ຆານທວາຣ, ທາງລີ້ນ ຊິວຫາທວາຣ ເປັນຕົ້ນ ມີຄາຖາສັງຄະຫະ ເປັນຄາຖາທີ່ ໙ ສະແດງວ່າ

໙. ເອກທ຺ວາຣິກຈິຕ຺ຕານິ ປຌ຺ຈທ຺ວາຣິການິ ຈ
ຉທ຺ສາຣິກວິມ຺ຕ຺ຕານິ ວິມ຺ຕ຺ຕານິ ຈ ສພ຺ພຖາ ฯ

ແປລຄວາມວ່າ ຈິຕອາສັຍທວາຣດຽວກໍມີ ອາສັຍ ៥ ທວາຣກໍມີ ອາສັຍ ໖ ທວາຣກໍມີ ບາງເທື່ອອາສັຍທວາຣທັງ ໖ ແດ່ ບໍ່ອາສັຍແດ່ກໍມີ ແລະທີ່ບໍ່ອາສັຍເລີຍທັງ ໖ ທວາຣກໍມີ ມີຢູ່ທຸກປຣະການ

ອະທິບາຍ

ທີ່ວ່າມີຢູ່ທຸກປຣະການນັ້ນ ຮວມມີຢູ່ດ້ວຍກັນ ៥ ປຣະການ ຄື

໑. ຈິຕທີ່ອາສັຍເກີດໄດ້ທາງ ທວາຣດຽວ ເອີ້ນວ່າ **ເອກທວາຣິກຈິຕ**

໒. ຈິຕທີ່ອາສັຍເກີດໄດ້ທາງ ທວາຣທັງ ៥ ເອີ້ນວ່າ **ປັຌຈທວາຣິກຈິຕ**

໓. ຈິຕທີ່ອາສັຍເກີດໄດ້ທາງ ທວາຣທັງ ໖ ເອີ້ນວ່າ **ຉທວາຣິກຈິຕ**

໔. ຈິຕທີ່ອາສັຍເກີດໄດ້ທາງ ທວາຣທັງ ໖ ແດ່ ແຕ່ບາງເທື່ອກໍເກີດພົ້ນທວາຣ ຄືບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣແດ່ ເອີ້ນ **ຉທວາຣິກວິມຸຕຕຈິຕ**

៥. ຈິຕທີ່ເກີດ **ພົ້ນທວາຣແນ່ນອນ** ຄື ຈິຕນັ້ນເກີດໂດຍບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣທັງ ໖ ເລີຍທີດຽວ ເອີ້ນວ່າ **ທວາຣວິມຸຕຕຈິຕ**

ທວາຣ ຄື **ປຣະຕູ** ຫລື **ທາງ** ທີ່ຈິຕເຈຕສິກອາສັຍເປັນທາງໃຫ້ໄດ້ຮັບອາຣົມຕ໌ ຊຶ່ງມີຢູ່ ໖ ທວາຣ ຫລື ໖ ທາງດ້ວຍກັນ ຄື

໑. ຈັກຂຸທວາຣ ຄື ທາງຕາ ອີງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່ **ຈັກຂຸປສາທຣູປ**

໒. ໂສຕທວາຣ ຄື ທາງຫູ ອີງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່ **ໂສຕປສາທຣູປ**

໓. ຆານທວາຣ ຄື ທາງດັງ ອີງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່ **ຆານປສາທຣູປ**

໔. ຊິວຫາທວາຣ ຄື ທາງລີ້ນ ອີງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່ **ຊິວຫາປສາທຣູປ**

໕. ກາຍທວາຣ ຄື ທາງກາຍ ອີງອັສັມມໍໄດ້ແກ່ **ກາຍປສາທຣູປ**

໖. ມໂນທວາຣ ຄື ທາງໃຈ ອີງຄ໌ສັມມໍໄດ້ແກ່ **ກວັງຄຈິຕ**

ຕັ້ງແຕ່ເລຂ ໑ ເຖິງ ໕ ຣວມ ໕ ທວາຣນີ້ເອີ້ນວ່າ **ປັນຈທວາຣ** ອີງຄ໌ສັມມໍໄດ້ແກ່ **ປສາທຣູປທັ້ງ ໕** ເປັນຣູປທວາຣ ເປັນທາງໃຫ້ທວິປັນຈວິນຍານເກີດຂຶ້ນຮັບຮູ້ອາຣົມຕ໌ ທັ້ງ ໕ ໄດ້ແກ່ ຣູປ ສຽງ ກິ່ນ ຣົສ ການສັມຜັສຖືກຕ້ອງ ແລະເປັນທາງໃຫ້ເກີດວິຖີຈິຕ ທາງປັນຈທວາຣອີກດ້ວຍ

ຈະເພາະເລຂ ໖ **ມໂນທວາຣ** ອີງຄ໌ສັມມໍໄດ້ແກ່ **ກວັງຄຈິຕ** ນັ້ນເປັນນາມທວາຣ ກວັງຄຈິຕນີ້ເປັນເຫຕຸແຫ່ງ ຄວາມເກີດຂຶ້ນຂອງຈິຕ ທັ້ງປວງແລະເປັນທາງໃຫ້ເກີດ**ວິຖີຈິຕທາງມໂນທວາຣ** ອີກນຳ

ທວາຣທັ້ງ ໖ ນີ້ເປັນ **ຣູປສັມມໍ ໕ ທວາຣ** ເປັນ **ນາມສັມມພຽງທວາຣດຽວ** ແລະທວາຣໃດມີຈິຕອາສັຍເປັນທາງ ໃຫ້ເກີດໄດ້ ເປັນຈຳນວນເທົ່າໃດນັ້ນ ມີຄາຖາສັງຄຫະເປັນຄາຖາທີ່ ໑໐ ວ່າ

໑໐. ຉຕຸຕິສຕິ ຕຖາ ຕິຕິ ເອກຕຸຕິສ ຢຖາກ຺ກມໍ
ທສລາ ນວລາເຈຕິ ປຍ຺ຈລາ ປຣິທີປເຢ ໆ

ແປລຄວາມວ່າ ຄວຣກຳຫນົດຈຳນວນຈິຕເຫລົ່ານັ້ນ ໕ ປຣະເພທຕາມລຳດັບ ຄື

ເອກທວາຣິກຈິຕ ມີ ໓໖ ດວງ

ປັນຈທວາຣິກຈິຕ ມີ ໓ ດວງ

ຉທວາຣິກຈິຕ ມີ ໓໑ ດວງ

ຉທວາຣິກວິມຸຕຕຈິຕ ມີ ໑໐ ດວງ

ທວາຣວິມຸຕຕຈິຕ ມີ ໙ ດວງ

ອະທິບາຍ

໑. **ເອກທວາຣິກຈິຕ** ຈິຕທີ່ອາສັຍເກີດໄດ້ທາງ ທວາຣດຽວ ມີຈຳນວນ ໓໖ ດວງ ໄດ້ແກ່

ທວິປັນຈວິນຍາຕ ໑໐

ອັປປນາຊວນະ ໓໖

໒. **ປັນຈະທວາຣິກະຈິດ** ຈິດທີ່ອາສັຍເກີດໄດ້ທາງທວາຣທັງ ໕ (ປັນຈະທວາຣ) ມີ ໓ ດວງ ໄດ້ແກ່

ປັນຈະທວາຣາວັຊຊະນະຈິດ ໑ ສັມປະຕິຈັນນະຈິດ ໒	ຣວມເອີ້ນ ມະໂນທາຕຸ

໓. **ຈະທວາຣິກະຈິດ** ຈິດທີ່ອາສັຍເກີດໄດ້ທາງທວາຣທັງ ໖ ມີ ໓໑ ດວງ ໄດ້ແກ່

ໂສມນັສ ສັນຕີຣະຈິດ ໑

ມະໂນທວາຣາວັຊຊະນະຈິດ ໑

ກາມຊະວະນະຈິດ ໒໙

໔. **ຈະທວາຣິກະວິມຸດຕະຈິດ** ບ້າງເທື່ອກໍເອີ້ນວ່າ **ຈະທວາຣິກະທວາຣະວິມຸດຕະຈິດ** ຈິດທີ່ບາງເທື່ອກໍອາສັຍທວາຣທັງ ໖ ເກີດ ແລະບາງເທື່ອກໍ ບໍ່ອາສັຍທວາຣທັງ ໖ ເກີດ ມີ ໑໐ ດວງ ໄດ້ແກ່

ອຸເປກຂາ ສັນຕີຣະຈິດ ໒

ມະຫາວິບາກະຈິດ ໘

ເມື່ອອຸເປກຂາ ສັນຕີຣະຈິດ ໒ ດວງນີ້ ທຳໜ້າທີ່ ສັນຕີຣະນະກິຈ ຫລື ຕະທາລັມພະນະກິຈກໍດີ ມະຫາວິບາກະຈິດ ໘ ດວງ ທຳໜ້າທີ່ ຕະທາລັມພະນະກິຈກໍດີ **ກໍຕ້ອງອາສັຍທວາຣ**ເປັນທາງເກີດ ແຕ່ຖ້າຈິດ ໑໐ ດວງນີ້ທຳໜ້າທີ່ ປະຕິສົນທິກິຈ ກວັງຄະກິຈ ຈຸຕິກິຈ ໓ ຢ່າງນີ້ ກໍ **ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣ**ເລີຍ

໕. **ທວາຣະວິມຸດຕະຈິດ** ຈິດທີ່ເກີດພົ້ນຈາກທວາຣທັງ ໖ ຄື ຈິດທີ່ເກີດໂດຍບໍ່ຕ້ອງອາສັຍ ທວາຣທັງ ໖ ເລີຍ ມີ ໙ ດວງ ໄດ້ແກ່

ມະຫັຄຄະຕະວິບາກະຈິດ ໙ ທີ່ກ່າວມາແລ້ວຂ້າງເທິງນີ້ ເປັນການສະແດງຈຳນວນຈິດທີ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣ ຫລືບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣ ໂດຍແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ແຕ່ຢ່າງດຽວ

ຕໍ່ໄປນີ້ ຈະສະແດງຣາຍລະອຽດຂອງຈຳນວນຈິດທີ່ເກີດໄດ້ແຕ່ລະທວາຣ ທັງທີ່ **ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ)** ແລະທີ່ **ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ)** ດ້ວຍ

໑. ຈິດທີ່ເກີດໄດ້ທາງ ຈັກຂຸທວາຣ ເອີ້ນວ່າ ຈັກຂຸທວາຣິກະຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

໒. ຈິດທີ່ເກີດໄດ້ທາງ ໂສຕທວາຣ ເອີ້ນວ່າ ໂສຕທວາຣິກະຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

໓. ຈິດທີ່ເກີດໄດ້ທາງ ຆານທວາຣ ເອີ້ນວ່າ ຆານທວາຣິກະຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

໔. ຈິດທີ່ເກີດໄດ້ທາງ ຊິວຫາທວາຣ ເອີ້ນວ່າ ຊິວຫາທວາຣິກະຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

໕. ຈິດທີ່ເກີດໄດ້ທາງ ກາຍທວາຣ ເອີ້ນວ່າ ກາຍທວາຣິກຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

໖. ຈິດທີ່ເກີດໄດ້ທາງ ມໂນທວາຣ ເອີ້ນວ່າ ມໂນທວາຣິກຈິດ ມີ ໖໗ ດວງ

໗. ຈິດທີ່ເກີດໄດ້ທາງ ທວາຣດຽວ ເອີ້ນວ່າ ເອກທວາຣິກຈິດ ມີ ໓໐ ດວງ

໘. ຈິດທີ່ເກີດໄດ້ທາງ ທວາຣ ໕ ເອີ້ນວ່າ ປັຍຈທວາຣິກຈິດ ມີ ໔໔ ດວງ

໙. ຈິດທີ່ເກີດໄດ້ທາງ ທວາຣ ໖ ເອີ້ນວ່າ ຉທວາຣິກຈິດ ມີ ໔໑ ດວງ

໑໐. ຈິດທີ່ເກີດພົ້ນຈາກທວາຣທັ້ງ ໖ ເອີ້ນວ່າ ທວາຣວິມຸຕຕຈິດ ມີ ໑໙ ດວງ

ຈະເພາະ **ຈັກຂຸທວາຣິກຈິດ** ແລະ**ໂສຕທວາຣິກຈິດ** ສອງປຣະເພທນີ້ເທົ່ານັ້ນ ຖ້ານັບອະພິຍຍາ ຈິດ ໒ ດວງ ຄື **ທິພພຈັກຂຸຍານ** ທີ່ເປັນກຸສົລ ໑ ກິຣິຍາ ໑ ຮວມເຂົ້າດ້ວຍ ຈັກຂຸທວາຣິກຈິດກໍ່ ມີ ໔໘ ດວງ ແລະ ນັບທິພພໂສຕຍານ ທີ່ເປັນກຸສົລ ໑ ກິຣິຍາ ໑ ຮວມເຂົ້າດ້ວຍ ໂສຕທວາຣິກຈິດ ກໍ່ມີ ໔໘ ດວງ

໑. ຈັກຂຸທວາຣິກຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໒ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໔໔ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ຈັກຂຸວິຍຍານຈິດ	໒	ມໂນທາຕຸ	໓
		ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິດ	໑
		ກາມຊວນຈິດ	໒໙
		ຕທາລັມພນຈິດ	໑໑

໒. ໂສຕທວາຣິກຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໒ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໔໔ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ໂສຕວິຍຍານຈິດ	໒	ມໂນທາຕຸ	໓
		ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິດ	໑
		ກາມຊວນຈິດ	໒໙
		ຕທາລັມພນຈິດ	໑໑

໓. ພານທວາຣິກຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໔ ດວງ ໄດ້ແກ່	ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໔໔ ດວງ ໄດ້ແກ່
ພານວິນຍານຈິດ ໔	ມະໂນທາຕຸ ໓
	ມະໂນທວາຣາວັຊຊຸນຈິດ ໑
	ກາມຊວນຈິດ ໒໙
	ຕທາລັມພນຈິດ ໑໑

໔. ຊິວຫາທວາຣິກຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໔ ດວງ ໄດ້ແກ່	ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໔໔ ດວງ ໄດ້ແກ່
ຊິວຫາວິນຍານຈິດ ໔	ມະໂນທາຕຸ ໓
	ມະໂນທວາຣາວັຊຊຸນຈິດ ໑
	ກາມຊວນຈິດ ໒໙
	ຕທາລັມພນຈິດ ໑໑

໕. ກາຍທວາຣິກຈິດ ມີ ໔໖ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໔ ດວງ ໄດ້ແກ່	ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໔໔ ດວງ ໄດ້ແກ່
ກາຍວິນຍານຈິດ ໔	ມະໂນທາຕຸ ໓
	ມະໂນທວາຣາວັຊຊຸນຈິດ ໑
	ກາມຊວນຈິດ ໒໙
	ຕທາລັມພນຈິດ ໑໑

ຈະເພາະ **ອຫິນຍານຈິດ ໔ ດວງ** ຖ້າຈະນັບຮວມເຂົ້າກັບ ຈັກຂຸທວາຣິກຈິດ ໂສຕທວາຣິກຈິດ ດ້ວຍດັ່ງທີ່ກ່າວແລ້ວ ແຕ່ທ່ານອິດນັ້ນ ກໍຈັດຢູ່ໃນປະເພດອເນກັນຕະ ບໍ່ແນ່ນອນ ເພາະບາງເທື່ອ ກໍເກີດ ບາງເທື່ອກໍບໍ່ເກີດ

໕. ມໂນທວາຣິກຈິຕ ມີ ໕໗ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໔໕ ດວງ ໄດ້ແກ່	ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໔໑ ດວງ ໄດ້ແກ່
ອັປປນາຊວນຈິຕ ໔໕	ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ ໑
	ກາມຊວນຈິຕ ໔໙
	ຕທາລັມພນຈິຕ ໑໑

໗. ເອກທວາຣິກຈິຕ ມີ ໗໐ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໓໕ ດວງ ໄດ້ແກ່	ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໔໔ ດວງ ໄດ້ແກ່
ທວິປັຍຈວິຍຍາຕ ໑໐	ມໂນຍາຕຸ ໓
ອັປປນາຊວນຈິຕ ໔໕	ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ ໑
	ກາມຊວນຈິຕ ໔໙
	ຕທາລັມພນຈິຕ ໑໑

໘. ປັຍຈທວາຣິກຈິຕ ມີ ໔໔ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໓ ດວງ ໄດ້ແກ່	ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໔໑ ດວງ ໄດ້ແກ່
ມໂນຍາຕຸ ໓	ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ ໑
	ກາມຊວນຈິຕ ໔໙
	ຕທາລັມພນຈິຕ ໑໑

໙. ຉທວາຣິກຈິຕ ມີ ໔໑ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໓໑ ດວງ ໄດ້ແກ່	ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໑໐ ດວງ ໄດ້ແກ່
ໂສມນັສ ສັນຕີຈິຕ ໑	ອຸເປກຂາ ສັນຕີຈິຕ ໒
ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ ໑	ມຫາວິປາກຈິຕ ໘
ກາມຊວນກິຈ ໔໙	

໑໐. ທວາຣວິມຸຕຕຈິຕ ມີ ໑໙ ດວງ

ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ໙ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ໑໐ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ມຫັຄຄຕວິບາກຈິຕ	໙	ອຸເບກຂາ ສັນຕີຈິຕ	໒
		ມຫາວິບາກຈິຕ	໘

ເຈຕສິກ ກັບ ທວາຣ

໑. **ວິຣຕີເຈຕສິກ ໓ ດວງ** ເມື່ອປຣະກອບກັບໂລກຸຕຕຈິຕ ຍ່ອມເກີດຈະເພາະທາງມໂນ ທວາຣທາງດຽວ

໒. **ອັປປມັນຍາເຈຕສິກ ໒ ດວງ** ທີ່ປຣະກອບກັບມຫັຄຄຕຈິຕ ກໍ່ຍ່ອມເກີດຈະເພາະທາງ ມໂນທວາຣ ທາງດຽວຄືກັນ

໓. **ເຈຕສິກທັ້ງ ໕໓ ດວງ** ທີ່ປຣະກອບກັບຈິຕ ໘໐ ດວງ (ເວັ້ນມຫັຄຄຕວິບາກຈິຕ ໙) ເກີດໄດ້ໃນທວາຣທັ້ງ ໖ ທັ້ງທີ່ແນ່ນອນ (ເອກັນຕະ) ແລະບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ) ນໍາ

໔. **ເຈຕສິກ ໓໕ ດວງ** ຄື ອັນຍສມານາເຈຕສິກ ໑໓ ໂສກຕເຈຕສິກ ໒໒ ດວງ (ເວັ້ນວິຣຕີ ໓) ທີ່ປຣະກອບກັບມຫັຄຄຕວິບາກ ຈິຕນັ້ນ ເປັນເຈຕສິກທີ່ພົ້ນທວາຣ

ທີ່ກ່າວມາສັ້ນ ໆ ພຽງເທົ່ານີ້ ກໍເພາະມີຫລັກອັນເປັນຂໍ້ກໍາຫນົດທີ່ຄວຣຈະຮູ້ຢູ່ວ່າ ເຈຕສິກປຣະກອບກັບຈິຕໃດ ກໍມີຖານະເຊັ່ນດຽວກັບຈິຕນັ້ນ ດັ່ງນັ້ນ ຈິຕອາສັຍທວາຣໃດເປັນທາງເກີດ ເຈຕສິກທີ່ປຣະກອບກັບຈິຕນັ້ນ ກໍອາສັຍທວາຣນັ້ນເປັນທາງເກີດເຊັ່ນດຽວກັນ

ຫມວດທີ່ ໕ ອາຣັມມຕສັງຄຫະ

ອາຣັມມຕສັງຄຫະ ຄື **ການຮວບຮວມກ່າວເຣື່ອງອາຣົມຕ໌** ຄໍາວ່າ **ອາຣັມມຕະ** ນີ້ບາງເທື່ອເອີ້ນວ່າ **ອາຕັມພນະ** ມີຄວາມຫມາຍ ຢ່າງດຽວກັນ

ອາຣົມຕ໌ ຄື ທັມມຊາຕິອັນເປັນເຄື່ອງຢຶດຫນ່ຽວຂອງຈິຕແລະເຈຕສິກ " ສການະທີ່ສາມາຖຍັງໃຫ້ຈິຕ ແລະເຈຕສິກລັມມ໌ຂ້ອງໄດ້ນັ້ນ ຊື່ວ່າ ອາຣົມຕ໌ "

ອາຣົມຕ໌ ມີ ໖ ປະເພທ

ຈິຕຈະຕ້ອງມີອາຣົມຕ໌ ຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງເປັນເຄື່ອງຢຶດໜ່ຽວຢ່າງແນ່ນອນ ຈິຕທີ່ບໍ່ມີອາຣົມຕ໌ ເປັນເຄື່ອງຢຶດໜ່ຽວນັ້ນບໍ່ມີເລີຍ ອາຣົມຕ໌ໃນສັງຄະຫະນີ້ມີ ໖ ປະເພທ ອັນເປັນການຈຳແນກຕາມຄວາມສາມາຖແຫ່ງ ທວາຣທີ່ຈະຮັບອາຣົມຕ໌ນັ້ນໆ ໄດ້ ຄື

໑. **ຣູປາຣົມຕ໌** ແປລວ່າ ຣູປເປັນອາຣົມຕ໌ ໄດ້ແກ່ **ວັຕຕະ** ເປັນເຄື່ອງຢຶດໜ່ຽວ ຂອງຈິຕແລະເຈຕສິກ ທາງຕາ

໒. **ສັທທາຣົມຕ໌** ແປລວ່າ ສຽງເປັນອາຣົມຕ໌ ໄດ້ແກ່ **ສັທທະ** ເປັນເຄື່ອງຢຶດໜ່ຽວ ຂອງຈິຕແລະເຈຕສິກ ທາງຫູ

໓. **ຄັນທາຣົມຕ໌** ແປລວ່າ ກິ່ນເປັນອາຣົມຕ໌ ໄດ້ແກ່ **ຄັນທະ** ເປັນເຄື່ອງຢຶດໜ່ຽວ ຂອງຈິຕແລະເຈຕສິກ ທາງດັງ

໔. **ຣສາຣົມຕ໌** ແປລວ່າ ຣົສເປັນອາຣົມຕ໌ ໄດ້ແກ່ **ຣສະ** ຄື **ອມ຺ພິລ** ຣົສສົ້ມ, **ມທຸຣ** ຣົສຫວານ, **ໂລຕິກ** ຣົສເຄັມ, **ກຜກ** ຣົສເຜັດ, **ຕິຕຸຕ** ຣົສຂົມ ແລະ **ກສາວ** ຣົສຝາດ ຣວມທັງໝົດ ໖ ຣົສເທົ່ານີ້ ເປັນເຄື່ອງຢຶດໜ່ຽວຂອງຈິຕແລະເຈຕສິກ ທາງລີ້ນ

໕. **ໂຜຜຖັພພາຣົມຕ໌** ແປລວ່າ ການສັມຜັສຖືກຕ້ອງກາຍ ເປັນອາຣົມຕ໌ ໄດ້ແກ່ **ປຖວີ** ຄວາມແຂ້ງ ຄວາມອ່ອນ, **ເຕໂຊ** ຄວາມຮ້ອນ ຄວາມເຢັນ, **ວາໂຢ** ຄວາມຫຍ່ອນ ຄວາມເຄັ່ງຕຶງ ເປັນເຄື່ອງຢຶດໜ່ຽວຂອງຈິຕແລະເຈຕສິກ ທາງກາຍ ທັ້ງ ໕ ອາຣົມຕ໌ນີ້

***ຣວມເອີ້ນວ່າ ປັຍຈາຣົມຕ໌ ***

໖. **ທັມມາຣົມຕ໌** ແປລວ່າ ສພາພທັມມ໌ທີ່ສາມາຣຕແກ່ໃຈເປັນອາຣົມຕ໌ ໄດ້ແກ່ ສພາວທັມມ໌ ໖ ປະການ ຄື ປສາທຣູປ ໕, ສຸຂຸມຣູປ ໑໖, ຈິຕ ໘໙, ເຈຕສິກ ໕໒, ນິພພານ ແລະ ບັນຍັຕິ ເປັນເຄື່ອງຢຶດໜ່ຽວຂອງຈິຕແລະເຈຕສິກ ທາງໃຈ (ທາງມໂນ)

***ຣວມອາຣົມຕ໌ທັງ ໖ ນີ້ເອີ້ນວ່າ **ລອາຣົມຕ໌** ***

ຣູປາຣົມຕ໌ ສັທທາຣົມຕ໌ ຄັນທາຣົມຕ໌ ຣສາຣົມຕ໌ ແລະໂຜຜຖັພພາຣົມຕ໌ ອັນຣວມເອີ້ນວ່າ ປັຍຈາຣົມຕ໌ ຫລືອາຣົມຕ໌ທັງ ໕ ນີ້ເປັນ **ຣູປທັມມ໌**

ສ່ວນ **ທັມມາຣົມຕ໌** ນັ້ນ ຈິຕ ເຈຕສິກ ແລະນິພພານ ເປັນ **ນາມທັມມ໌** ປສາທຣູປ ໕ ແລະສຸຂຸມຣູປ ໑໖ ເປັນ **ຣູປທັມມ໌** ຈະເພາະບັນຍັຕິ ນັ້ນ ບໍ່ແມ່ນຣູປທັມມ໌ ແລະບໍ່ແມ່ນນາມ ທັມມ໌ດ້ວຍ ແຕ່ເປັນ **ບັນຍັຕິທັມມ໌**

ອາຣົມ ໖ ຈຳແນກເປັນ ໔ ນັຍ

ອາຣົມທັງ ໖ ຄື ຣູປາຣົມ ສັທທາຣົມ ຄັນທາຣົມ ຣສາຣົມ ໂຜຕ຺ຖັພພາຣົມ ແລະ ທັມມາຣົມ ນີ້ ຈຳແນກໄດ້ເປັນ ໔ ນັຍ ຄື

໑. ກາມອາຣົມ ໒. ມຫັຄຄຕອາຣົມ

໓. ບັນຍັຕິອາຣົມ ໔. ໂລກຸຕຕຣອາຣົມ

ນັຍທີ່ ໑ **ກາມອາຣົມ** ບາງເທື່ອກໍ່ເອີ້ນ **ກາມາຣົມ** ອີງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່ ກາມຈິຕ ໕໔, ເຈຕສິກ ໕໒, ຣູປ ໒໘ ຫມາຍຄວາມວ່າ ເມື່ອຈິຕຍຶດຫນ່ວງເອົາກາມຈິຕ ໕໔ ດວງນັ້ນ ດວງໃດດວງນຶ່ງເປັນອາຣົມກໍ່ດີ ຫລືຍຶດຫນ່ວງເອົາຣູປ ໒໘ ນັ້ນຣູປໃດຣູປນຶ່ງເປັນອາຣົມກໍ່ດີ ກໍ່ໄດ້ຊື່ວ່າ ຈິຕນັ້ນຍຶດຫນ່ວງກາມອາຣົມ ຫລື ມີອາຣົມເປັນ **ກາມທັມມ໌**

ນັຍທີ່ ໒ **ມຫັຄຄຕອາຣົມ** ອີງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່ ມຫັຄຄຕຈິຕ ໒໗ ເຈຕສິກ ໓໕ ຫມາຍຄວາມວ່າ ເມື່ອຈິຕຍຶດຫນ່ວງເອົາ ມຫັຄຄຕຈິຕ ໒໗ ນັ້ນດວງໃດດວງນຶ່ງເປັນອາຣົມ ກໍ່ໄດ້ຊື່ວ່າຈິຕນັ້ນຍຶດຫນ່ວງມຫັຄຄຕອາຣົມ ຫລື ມີອາຣົມເປັນ **ມຫັຄຄຕທັມມ໌**

ກາມອາຣົມ ມຫັຄຄຕອາຣົມ ເປັນ **ໂລກິຍອາຣົມ** ເພາະອີງຄ໌ທັມມ໌ຂອງ ອາຣົມທັງ ໒ ນີ້ ເປັນໂລກິຍທັມມ໌ທັງນັ້ນ ເມື່ອຈິຕຍຶດຫນ່ວງເອົາໂລກິຍທັມມ໌ເປັນອາຣົມ ກໍ່ໄດ້ຊື່ວ່າຈິຕນັ້ນ**ມີອາຣົມເປັນໂລກິຍ**

ນັຍທີ່ ໓ **ບັນຍັຕິອາຣົມ** ອີງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່ ບັນຍັຕິທັມມ໌ ໒ ປຣະການ ຄື **ອັຕຖບັນຍັຕິ** ແລະ **ສັທທບັນຍັຕິ**

ອັຕຖບັນຍັຕິ ໄດ້ແກ່ ການສົມມຸຕິຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເນື້ອຄວາມ ຫລືຄວາມຫມາຍແຫ່ງ ຣູປຮ່າງ ສັນຖານ ຫລືລັກສນະ ອາການຂອງສິ່ງນັ້ນໆ ເຊັ່ນ ພູເຂົາ ຕົ້ນໄມ້ ບ້ານເຮືອນ ຍ່າງ ແລ່ນ ເປັນຕົ້ນ

ສັທທບັນຍັຕິ ໄດ້ແກ່ ຮູ້ຈັກສຽງທີ່ເອີ້ນຊື່ນັ້ນໆ ຄື ຮູ້ດ້ວຍສຽງທີ່ຫມາຍເຖິງ ອັຕຖບັນຍັຕິນັ້ນໆ ເຊັ່ນ ໃນຂະນະທີ່ ບໍ່ໄດ້ເຫັນພູເຂົາ ບໍ່ໄດ້ເຫັນຕົ້ນໄມ້ ແຕ່ເມື່ອອອກສຽງເວົ້າວ່າພູເຂົາ ເວົ້າວ່າຕົ້ນໄມ້ ກໍ່ຮູ້ແລະເຂົ້າໃຈໄດ້ວ່າ ພູເຂົາ ຕົ້ນໄມ້ ມີຣູປຮ່າງສັນຖານເປັນຢ່າງນັ້ນໆ ຫລືບໍ່ໄດ້ເຫັນຂະນະທີ່ຍ່າງ ຂະນະທີ່ແລ່ນ ແຕ່ເມື່ອອອກສຽງເວົ້າວ່າ ຍ່າງ ແລ່ນ ກໍ່ຮູ້ ແລະເຂົ້າໃຈໄດ້ວ່າ ຍ່າງ ແລ່ນ ມີອາການຢ່າງ ນັ້ນໆ ເຊັ່ນນີ້ເປັນຕົ້ນ

ເມື່ອຈິຕຍຶດຫນ່ວງເອົາບັນຍັຕິຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງເປັນອາຣົມ ກໍ່ໄດ້ຊື່ວ່າຈິຕນັ້ນຍຶດຫນ່ວງບັນຍັຕິເປັນອາຣົມ ຫລື ມີອາຣົມເປັນບັນຍັຕິທັມມ໌

ນັຍທີ່ ໔ **ໂລກຸຕຕຣອາຣົມ** ອິງຄ໌ທັມມ໌ໄດ້ແກ່ ມັຄຄຈິຕ ໔ ຜົລຈິຕ ໔ ແລະ ເຈຕສິກ ໓໘ ແລະ ນິພພານ ເມື່ອຈິຕຢຶດຫນ່ວງ ເອົາມັຄຄຈິຕດວງໃດດວງນຶ່ງເປັນອາຣົມກໍດີ ຢຶດຫນ່ວງເອົາຜົລຈິຕດວງໃດດວງນຶ່ງເປັນອາຣົມກໍດີ ຢຶດຫນ່ວງພຣະນິພພານເປັນ ອາຣົມກໍດີກໍໄດ້ຊື່ວ່າ ຈິຕນັ້ນຢຶດຫນ່ວງໂລກຸຕຕຣອາຣົມ ຫລືມີອາຣົມເປັນ **ໂລກຸຕຕຣທັມມ໌**

ຈິຕໃດຢຶດຫນ່ວງອາຣົມຫຍັງ

ຂໍກ່າວຢ້ຳອີກເທື່ອນຶ່ງວ່າ ຈິຕຕ້ອງມີອາຣົມ ຂຶ້ນຊື່ວ່າຈິຕແລ້ວຈະບໍ່ຍຶດຫນ່ວງອາຣົມຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງນັ້ນບໍ່ມີເລີຍ ແຕ່ວ່າ ຈິຕໃດຢຶດຫນ່ວງ ຫລືຂ້ອງຢູ່ໃນອາຣົມໃດ ແດ່ນັ້ນ ມີຄາຖາສັງຄະຫະ ອັນເປັນຄາຖາທີ່ ໑໑ ແລະ ໑໔ ສະແດງໄວ້ວ່າ

໑໑. ປຌ຺ຈວີສ ປຣິຕ຺ຕມ຺ຫິ	໒ ຈິຕ຺ຕານິ ມຫຄ຺ຄເຕ
ເອກວີສຕິ ໂວຫາເຣ	ອຕ຺ຐ ນິພ຺ພານໂຄຈເຣ ໆ
໑໔. ວີສານຸຕ຺ຕຣ ມຸຕ຺ຕມ຺ຫິ	ອຄ຺ຄ ມຄ຺ຄ ຜລຸຊ຺ຊິເຕ
ປຌ຺ຈ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຉຈ຺ເຈຕິ	ສຕ຺ຕຘາ ຕຕ຺ຖ ສງ຺ຄໂຫ ໆ

ແປລຄວາມວ່າ

ຈິຕ ໔໕ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ກາມອາຣົມ
ຈິຕ ໖ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ມຫັຄຄຕອາຣົມ
ຈິຕ ໔໑ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ບັຌັຕິອາຣົມ
ຈິຕ ໘ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ນິພພານອາຣົມ
ຈິຕ ໔໐ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ອາຣົມທີ່ເວັ້ນຈາກ ໂລກຸຕຕຣ
ຈິຕ ໕ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ອາຣົມທີ່ເວັ້ນຈາກ ອຣຫັຕຕມັຄຄ ອຣຫັຕຕຜົລ
ຈິຕ ໖ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ອາຣົມໄດ້ທັ້ງຫມົດທັ້ງຫມົດ

ອະທິບາຍ

໑. ຈິຕ ໔໕ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ກາມອາຣົມ ນັ້ນ ຄື

ກ. ຈິຕ ໑໐ ດວງ ໄດ້ແກ່ ທວິປັຌຈວິຌຌານ ໑໐ ຢຶດຫນ່ວງປັຌຈາຣົມ ໂດຍສະເພາະໆ ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນ

ຂ. ຈິຕ ໓ ດວງ ໄດ້ແກ່ ມໂນທາຕຸ ໓ ຢຶດຫນ່ວງປັຌຈາຣົມທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນ

ຄ. ຈິຕ ໑໒ ດວງ ໄດ້ແກ່ ຕທາລັມພນ ໑໑ ຫສິຕຸປປາທ ໑ ຢຶດຫນ່ວງອາຣົມຕ໌ ໖ ທີ່ເປັນກາມທັມມ໌

໒. ຈິຕ ໖ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ມຫັຄຄຕອາຣົມຕ໌ ນັ້ນ ຄື

ກ. ວິຍຍາຕັຍຈາຍຕນຈິຕ ໓ ດວງ ມີ ອາກາສານັຍຈາຍຕນ ກຸສົລ ໑ ກິຣິຍາ ໑ ເປັນອາຣົມຕ໌

ຂ. ເນວສັຍຍານາສັຍຍາຍຕນຈິຕ ໓ ດວງ ມີ ອາກິຍຈັຍຍາຍຕນ ກຸສົລ ໑ ກິຣິຍາ ໑ ເປັນອາຣົມຕ໌

໓. ຈິຕ ໒໑ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ບັຍຍັຕິອາຣົມຕ໌ ນັ້ນ ຄື

ກ. ຣູປາວຈຈິຕ ໑໕ ດວງ ມີບັຍຍັຕິເປັນອາຣົມຕ໌

ຂ. ອາກາສານັຍຈາຍຕນຈິຕ ໓ ດວງ ມີກສິຕຸຄຫາຜິມາກາສບັຍຍັຕິ ເປັນອາຣົມຕ໌

ຄ. ອາກິຍຈັຍຍາຍຕນຈິຕ ໓ ດວງ ມີນັຕຖິກາວບັຍຍັຕິ ເປັນອາຣົມຕ໌

໔. ຈິຕ ໘ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ນິພພານອາຣົມຕ໌ ນັ້ນ ຄື

ໂລກຸຕຕຈິຕ ໘ ດວງ ໄດ້ແກ່ ມັຄຄຈິຕ ໔ ຜົລຈິຕ ໔ ມີພຣະນິພພານເປັນອາຣົມຕ໌ ແຕ່ຢ່າງດຽວ

໕. ຈິຕ ໑໐ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ອາຣົມຕ໌ທີ່ເວັ້ນຈາກໂລກຸຕຕຣນັ້ນ ຄື

ກ. ອກຸສົລຈິຕ ໑໒ ດວງ ຂ. ມຫາກຸສົລຍານວິປປຍຸຕຕ ໔ ດວງ ຄ. ມຫາກິຣິຍາຍານວິປປຍຸຕຕ ໔ ດວງ	ມີອາຣົມຕ໌ ໖ ທີ່ເປັນໂລກີຍ ແລະບັຍຍັຕິ ຄື ມີກາມອາຣົມຕ໌ ມຫັຄຄຕອາຣົມຕ໌ ບັຍຍັຕິອາຣົມຕ໌ໄດ້ (ເວັ້ນໂລກຸຕຕຣອາຣົມຕ໌)

໖. ຈິຕ ໕ ດວງຢຶດຫນ່ວງອາຣົມຕ໌ທີ່ເວັ້ນຈາກອຣຫັຕຕມັຄຄ ອຣຫັຕຕຜົລ ຄື

ກ. ມຫາກຸສົລຍານສັມປຍຸຕຕ ໔ ດວງ ຂ. ອພິຍຍາກຸສົລ ໑ ດວງ	ມີອາຣົມຕ໌ ໖ ທີ່ເປັນໂລກີຍບັຍຍັຕິ ແລະ ໂລກຸຕຕຣໄດ້ (ເວັ້ນຈະເພາະ ອຣຫັຕຕມັຄຄອຣຫັຕຕຜົລ)

໗. ຈິຕ ໖ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງ ອາຣົມຕ໌ໄດ້ທັ້ງຫມົດນັ້ນ ຄື

ກ. ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ ໑ ດວງ ຂ. ມຫາກິຣິຍາຍານສັມປຍຸຕຕ ໔ ດວງ ຄ. ອພິຍຍາ ກິຣິຍາ ໑ ດວງ	ມີອາຣົມຕ໌ ໖ ທີ່ເປັນ ໂລກີຍ ບັຍຍັຕິ ແລະໂລກຸຕຕຣໄດ້ທັ້ງຫມົດ ບໍ່ມີເວັ້ນເລີຍ

ຂະຫຍາຍຄວາມ

໑. ການອາຣົມຕ໌

ໃນຂໍ້ ໑ ກ. ທີ່ວ່າຈິຕ ໑໐ ດວງ ໄດ້ແກ່ ທວິປັຍຈວິນຍານ ໑໐ ມີ ປັຍຈາຣົມຕ໌ ໂດຍສະເພາະ ໆ ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນຢ່າງດຽວນັ້ນ ຄື

ຈັກຂຸວິນຍານຈິຕ	໒ ດວງ ມີສະເພາະ ຣູປາຣົມຕ໌	ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ ເປັນອາຣົມຕ໌
ໂສຕວິນຍານຈິຕ	໒ ດວງ ມີສະເພາະ ສັທທາຣົມຕ໌	ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ ເປັນອາຣົມຕ໌
ຄານວິນຍານຈິຕ	໒ ດວງ ມີສະເພາະ ຄັນທາຣົມຕ໌	ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ ເປັນອາຣົມຕ໌
ຊິວຫາວິນຍານຈິຕ	໒ ດວງ ມີສະເພາະ ຣສາຣົມຕ໌	ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ ເປັນອາຣົມຕ໌
ກາຍວິນຍານຈິຕ	໒ ດວງ ມີສະເພາະ ໂຜຕຖັພພາຣົມຕ໌	ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ ເປັນອາຣົມຕ໌

ໃນຂໍ້ ໑ ຂ. ທີ່ວ່າຈິຕ ໓ ດວງ ໄດ້ແກ່ ມໂນທາຕຸ ໓ ຄື ປັຍຈທວາຣາວັຊຊນຈິຕ ໑ ສັມປະຕິຈັນນຈິຕ ໒ ມີປັຍຈາຣົມຕ໌ທີ່ເປັນ ປັຈຈຸບັນ ເປັນອາຣົມຕ໌ນັ້ນ ຄື

ປັຍຈທວາຣາວັຊຊນຈິຕ ໑ ດວງ ສັມປະຕິຈັນນຈິຕ ໒ ດວງນີ້ ຈິຕແຕ່ລະດວງກໍມີ ຣູປາຣົມຕ໌ ສັທທາຣົມຕ໌ ຄັນທາຣົມຕ໌ ຣສາຣົມຕ໌ ຫລື ໂຜຕຖັພພາຣົມຕ໌ຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງເປັນອາຣົມຕ໌ກໍໄດ້ ບໍ່ຈຳກັດເປັນສະເພາະຢ່າງເຫມືອນໃນຂໍ້ ໑ ກ. ແຕ່ຂໍ້ສຳຄັນອາຣົມຕ໌ ນັ້ນຈະຕ້ອງເປັນປັຈຈຸບັນດ້ວຍ

ໃນຂໍ້ ໑ ຄ. ທີ່ວ່າຈິຕ ໑໒ ດວງ ໄດ້ແກ່ ຕທາລັມພນຈິຕ ໑໑ ຫາສິຕຸປປາທຈິຕ ໑ ມີອາຣົມຕ໌ ໖ ທີ່ເປັນການລັມມນັ້ນ ຄື

ຈິຕ ໑໒ ດວງທີ່ວ່ານີ້ມີອາຣົມຕ໌ ໖ ຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງສະເພາະທີ່ເປັນການລັມມເປັນ ອາຣົມຕ໌ໄດ້ ແລະອາຣົມຕ໌ນັ້ນຈະເປັນປັຈຈຸບັນ ຫລືອດີຕ ຫລືອນາຄົຕກໍໄດ້ ບໍ່ຈຳກັດວ່າ ຈະຕ້ອງເປັນປັຈຈຸບັນຢ່າງດຽວ ເຫມືອນຂໍ້ ໑ ກ. ແລະຂໍ້ ໑ ຂ.

ໃນຂໍ້ ໑ ນີ້ ຣວມຈິຕໄດ້ ໒໕ ດວງ ແມ້ຈະມີອາຣົມຕ໌ຕ່າງກັນກໍຈິງ ແຕ່ວ່າອາຣົມຕ໌ ເຫລົ່ານັ້ນລ້ວນແຕ່ເປັນການລັມມທັ້ງນັ້ນ ເມື່ອຈິຕທັງ ໒໕ ດວງນີ້ຕ່າງກໍມີການລັມມເປັນອາຣົມຕ໌ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ຈິຕ ໒໕ ດວງຢຶດຫນ່ວງການອາຣົມຕ໌

໔. ມຫັຄຄຕອາຣົມຕ໌

ໃນຂໍ້ ໔ ກ. ວິນຍານັນຈາຍຕນຈິຕ ໖ ດວງ ມີ ອາກາສານັນຈາຍຕນ ກຸສົລ ໑ ກິຣິຍາ ໑ ເປັນອາຣົມຕ໌ ນັ້ນ ຄື

(໑) ເບື້ອງຕົ້ນຕ້ອງເຂົ້າໃຈເສັຽກ່ອນວ່າ ຜູ້ທີ່ໄດ້ອາກາສານັນຈາຍຕນຊານແລ້ວ ຈເຣີນສມຖກາວນາຕໍ່ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາຊຶ່ງ ວິນຍານັນຈາຍຕນຊານກໍດີ ຫລືຜູ້ທີ່ໄດ້ວິນຍານັນຈາຍຕນຊານແລ້ວ ຈະເຂົ້າວິນຍານັນຈາຍຕນຊານອີກເທື່ອໃດເມື່ອໃດກໍດີ ຈະຕ້ອງມີອາກາສານັນຈາຍຕນກຸສົລຈິຕ ຫລືກິຣິຍາຈິຕທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນນັ້ນ ເປັນອາຣົມຕ໌ສເມີໄປຢ່າງແນ່ນອນ (ຈະໃຊ້ອາຣົມຕ໌ຢ່າງອື່ນຫັ້ນ ຫາໄດ້ບໍ່) ວິນຍານັນຈາຍຕນຊານຈຶ່ງຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້

(໖) ຕິເຫຕຸກປຸຖຸຊົນກໍດີ ຜົລເສກຂບຸຄຄົລກໍດີ ຜູ້ເປັນວິນຍານັນຈາຍຕນຊານລາກີ ບຸຄຄົລເຂົ້າຊານ ເພື່ອໃຫ້ວິນຍານັນຈາຍຕນກຸສົລເກີດ ກໍມີອາກາສານັນຈາຍຕນກຸສົລ ທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພນີ້ເປັນອາຣົມຕ໌

(໓) ເມື່ອບຸຄຄົລໃນ (໔) ຕາຍໄປ ກໍໄປບັງເກີດເປັນວິນຍານັນຈາຍຕນພຣົຫ໌ມ ປຕິສົນທິດ້ວຍວິນຍານັນຈາຍຕນວິປາກຈິຕ ສຖິຕໃນວິນຍານັນຈາຍຕນກູມິ ວິນຍານັນຈາຍຕນວິປາກຈິຕທີ່ທຳຫນ້າທີ່ປຕິສົນທິກິຈນີ້ ກໍມີອາກາສານັນຈາຍຕນກຸສົລທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພກ່ອນນັ້ນເປັນອາຣົມຕ໌ ຕລອດຈົນວິນຍານັນຈາຍຕນວິປາກ ທີ່ທຳຫນ້າທີ່ກວັງຄກິຈ ແລະຈະເຮັດຫນ້າທີ່ຈຸຕິກິຈ ຕໍ່ໄປນັ້ນ ກໍມີອາກາສານັນຈາຍຕນກຸສົລ ທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພກ່ອນເປັນອາຣົມຕ໌ ເຊັ່ນດຽວກັນ

(໔) ເມື່ອບຸຄຄົລໃນ (໓) ຍັງບໍ່ຕາຍ ຈເຣີນວິປັສສນາກາວນາຕໍ່ໄປຈົນບັຣລຸ ອຣຫັຕຕມັຄຄ ອຣຫັຕຕຜົລ ເປັນອເສກຂບຸຄຄົລ ຄືເປັນພຣະອຣຫັນຕ໌ແລ້ວ ເຂົ້າວິນຍານັນຈາຍຕນຊານ ວິນຍານັນຈາຍຕນຊານທີ່ເກີດຂຶ້ນໃຫມ່ນີ້ເປັນວິນຍານັນຈາຍຕນກິຣິຍາ (ບໍ່ແມ່ນກຸສົລເພາະຂຕະນີ້ເປັນພຣະອຣຫັນຕ໌ແລ້ວ) ວິນຍານັນຈາຍຕນກິຣິຍານີ່ແຫລະມີອາກາສານັນຈາຍຕນກຸສົລທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພນີ້ເປັນອາຣົມຕ໌

(໕) ພຣະອຣຫັນຕ໌ຜູ້ເປັນຊານລາກີບຸຄຄົລ ເຂົ້າອາກາສານັນຈາຍຕນຊານ ເມື່ອອາກາສານັນຈາຍຕນຊານເກີດກໍເປັນກິຣິຍາຈິຕ ແລ້ວເຂົ້າວິນຍານັນຈາຍຕນຊານຕໍ່ໄປ ຈັ່ງຊັ້ນ ວິນຍານັນຈາຍຕນກິຣິຍາຈິຕທີ່ເກີດຂຶ້ນນີ້ໂດຍມີອາກາສານັນຈາຍຕນກິຣິຍາຈິຕທີ່ເຄີຍເກີດມາແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພນີ້ເປັນອາຣົມຕ໌

ຄວາມໃນຂໍ້ ໔ ກ. ນີ້ ສຣຸປໄດ້ວ່າ ວິນຍານັນຈາຍຕນ ກຸສົລຈິຕ ໑ ວິປາກຈິຕ ໑ ກິຣິຍາຈິຕ ໑ ຣວມ ໓ ດວງ ມີອາກາສານັນຈາຍຕນກຸສົລ ໑ ກິຣິຍາ ໑ ທີ່ເຄີຍເກີດມາແລ້ວ ແກ່ຕົນໃນກົພນີ້ ຫລືກົພກ່ອນເປັນອາຣົມຕ໌

ໃນຂໍ້ ๔ ຂ. ທີ່ວ່າ ເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະຈິດ ໓ ດວງ ມີ ອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະກຸສົລ ๑ ກິຣິຍາ ๑ ເປັນອາຣົມທ໌ນັ້ນ ຄື ເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະກຸສົລຈິດ ๑ ວິບາກຈິດ ๑ ກິຣິຍາຈິດ ๑ ຮວມ ໓ ດວງ ມີອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະກຸສົລ ๑ ກິຣິຍາ ๑ ທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພນີ້ ຫລືກົພກ່ອນເປັນອາຣົມທ໌

(๑) ຜູ້ທີ່ໄດ້ອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະຊານແລ້ວ ຈະເຣີນສະມະຖະກາວນາຕໍ່ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາຊຶ່ງ ເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະຊານກໍດີ ຫລືຜູ້ທີ່ໄດ້ເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະຊານແລ້ວ ຈະເຂົ້າເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະຊານອີກເທື່ອໃດເມື່ອໃດກໍດີ ຈະຕ້ອງມີອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະກຸສົລຈິດ ຫລືກິຣິຍາຈິດທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນນັ້ນເປັນອາຣົມທ໌

(๒) ຕິເຫຕຸກະປຸຖຸຊົນກໍດີ ຜົລເສກຂະບຸຄຄົລກໍດີ ຜູ້ເປັນເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະຊານ ລາກີບຸຄຄົລເຂົ້າຊານ ເພື່ອໃຫ້ເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະກຸສົລເກີດ ກໍມີອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະກຸສົລ ທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພນີ້ເປັນອາຣົມທ໌

(໓) ເມື່ອບຸຄຄົລໃນ (໓) ຕາຍໄປ ກໍໄປບັງເກີດເປັນເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະພຣົຫ໌ມ ປະຕິສົນທິດ້ວຍເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະວິບາກຈິດ ສະຖິຕໃນເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະກູມິ ເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະວິບາກຈິດທີ່ທຳໜ້າທີ່ປະຕິສົນທິກິຈນີ້ ກໍມີອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະກຸສົລທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພກ່ອນນັ້ນເປັນອາຣົມທ໌ ຕລອດຈົນເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະວິບາກ ທີ່ທຳໜ້າທີ່ກວັງຄະກິຈ ແລະຈະເຮັດໜ້າທີ່ຈຸຕິກິຈຕໍ່ໄປນັ້ນ ກໍມີອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະກຸສົລທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພກ່ອນເປັນອາຣົມທ໌ ເຊັ່ນດຽວກັນ

(๔) ເມື່ອບຸຄຄົລໃນ (໓) ຍັງບໍ່ຕາຍ ຈະເຣີນວິປັສສນາກາວນາຕໍ່ໄປຈົນບັຣລຸ ອຣຫັຕຕະມັຄຄ ອຣຫັຕຕະຜົລ ເປັນອະເສກຂະບຸຄຄົລ ຄືເປັນພຣະອຣຫັນທ໌ແລ້ວ ເຂົ້າເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະຊານ ເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະຊານທີ່ເກີດຂຶ້ນໃຫມ່ນີ້ເປັນເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະກິຣິຍາ (ບໍ່ແມ່ນກຸສົລ ເພາະຂະຕະນີ້ເປັນພຣະອຣຫັນທ໌ແລ້ວ) ເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະກິຣິຍານີ່ແຫລະ ມີອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະກຸສົລທີ່ເຄີຍເກີດແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພນີ້ເປັນອາຣົມທ໌

(๕) ພຣະອຣຫັນທ໌ຜູ້ເປັນຊານລາກີບຸຄຄົລ ເຂົ້າອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະຊານ ເມື່ອອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະຊານເກີດ ກໍເປັນກິຣິຍາຈິດ ແລ້ວເຂົ້າເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະຊານຕໍ່ໄປ ຈັ່ງຊັ້ນເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະກິຣິຍາຈິດທີ່ເກີດຂຶ້ນນີ້ໂດຍມີອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະກິຣິຍາຈິດ ທີ່ເຄີຍເກີດມາແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພນີ້ເປັນອາຣົມທ໌ ຄວາມໃນຂໍ້ ๔ ຂ. ນີ້ ສຣຸປໄດ້ວ່າ ເນວສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະ ກຸສົລຈິດ ๑ ວິບາກຈິດ ๑ ກິຣິຍາຈິດ ๑ ຮວມ ໓ ດວງ ມີອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະກຸສົລ ๑ ກິຣິຍາ ๑ ທີ່ເຄີຍເກີດມາແລ້ວແກ່ຕົນໃນກົພນີ້ຫລືກົພກ່ອນເປັນອາຣົມທ໌

ໃນຂໍ້ ๔ ນີ້ ຮວມຈິດໄດ້ ๖ ດວງ ມີມະຫັຄຄະຕະຈິດ (๔ ດວງ) ເປັນອາຣົມທ໌ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ຈິດ ๖ ດວງຍຶດໜ່ວງມະຫັຄຄະຕະອາຣົມທ໌

໓. ບັນຍັດອາລົມ

ໃນຂໍ້ ໓ ກ. ທີ່ວ່າ **ຣູປາວຈຈິຕ ໑໕ ດວງ** ມີບັນຍັດເປັນອາລົມ ນັ້ນ ຄື

ຣູປາວຈຈິຕ ເປັນຈິຕທີ່ເກີດຈາກການເພັ່ງກັມມັຕຖານ ໒໕ ຢ່າງ ຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງເປັນອາລົມ ຕາມວິທີການຈັນເກີດ ຊານຈິຕ ກັມມັຕຖານທັ້ງ ໒໕ ຢ່າງນັ້ນລ້ວນແຕ່ເປັນບັນຍັດທັ້ງຫມົດ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ຣູປາວຈຈິຕ ໑໕ ດວງ ມີອາລົມ ເປັນບັນຍັດ

ກັມມັຕຖານ ໒໕ ຢ່າງນັ້ນໄດ້ແກ່ ກສິຕ ໑໐, ອສຸກະ ໑໐, ກາຍຄຕາສຕິ ໑, ອານາປານສຕິ ໑ ແລະ ພຣົຫ໌ມວິຫານ ໔

ໃນຂໍ້ ໓ ຂ. ທີ່ວ່າ ອາກາສານັນຈາຍຕນຈິຕ ໓ ດວງ ມີກສິຕຸຄຫາຜິມາກາສບັນຍັດ ເປັນອາລົມນັ້ນ ຄື

ກສິຕຸຄຫາຜິມາກາສບັນຍັດ ຫມາຍເຖິງ ຄວາມວ່າງເປົ່າຈາກທີ່ໄດ້ເພີກກສິຕແລ້ວ ຄວາມວ່າງເປົ່ານີ້ແຫລະ ເປັນບັນຍັດ ເມື່ອຫນ່ວງເອົາຄວາມວ່າງເປົ່າຊຶ່ງເປັນບັນຍັດເປັນອາລົມ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ **ອາກາສານັນຈາຍຕນຈິຕ ໓ ດວງ** ມີອາລົມເປັນບັນຍັດ

ໃນຂໍ້ ໓ ຄ. ທີ່ວ່າອາກິນຈັນຍາຍຕນຈິຕ ໓ ດວງ ມີນັຕຖິກາວບັນຍັດເປັນອາລົມ ນັ້ນ ຄື

ນັຕຖິກາວບັນຍັດ ຫມາຍເຖິງ ຄວາມບໍ່ມີ ຫນ່ອຍນຶ່ງກໍບໍ່ມີ ຫນ່ອຍນຶ່ງກໍບໍ່ມີ ອັນໃດ ໆ ກໍບໍ່ມີ ເອົາບັນຍັດທີ່ ສົມມຸຕິວ່າບໍ່ມີຫຍັງ ນີ້ແຫລະເປັນອາລົມ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ **ອາກິນຈັນຍາຍຕນຈິຕ ໓ ດວງ** ມີອາລົມເປັນບັນຍັດ

ຄວາມໃນຂໍ້ ໓ ນີ້ ຣວມຈິຕໄດ້ ໒໑ ດວງ ລ້ວນແຕ່ມີບັນຍັດທັມມ໌ເປັນ ອາລົມທັ້ງນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າຈິຕ ໒໑ ດວງນີ້ ຢຶດຫນ່ວງອາລົມທີ່ເປັນບັນຍັດ

໔. ນິພພານອາລົມ

ໃນຂໍ້ ໔ ທີ່ວ່າ ໂລກຸຕຕຈິຕ ໘ ດວງ ໄດ້ແກ່ ມັຄຄຈິຕ ໔ ຜົລຈິຕ ໔ ມີນິພພານເປັນ ອາລົມ ແຕ່ຢ່າງດຽວນັ້ນ

ນິພພານ ຫມາຍເຖິງ **ຄວາມສິ້ນໄປແຫ່ງຕັຕຫາອັນເປັນເຄື່ອງຮ້ອຍຮັດໄວ້ບໍ່ໃຫ້ພົ້ນໄປຈາກວັຜຜະ** ມັຄຄຈິຕ ໔ ຜົລຈິຕ ໔ ເປັນຈິຕທີ່ຕັດວັຜຜະ ຕັດເຄື່ອງຮ້ອຍຮັດເພື່ອໃຫ້ພົ້ນ ຈາກຄວາມວຽນວ່າຍຕາຍເກີດ ດັ່ງນັ້ນ ມັຄຄຈິຕ ໔ ຜົລຈິຕ ໔ ຈຶ່ງຕ້ອງມີພຣະນິພພານເປັນອາລົມແຕ່ຢ່າງດຽວ ຈະມີອາລົມຢ່າງອື່ນເປັນໄປບໍ່ໄດ້ ເຫຕຸນີ້ຈຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ໂລກຸຕຕຈິຕ ໘ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງພຣະນິພພານອາລົມ

ກາລວິມຸຕຕອາຣົມຕ໌

ທັງ ໔ ຂໍ້ທີ່ກ່າວມາແລ້ວນີ້ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ຂໍ້ ໑ ມີການອາຣົມຕ໌ທັງທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນ ອດີຕ ອນາຄົຕ ໄດ້ ຄື ມີການອາຣົມຕ໌ ໃນກາລທັງ ໓ ໄດ້

ຂໍ້ ໔ ມີມຫັຄຄຕອາຣົມຕ໌ລະເພາະທີ່ເປັນອດີຕແຕ່ຢ່າງດຽວ ຈະມີມຫັຄຄຕທັມມ໌ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນ ຫລື ອນາຄົຕ ເປັນອາຣົມຕ໌ ຫາໄດ້ບໍ່

ສ່ວນຂໍ້ ໓ ມີບັຍຍັຕິເປັນອາຣົມຕ໌ ແລະຂໍ້ ໔ ມີນິພພານເປັນອາຣົມຕ໌ນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ສະແດງວ່າ ບັຍຍັຕິ ຫລື ນິພພານ ນັ້ນເປັນປັຈຈຸບັນ ຫລື ອດີຕ ອນາຄົຕ ແຕ່ຢ່າງໃດເລີຍ ທັງນີ້ເພາະບັຍຍັຕິແລະນິພພານເປັນທັມມ໌ທີ່ບໍ່ມີກາລທັງ ໓ ພົ້ນຈາກ ກາລທັງ ໓ ອັນ ເອີ້ນວ່າ **ກາລວິມຸຕຕ**

ທັມມ໌ທີ່ມີກາລທັງ ໓ ຄື ປັຈຈຸບັນ ອດີຕ ອນາຄົຕໄດ້ນັ້ນ ຕ້ອງເປັນທັມມ໌ທີ່ບໍ່ທ່ຽງ ມີການປ່ຽນແປງໄດ້ ກ່າວຄື ມີການເກີດຂຶ້ນ ມີການດຳຣົງຄົງຢູ່ ແລ້ວກໍມີການດັບໄປ ທັມມ໌ໃດທີ່ດັບໄປແລ້ວນັ້ນເປັນອດີຕ ຄືລ່ວງເລີຍໄປແລ້ວ, ທັມມ໌ໃດທີ່ຍັງດຳຣົງຄົງຢູ່ນັ້ນ ເປັນປັຈຈຸບັນ ຄືກຳລັງມີຢູ່ ແລະທັມມ໌ໃດທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນອີກຕໍ່ໄປນັ້ນເປັນອນາຄົຕ ຄືຈະມີມາໃນກາຍຫນ້າ

ບັຍຍັຕິທັມມ໌ ເປັນທັມມ໌ທີ່**ບໍ່ມີສພາວະ** ຈຶ່ງບໍ່ມີສພາພທີ່ຈະມີຄວາມປ່ຽນແປງ ແປຣຜັນ ເພາະບໍ່ມີຄວາມທ່ຽງຫລືບໍ່ທ່ຽງ ທັງບໍ່ມີການເກີດການດັບ ອັນເປັນສັຍຍລັກສຕ໌ແຫ່ງການປ່ຽນແປຣ ແລະແຫ່ງຄວາມບໍ່ທ່ຽງນັ້ນດ້ວຍ ຈຶ່ງບໍ່ເຂົ້າຢູ່ໃນກາລ ທັງ ໓ ເພາະບໍ່ມີອດີຕ ປັຈຈຸບັນ ແລະອນາຄົຕ ບັຍຍັຕິຈຶ່ງເປັນກາລວິມຸຕຕ ຄືພົ້ນຈາກກາລທັງ ໓ ບໍ່ມີກາລທັງ ໓

ນິພພານ ເປັນທັມມ໌ທີ່ມີ**ສພາວະ** ມີສພາພເປັນຂອງທ່ຽງຖາວຣ ບໍ່ມີຄວາມປ່ຽນແປງແປຣຜັນ ເປັນບໍ່ທ່ຽງ ແລະບໍ່ມີການເກີດດັບເພາະເປັນສິ່ງທີ່ທ່ຽງຢູ່ສເມີ ຈຶ່ງບໍ່ເຂົ້າຢູ່ໃນກາລທັງ ໓ ເພາະບໍ່ມີ ອດີຕ ປັຈຈຸບັນ ແລະ ອນາຄົຕ ດັ່ງນັ້ນ ນິພພານຈຶ່ງ ເປັນ**ກາລວິມຸຕຕ** ຄື ພົ້ນຈາກກາລທັງ ໓ ບໍ່ມີກາລທັງ ໓

ຣວມຄວາມວ່າ ທັມມ໌ທີ່ເປັນກາລວິມຸຕຕ ຫລືອາຣົມຕ໌ທີ່ເປັນກາລວິມຸຕຕນັ້ນ ມີພຽງ ໑ ຄື ບັຍຍັຕິ ແລະ ນິພພານ

ຈຳນວນຈິດທີ່ກ່າວແລ້ວທັງ ໔ ຂໍ້ ຮວມໄດ້ ໕໐ ດວງ ຄື

ຈິດທີ່ຮັບ ກາມອາຣົມ	ໄດ້ນັ້ນມີ ໔໕ ດວງ
ຈິດທີ່ຮັບ ມຫັຄຄຕອາຣົມ	ໄດ້ນັ້ນມີ ໕ ດວງ
ຈິດທີ່ຮັບ ບັນຍັດຕິອາຣົມ	ໄດ້ນັ້ນມີ ໔໑ ດວງ
ຈິດທີ່ຮັບ ນິພພານອາຣົມ	ໄດ້ນັ້ນມີ ກ ດວງ

ລ້ວນແຕ່ເປັນຈິດທີ່ມີອາຣົມດັ່ງກ່າວແລ້ວນັ້ນແນ່ນອນ ຢ່າງທີ່ເອີ້ນວ່າເປັນ **ເອກັນຕະ**

ຈິດທັງຫມົດ ກູລ ດວງ ມີອາຣົມທີ່ແນ່ນອນດັ່ງກ່າວແລ້ວ ໕໐ ດວງ ຄົງເຫລືອອີກ ໔ລ ດວງ ເປັນຈິດທີ່ມີອາຣົມໄດ້ຫລາຍຢ່າງທົ່ວ ໆ ໄປ ທີ່ເອີ້ນວ່າ **ສັພພາຣົມ**

ສັພພາຣົມ

ສ່ວນທີ່ຈະກ່າວຕໍ່ໄປນີ້ ເປັນຈຳນວນຈິດ ໔ລ ດວງ ແລະນັບອະພິຍຍາຈິດກຸສົລ ໑ ກິຣິຍາ ໑ ຮວມ ໔ ດວງນັ້ນຮວມເຂົ້າໄປອີກດ້ວຍ ຈຶ່ງເປັນຈິດ ໓໑ ດວງ ໃນຈຳນວນຈິດ ໓໑ ດວງນີ້ເປັນຈິດທີ່ມີອາຣົມໄດ້ຫລາຍຢ່າງ ຫລາຍກາລຕລອດຈົນກາລວິມຸຕຕດ້ວຍ ຈຶ່ງເອີ້ນວ່າ **ສັພພາຣົມ**

ໃນຂໍ້ ໕ ທີ່ວ່າຈິດ ໔໐ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງອາຣົມທີ່ພົ້ນຈາກໂລກຸຕຕຣນັ້ນ ຄື

ອກຸສົລຈິດ ໑໔ ມຫາກຸສົລຍາຕວິປປຍຸຕຕຈິດ ໔ ແລະມຫາກິຣິຍາຍາຕວິປປຍຸຕຕຈິດ ໔ ນີ້ ມີອາຣົມທັງ ໕ ຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງ ກໍໄດ້ທັງທີ່ເປັນໂລກີຍແລະບັນຍັດຕິ ຄື ມີກາມອາຣົມກໍໄດ້ມີມຫັຄຄຕອາຣົມກໍໄດ້ ຫລືມີບັນຍັດຕິອາຣົມກໍໄດ້ທັງນັ້ນ ເວັ້ນແຕ່ໂລກຸຕຕຣອາຣົມ ເພາະວ່າອກຸສົລຈິດ ໑໔ ເປັນຈິດທີ່ຊົ່ວ ທີ່ຫຍາບ ທີ່ບາປ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາຖທີ່ຈະມີໂລກຸຕຕຣທັມມ໌ ຄື ມັຄຄຈິດ ໔ ຜົລຈິດ ໔ ນິພພານ ໑ ຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງເປັນອາຣົມໄດ້ ເພາະໂລກຸຕຕຣທັມມ໌ທັງ ລ ນີ້ ເປັນທັມມ໌ທີ່ດີ ທີ່ປຣະຕີຕ ທີ່ສຸຂຸມ ທີ່ປຣະເສີຖ

ແມ້ມຫາກຸສົລຍາຕວິປປຍຸຕຕ ໔, ມຫາກິຣິຍາຍາຕວິປປຍຸຕຕ ໔ ກໍບໍ່ສາມາຖຮັບໂລກຸຕຕຣອາຣົມໄດ້ ເພາະຈິດ ກ ດວງນີ້ ເປັນຈິດທີ່ບໍ່ປຣະກອບດ້ວຍປັນຍາ ເປັນຈິດທີ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ປັນຍາປຣະກອບ ຈິດທີ່ຈະຮັບໂລກຸຕຕຣທັມມ໌ເປັນອາຣົມໄດ້ນັ້ນ ຈະຕ້ອງເປັນຈິດທີ່ປຣະກອບດ້ວຍປັນຍາ ເປັນຈິດທີ່ໃຊ້ປັນຍາປຣະກອບດ້ວຍສເມີໄປ

ໃນຂໍ້ ໕ ທີ່ວ່າຈິດ ໕ ດວງຢຶດຫນ່ວງອາຣົມທີ່ເວັ້ນຈາກອຣຫັຕຕມັຄຄ ອຣຫັຕຕຜົລນັ້ນ

ມຫາກຸສົລຍານສັມປຢຸຕຕ ໔ ກໍດີ ອພິຍຍາກຸສົລ ໑ ກໍດີ ຮັບອາຣົມຕ໌ ໖ ທີ່ເປັນໂລກິຍ ແລະບັນຍັດ ຕລອດ ຈົນໂລກຸຕຕຣອາຣົມຕ໌ກໍໄດ້ ເວັ້ນແຕ່ຈະຮັບອຣຫັຕຕມັຄຄ ອຣຫັຕຕຜົລ ມາເປັນອາຣົມຕ໌ຫາໄດ້ບໍ່ ເພາະອຣຫັຕຕມັຄຄ ອຣຫັຕຕຜົລນັ້ນ ຈະຕ້ອງເປັນພຣະອຣຫັນຕ໌ແລ້ວ ຈຶ່ງຈະຫນ່ວງເອົາເປັນອາຣົມຕ໌ໄດ້ ຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ເປັນພຣະອຣຫັນຕ໌ ຈະໄດ້ ອຣຫັຕຕມັຄຄ ອຣຫັຕຕຜົລຈາກໃສມາເປັນອາຣົມຕ໌ໄດ້

ໃນຂໍ້ ໗ ທີ່ວ່າ ຈິຕ ໖ ດວງ ຢຶດຫນ່ວງອາຣົມຕ໌ໄດ້ທັ້ງຫມົດ ນັ້ນ

ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ ໑, ມຫາກິຣິຍາຍານສັມປຢຸຕຕຈິຕ ໔, ອພິຍຍາກິຣິຍາຈິຕ ໑ ຣວມ ໖ ດວງນີ້ ຮັບອາຣົມຕ໌ໄດ້ທັ້ງຫມົດ ບໍ່ມີຍົກເວັ້ນເລີຍ ເພາະຈິຕເຫລົ່ານີ້ເປັນຈິຕຂອງພຣະອຣຫັນຕ໌ ຈຶ່ງຮັບອາຣົມຕ໌ໄດ້ທັ້ງຫມົດ ບໍ່ມີເວັ້ນເລີຍ

ຈຳນວນຈິຕທີ່ກ່າວແລ້ວໃນຂໍ້ ໕ ຂໍ້ ໖ ແລະຂໍ້ ໗ ນີ້ຣວມໄດ້ ໓໑ ດວງ ເປັນຈິຕ ທີ່ຮັບອາຣົມຕ໌ໄດ້ຫລາຍຢ່າງ ຢ່າງນັ້ນກໍ ໄດ້ຢ່າງນີ້ກໍໄດ້ ບໍ່ແນ່ນອນວ່າຈະຕ້ອງເປັນອາຣົມຕ໌ ນັ້ນອາຣົມຕ໌ນີ້ແຕ່ຢ່າງດຽວ ເພາະເຫຕຸທີ່ຮັບອາຣົມຕ໌ໄດ້ ຫລາຍກວ່າ ໑ ຈຶ່ງເອີ້ນວ່າ ເປັນ **ອເນກັນຕະ** ຫມາຍຄວາມວ່າ **ບໍ່ແນ່ນອນຄືກັນ**

ອາຣົມຕ໌ຂອງທວາຣວິມຸຕຕຈິຕ

ໄດ້ກ່າວແລ້ວໃນທວາຣສັງຄຫະ ວ່າຈິຕທີ່ພົ້ນທວາຣ ເປັນຈິຕທີ່ເກີດໂດຍບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣນັ້ນ ມີ ໑໙ ດວງ ໄດ້ແກ່

ອຸເປກຂາ ສັນຕີຣິຕ ໒
ມຫາວິປາກຈິຕ ໘
ມຫັຄຄຕວິປາກຈິຕ ໙

ດ້ວຍເຫຕຸທີ່ຈິຕ ໑໙ ດວງນີ້ທຳຫນ້າທີ່ **ປຕິສົນທິ ภວັງຄກິຈ ຈຸຕິກິຈ** ຈຶ່ງບໍ່ຕ້ອງອາສັຍ **ທວາຣ** ແຕ່ກໍຕ້ອງມີ ອາຣົມຕ໌ຕາມຫລັກທີ່ວ່າ ຈິຕຕ້ອງມີອາຣົມຕ໌ເປັນເຄື່ອງຢຶດຫນ່ຽວ **ອາຣົມຕ໌ຂອງຈິຕ ໑໙ ດວງ**ທີ່ທຳຫນ້າທີ່ **ປຕິສົນທິ ภວັງຄ ຈຸຕິ** ນີ້ມີຊື່ເອີ້ນເປັນພິເສສໂດຍຈະເພາະວ່າ **ກັມມອາຣົມຕ໌ ກັມມນິມິຕອາຣົມຕ໌** ແລະ **ຄຕິນິມິຕອາຣົມຕ໌**

ໃນກາລແຫ່ງສັຕວ໌ອັນໃກ້ມໍຣຕະນັ້ນ ຈະຕ້ອງມີ **ກັມມອາຣົມຕ໌ ກັມມນິມິຕອາຣົມຕ໌** ຫລື **ຄຕິນິມິຕອາຣົມຕ໌** ຢ່າງໃດ ຢ່າງນຶ່ງ ມາປຣາກົຍແກ່ຊວນຈິຕໃນມໍຣຕາສັນນວິຖີອາຣົມຕ໌ ນີ້ ຈະຕ້ອງເກີດທົ່ວທຸກຕິວສັຕວ໌ ເວັ້ນແຕ່ **ອສັຍຍສັຕຕ** ແລະ **ພຣະອຣຫັນຕ໌**

ທີ່ເວັ້ນ ອສັຍຍສັດຕນັ້ນ ເພາະອສັຍຍສັດຕບໍ່ມີຈິຕ ຈຶ່ງບໍ່ມີອາຣົມຕ໌ ສ່ວນທີ່ເວັ້ນພຣະອຣຫັນຕ໌ນັ້ນ ເພາະພຣະອຣຫັນຕ໌ບໍ່ຕ້ອງໄປເກີດອີກແລ້ວ ຈຶ່ງບໍ່ມີອາຣົມຕ໌ ໑ ຢ່າງນີ້ ອັນເປັນເຄື່ອງຫມາຍແຫ່ງການເກີດ

ຊວນຈິຕໃນມໍຣຕາສັນນວິຖີ ເອີ້ນວ່າ **ມໍຣຕາສັນນຊວນະ** ກໍໄດ້ ແຕ່ຊາຕິກ່ອນ ມີສິ່ງໃດເປັນອາຣົມຕ໌ ຈິຕທີ່ເປັນປຕິສົນທິ ແລະ ກວັງຄ ຕລອດຈົນຈຸຕຈິຕໃນປັຈຈຸບັນຊາຕິນີ້ ກໍຖືເອົາສິ່ງນັ້ນເປັນອາຣົມຕ໌

ປຕິສົນທິຈິຕ ກວັງຄຈິຕ ຈຸຕຈິຕ ໃນກົພດຽວກັນ ໃນຊາຕິດຽວກັນ ໃນບຸຄຄົລດຽວກັນ ເປັນຈິຕດວງດຽວກັນ ແລະມີອາຣົມຕ໌ກໍຢ່າງດຽວກັນ

ກັມມອາຣົມຕ໌

ກັມມອາຣົມຕ໌ ທີ່ເປັນຝ່າຍກຸສົລ ຄື ຕົນໄດ້ໃຫ້ທານ ຮັກສາສີລ ຟັງທັມມ໌ ຫລືຈເຣີນກາວນາມານັ້ນ ເຄີຍເຮັດແນວໃດ **ກໍນຶກກໍຄຶດ**ຢ່າງທີ່ເຮັດຢູ່ຢ່າງນັ້ນ ມໍຣຕາສັນນຊວນຈິຕ ກໍຖືເອົາເປັນອາຣົມຕ໌

ທີ່ເປັນຝ່າຍອກຸສົລ ຄື ຕົນເຄີຍຂ້າສັຕວ໌ ລັກຊັພຍ໌ ລໍ້ ຊິງ ຄຽນຕີ ຈຳຈອງສັຕວ໌ ແນວໃດ ກໍນຶກກໍຄຶດຢ່າງທີ່ໄດ້ເຮັດຢູ່ຢ່າງນັ້ນ ມໍຣຕາສັນນຊວນຈິຕ ກໍນ້ອມເອົາມາເປັນອາຣົມຕ໌

ກັມມອາຣົມຕ໌ນີ້ປຣາກົຜທາງ**ມໂນທວາຣ**ທາງດຽວ ບໍ່ປຣາກົຜທາງທວາຣທັ້ງ ໕ ຄື ປັຍຈທວາຣ ເພາະກັມມອາຣົມຕ໌ນີ້ ນຶກເຖິງຄຶດເຖິງການກຣະທຳໃນອດີຕເປັນອດີຕອາຣົມຕ໌ ເປັນກັມມ໌ໃນອດີຕທີ່ຕົນໄດ້ເຮັດແລ້ວແນວໃດ ກໍຫນ່ວງໂນ້ມນ້ຳໃຈໃຫ້ຄຶດໃຫ້ນຶກເຫມືອນ ດັ່ງທີ່ໄດ້ເຮັດຢູ່ຢ່າງນັ້ນ ເປັນແຕ່ນຶກ ເປັນແຕ່ຄຶດ ບໍ່ເຖິງກັບມີເປັນກາພເປັນນິມິຕມາປຣາກົຜເມື່ອມີກັມມອາຣົມຕ໌ເປັນກຸສົລ ກໍນຳໄປສູ່ສຸຄຕິ ຖ້າຫາກວ່າມີກັມມອາຣົມຕ໌ເປັນອກຸສົລ ກໍຈະຕ້ອງໄປສູ່ທຸຄຄຕິ

ກັມມນິມິຕອາຣົມຕ໌

ກັມມນິມິຕອາຣົມຕ໌ ຫມາຍເຖິງ ເຄື່ອງມື ເຄື່ອງໃຊ້ ທີ່ຕົນໄດ້ໃຊ້ໃນການກຣະທຳກັມມ໌ນັ້ນໆ ທີ່ເປັນຝ່າຍກຸສົລ ກໍເຫັນເຄື່ອງທີ່ຕົນໄດ້ເຮັດກຸສົລ ເປັນຕົ້ນວ່າ ເຫັນເຄື່ອງສັກກາຣະທີ່ຕົນໃຊ້ບູຊາ ເຫັນຜ້າຜ່ອນທີ່ຕົນໃຫ້ທານ ເຫັນໂບສຖ໌ ເຫັນພຣະພຸທຸຣຮູປທີ່ຕົນສ້າງ ເຫັນພຣະສົງຄ໌ທີ່ຕົນອຸປການະບວຊໃຫ້ ມໍຣຕາສັນນຊວນຈິຕກໍຫນ່ວງເອົາເປັນອາຣົມຕ໌

ທີ່ເປັນຝ່າຍອກຸສົລ ຊັ່ນ ເຫັນແຫ ອວນ ຫອກ ດາບ ມີດ ໄມ້ ປືນ ເຄື່ອງບຽດບຽນສັຕວ໌ ທີ່ຕົນເຄີຍໃຊ້ໃນການທຳບາປເຫລົ່ານີ້ ເປັນຕົ້ນ ມໍຣຕາສັນນຊວນຈິຕກໍນ້ອມມາເປັນອາຣົມຕ໌

ທັງນີ້ຖ້າເປັນແຕ່ພຽງນຶກ ພຽງຄິດເຖິງວັດຖຸເຄື່ອງມືເຄື່ອງໃຊ້ນັ້ນໆ ກໍປຣາກົຜທາງມະໂນທະວາຣ ເປັນອະດີຕ ອາຣົມຕ໌ ແຕ່ຖ້າໄດ້ເຫັນດ້ວຍນັຍຕາແທ້ ໆ ນໍາ ໄດ້ຍິນທາງຫູແທ້ ໆ ນໍາ ໄດ້ກິ່ນທາງດັງແທ້ ໆ ນໍາ ກໍເປັນທາງປັນຈທະວາຣ ແລະເປັນປັຈຈຸບັນອາຣົມຕ໌

ເມື່ອມີກັມມນິມິຕອາຣົມຕ໌ເປັນກຸສົລກໍນໍາໄປສູ່ສຸຄະຕິ ແຕ່ຖ້າຫາກວ່າມີກັມມນິມິຕອາຣົມຕ໌ ເປັນອະກຸສົລແລ້ວ ຍ່ອມນໍາໄປສູ່ທຸຄຄະຕິ

ຄະຕິນິມິຕອາຣົມຕ໌

ຄະຕິນິມິຕອາຣົມຕ໌ ເປັນການນຶກເຫັນເຄື່ອງຫມາຍທີ່ຈະນໍາໄປສູ່ ສຸຄະຕິ ຫລື ທຸຄຄະຕິ ຖ້າຈະໄປສູ່ສຸຄະຕິ ກໍຈະປຣາກົຜເປັນວິມານ ເປັນອປຣາສາທທິພຍສົມບັຕິ ເປັນນາງເທພອັປສຣ ເປັນຮົ້ວວັງ ເປັນຄັຣກ໌ມາຣດາ ເປັນວັດວາອາຣາມ ເປັນກິກສຸສາມເນຣ ລ້ວນແຕ່ເປັນສິ່ງທີ່ດີ

ຄະຕິນິມິຕອາຣົມຕ໌ທີ່ຈະນໍາໄປສູ່ທຸຄຄະຕິກໍຈະປຣາກົຜເປັນເປລວໄຟ ເປັນເຫວ ເປັນຖໍ້າອັນມືດມົວ ເປັນ ນາຍນິຣຍບາລ ເປັນສຸນັຂ ແຮ້ງ ກາ ເປັນຕົ້ນ ຈະມາບຽດບຽນທໍາຮ້າຍຕົນ ລ້ວນແຕ່ເປັນສິ່ງທີ່ເລວຮ້າຍ ທັງນີ້ປຣາກົຜທາງ ມະໂນທະວາຣແຕ່ທາງດຽວ ຄື ເຫັນທາງໃຈ ແລະຈັດເປັນປັຈຈຸບັນອາຣົມຕ໌ ເພາະກໍາລັງນຶກເຫັນນິມິຕນັ້ນໆ ຢູ່

ສໍາຫລັບຜູ້ໄປເກີດເປັນ ຣູປພຣົຫ໌ມ ແລະ ອຣູປພຣົຫ໌ມນັ້ນ ມໍຣະນາສັນນະວອນຈິຕມີຈະເພາະ ກັມມນິມິຕອາຣົມຕ໌ ແຕ່ຢ່າງດຽວ ໂດຍມີບັນຍັຕິທັມມ໌ ຫລື ມຫັຄຄຕທັມມ໌ ເປັນອາຣົມຕ໌ຕາມຄວຣແກ່ຊານ

ຣວມຄວາມວ່າ ກັມມອາຣົມຕ໌ ກ່າວໂດຍອາຣົມຕ໌ໄດ້ຈະເພາະ ທັມມາຣົມຕ໌ ກ່າວໂດຍທະວາຣ ເກີດຈະເພາະທາງມະໂນທະວາຣ ກ່າວໂດຍກາລ ໄດ້ແກ່ອາຣົມຕ໌ທີ່ເປັນອະດີຕ

ກັມມນິມິຕອາຣົມຕ໌ ກ່າວໂດຍອາຣົມຕ໌ໄດ້ໃນອາຣົມຕ໌ທັງ ໖ ກ່າວໂດຍທະວາຣ ເກີດໄດ້ ທັງ ໖ ທະວາຣ ກ່າວໂດຍກາລໄດ້ແກ່ ອາຣົມຕ໌ທີ່ເປັນອະດີຕ ແລະອາຣົມຕ໌ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນດ້ວຍ

ຄະຕິນິມິຕອາຣົມຕ໌ ກ່າວໂດຍອາຣົມຕ໌ໄດ້ຈະເພາະທັມມາຣົມຕ໌ ກ່າວໂດຍທະວາຣເກີດໄດ້ ຈະເພາະທາງມະໂນທະວາຣ ກ່າວໂດຍກາລ ເປັນໄດ້ຈະເພາະປັຈຈຸບັນ

ອາຣົມຕ໌ ກັບ ຈິຕ

ຕໍ່ໄປນີ້ຈະສະແດງວ່າ ອາຣົມຕ໌ແຕ່ລະຢ່າງນັ້ນ ມີຈິຕໃດແດ່ທີ່ຢຶດຫນ່ວງເອົາເປັນອາຣົມຕ໌ໄດ້ ຈະສະແດງທັງທີ່ເປັນ ເອກັນຕະ ຄືຢ່າງແນ່ນອນ ແລະທີ່ເປັນ ອເນກັນຕະ ຄືຢ່າງບໍ່ແນ່ນອນດ້ວຍ ຕລອດຈົນສະແດງວ່າຈິຕໃດແດ່ທີ່ຮັບອາຣົມຕ໌ນັ້ນບໍ່ໄດ້

໑. ກາມອາຣົມ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໕໗ ດວງ ໄດ້ແກ່ ກາມຈິດ ໕໔ ແລະ ອະພິນຍາຈິດ ໔		ບໍ່ໄດ້ ໓໕ ດວງ ໄດ້ແກ່
ແນ່ນອນ	**໔໕ ຄື**	ມະຫັຄຄະຕະຈິດ ໒໗
ອະເຫຕຸກະຈິດ (ເວັ້ນມະໂນ)	໑໗	ໂລກຸດຕະຈິດ ໘
ມະຫາວິບາກະຈິດ	໘	
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໓໑ ຄື**	
ອະກຸສົລຈິດ	໑໒	
ມະໂນທວາຣາວັຊຊະນະຈິດ	໑	
ມະຫາກຸສົລຈິດ	໘	
ມະຫາກິຣິຍາຈິດ	໘	
ອະພິນຍາຈິດ	໔	

໔. ມະຫັຄຄະຕະອາຣົມ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໓໗ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໕໔ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**໖ ຄື**	ອະເຫຕຸກະຈິດ (ເວັ້ນມະໂນ)	໑໗
ວິນຍານັນຈາຍະຕະນະ	໓	ມະຫາວິບາກ	໘
ເນວະສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະ	໓	ຣູປາວະຈະຈິດ	໑໕
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໓໑ ຄື**	ອາກາສານັນຈາຍະຕະນະ	໓
ອະກຸສົລ	໑໒	ອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະ	໓
ມະໂນທວາຣາວັຊຊະນະ	໑	ໂລກຸດຕະຈິດ	໘
ມະຫາກຸສົລ	໘		
ມະຫາກິຣິຍາ	໘		
ອະພິນຍາຈິດ	໔		

໓. ນິພພານອາຣົມ ມີຈິຕທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໑໒ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ກ໓ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**ກ຺ ຄື**	ອກຸສົລ	໑໒
ໂລກຸຕຕຈິຕ	ກ຺	ອເຫຕຸກຈິຕ (ເວັ້ນມໂນ)	໑ກ
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໑໑ ຄື**	ມຫາກຸສົລຍາຕວິປປຢຸຕຕ	໔
ມໂນທວາຣາວັຊຊນະ	໑	ມຫາກິຣິຍາຍາຕວິປປຢຸຕຕ	໔
ມຫາກຸສົລຍາຕສັມປຢຸຕຕ	໔	ມຫາວິບາກ	ກ຺
ມຫາກິຣິຍາຍາຕສັມປຢຸຕຕ	໔	ມຫັຄຄຕຈິຕ	໒ກ
ອກິຍຍາຈິຕ	໒		

໔. ບັຍຍັຕິອາຣົມ ມີຈິຕທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໕໒ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໓໒ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**໒໑ ຄື**	ອເຫຕຸກຈິຕ (ເວັ້ນມໂນ)	໑ກ
ຣູປາວຈຈິຕ	໑໕	ມຫາວິບາກ	ກ຺
ອາກາສານັຍຈາຍຕນະ	໓	ວິຍຍາຕັຍຈາຍຕນ	໓
ອາກິຍຈັຍຍາຍຕນະ	໓	ເນວສັຍຍານາສັຍຍາຍຕນະ	໓
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໓໑ ຄື**	ໂລກຸຕຕຈິຕ	ກ຺
ອກຸສົລ	໑໒		
ມໂນທວາຣາວັຊຊນະ	໑		
ມຫາກຸສົລ	ກ຺		
ມຫາກິຣິຍາ	ກ຺		
ອກິຍຍາຈິຕ	໒		

໕. ປະຣມັດຖະອາຣົມ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໗໐ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໕໑ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**໓໙ ຄື**	ຣູປາວຈຈິດ	໑໕
ອເຫຕຸກຈິດ (ເວັ້ນມໂນ)	໑໗	ອາກາສານັຍຈາຍຕນະ	໓
ມຫາວິປາກ	໘	ອາກິຍຈັຍຍາຍຕນະ	໓
ວິຍຍາຍັຍຈາຍຕນ	໓		
ເນວສັຍຍານາສັຍຍາຍຕນະ	໓		
ໂລກຸຕຕຈິຕ	໘		
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໓໑ ຄື**		
ອກຸສົລ	໑໔		
ມໂນທວາຣາວັຊຊນະ	໑		
ມຫາກຸສົລ	໘		
ມຫາກິຣິຍາ	໘		
ອພິຍຍາຈິຕ	໔		

໖. ສັມມາຣົມ ມີຈິດທີ່ຮັບໄດ້

ໄດ້ ໗໘ ດວງ (ບໍ່ຈັດເປັນແນ່ນອນ ແລະບໍ່ແນ່ນອນ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໑໓ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ກາມຈິຕ (ເວັ້ນທວິປັຍຈວິຍຍາຕ ແລະມໂນທາຕຸ)	໔໑	ທວິປັຍຈວິຍຍາຕ	໑໐
ຣູປາວຈຈິຕ	໑໕	ມໂນທາຕຸ	໓
ອຣູປາວຈຈິຕ	໑໔		
ໂລກຸຕຕຈິຕ	໘		
ອພິຍຍາຈິຕ	໔		

ກ. ນາມອາລົມ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໕໗ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໓໕ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**໑໔ ຄື**	ທະວິປັນຈະວິນຍານ	໑໐
ໂລກຸດຕະຈິດ	໘	ມະໂນທາຕຸ	໓
ວິນຍານັນຈາຍະຕະນະ	໓	ຣູປາວະຈະຈິດ	໑໕
ເນວະສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະ	໓	ອາກາສານັນຈາຍະຕະນະ	໓
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໔໓ ຄື**	ອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະ	໓
ກາມຈິດ (ເວັ້ນທະວິປັນຈະວິນຍານ ແລະມະໂນທາຕຸ)	໔໑		
ອະພິນຍາຈິດ	໒		

ຂ. ປັນຍັດອາລົມ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໕໖ ດວງ (ບໍ່ຈັດເປັນແນ່ນອນແລະ ບໍ່ແນ່ນອນ) ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໓໕ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ກາມຈິດ	໕໔	ມະຫັຄຄະຕະຈິດ	໒໗
ອະພິນຍາຈິດ	໒	ໂລກຸດຕະຈິດ	໘

ຄ. ຣູປອາລົມ ແລະປັດຈຸບັນອາລົມ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໕໖ ດວງ ໄດ້ແກ່ ກາມຈິດ ໕໔ ແລະ ອະພິນຍາ ໒		ບໍ່ໄດ້ ໓໕ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**໑໓ ຄື**	ມະຫັຄຄະຕະຈິດ	໒໗
ທະວິປັນຈະວິນຍານ	໑໐	ໂລກຸດຕະຈິດ	໘
ມະໂນທາຕຸ	໓		
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໔໓ ຄື**		
ກາມຈິດ (ເວັ້ນທະວິປັນຈະວິນຍານ ແລະມະໂນທາຕຸ)	໔໑		
ອະພິນຍາຈິດ	໒		

໑໐. ອະດີຕອາຣົມ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໔໙ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໔໔ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**໘ ຄື**	ທະວິປັນຈະວິນຍານ	໑໐
ວິນຍານັນຈາຍະຕະນະ	໓	ມະໂນທາຕຸ	໓
ເນວະສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະ	໓	ຮູປາວະຈະຈິດ	໑໕
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໔໓ ຄື**	ອາກາສານັນຈາຍະຕະນະ	໓
ກາມຈິດ (ເວັ້ນທະວິປັນຈະວິນຍານ ແລະມະໂນທາຕຸ)	໔໑	ອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະ	໓
ອະພິນຍາຈິດ	໒	ໂລກຸດຕະຈິດ	໘

໑໑. ອະນາຄົດອາຣົມ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໔໓ ດວງ (ບໍ່ຈັດເປັນແນ່ນອນ ແລະບໍ່ແນ່ນອນ) ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໔໘ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ກາມຈິດ (ເວັ້ນທະວິປັນຈະວິນຍານ ແລະມະໂນທາຕຸ)	໔໑	ທະວິປັນຈະວິນຍານ	໑໐
ອະພິນຍາຈິດ	໒	ມະໂນທາຕຸ	໓
		ມະຫັຄຄະຕະຈິດ	໒໗
		ໂລກຸດຕະຈິດ	໘

໑໒. ກາລະວິມຸດຕະອາຣົມ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໘໐ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໓໑ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**໒໙ ຄື**	ອະເຫຕຸກະຈິດ (ເວັ້ນມະໂນ)	໑໗
ຮູປາວະຈະຈິດ	໑໕	ມະຫາວິບາກ	໘
ອາກາສານັນຈາຍະຕະນະ	໓	ວິນຍານັນຈາຍະຕະນະ	໓
ອາກິນຈັນຍາຍະຕະນະ	໓	ເນວະສັນຍານາສັນຍາຍະຕະນະ	໓
ໂລກຸດຕະຈິດ	໘		
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໓໑ ຄື**		
ອະກຸສົລ	໑໒		

ມະໂນທວາຣາວັຊຊຸນະ	໑	
ມະຫາກຸສົລ	໘	
ມະຫາກິຣິຍາ	໘	
ອະພິນະຍາຈິຕ	໔	

໑໓. ອັຊຍັດຕອາຣົມຕ໌ ມີຈິຕທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໕໔ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໔໗ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**໕ ຄື**	ຣູປາວຈຈິຕ	໑໕
ວິນະຍາຕັນຈາຍຕນ	໓	ອາກາສານັນຈາຍຕນະ	໓
ເນວສັນຍານາສັນຍາຍຕນະ	໓	ອາກິນຈັນຍາຍຕນະ	໓
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໕໕ ຄື**	ໂລກຸຕຕຣ	໘
ກາມຈິຕ	໕໔		
ອະພິນະຍາຈິຕ	໔		

໑໔. ພຫິທສອາຣົມຕ໌ ມີຈິຕທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໘໔ ດວງ ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໗ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ແນ່ນອນ	**໔໕ ຄື**	ວິນະຍາຕັນຈາຍຕນ	໓
ຣູປາວຈຈິຕ	໑໕	ເນວສັນຍານາສັນຍາຍຕນະ	໓
ອາກາສານັນຈາຍຕນະ	໓	ອາກິນຈັນຍາຍຕນະ	໓
ໂລກຸຕຕຈິຕ	໘		
ບໍ່ແນ່ນອນ	**໕໕ ຄື**		
ກາມຈິຕ	໕໔		
ອະພິນະຍາຈິຕ	໔		

໑໕. ອັຊຍັດຕພຫິທທອາຣົມຕ໌ ມີຈິດທີ່ຮັບ

ໄດ້ ໕໖ ດວງ (ບໍ່ຈັດເປັນແນ່ນອນ ແລະບໍ່ແນ່ນອນ) ໄດ້ແກ່		ບໍ່ໄດ້ ໓໕ ດວງ ໄດ້ແກ່	
ກາມຈິດ	໕໔	ມຫັຄຄຕຈິດ	໒໗
ອພິຍຍາຈິດ	໒	ໂລກຸຕຕຈິດ	໘

ຈິດມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ຈັກຢ່າງ

ຈິດຕ້ອງມີອາຣົມຕ໌ ແລະຈິດທີ່ເກີດຂຶ້ນຂຕະນຶ່ງ ໆ ນັ້ນ ມີອາຣົມຕ໌ແຕ່ຢ່າງດຽວ ເທົ່ານັ້ນ ຈິດດວງດຽວທີ່ເກີດຂຶ້ນຂຕະດຽວ ຈະມີອາຣົມຕ໌ຫລາຍຢ່າງບໍ່ໄດ້ ແຕ່ວ່າຈິດດວງດຽວກັນເກີດຂຶ້ນໃນຂຕະນີ້ມີອາຣົມຕ໌ຢ່າງນີ້ ແຕ່ເມື່ອເກີດຂຶ້ນໃນຂຕະອື່ນ ອາຈມີອາຣົມຕ໌ຢ່າງອື່ນກໍໄດ້ ຢ່າງນີ້ ເອີ້ນວ່າ ຈິດມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ຫລາຍຢ່າງ

ຈິດບາງດວງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ບໍ່ວ່າຈະເກີດຂຶ້ນໃນຂຕະນີ້ຫລືຂຕະໃດ ໆ ກໍຕ້ອງມີອາຣົມຕ໌ ຢ່າງນັ້ນແຕ່ຢ່າງດຽວ ບໍ່ມີປ່ຽນແປງເປັນອາຣົມຕ໌ຢ່າງອື່ນເລີຍ ກໍມີຄືກັນ ຢ່າງນີ້ເອີ້ນວ່າ ຈິດມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ຢ່າງດຽວ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

໑. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ ໑ ຢ່າງ ມີ ໒໘ ດວງ
໒. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ ໒ ຢ່າງ ມີ ໒ ດວງ
໓. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕໄດ້ ໕ ຢ່າງ ມີ ໓ ດວງ
໔. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ ໖ ຢ່າງ ມີ ໑໒ ດວງ
໕. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ ໑໒ ຢ່າງ ມີ ໓ ດວງ
໖. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ ໑໔ ຢ່າງ ມີ ໙ ດວງ
໗. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ ໒໕ ຢ່າງ ມີ ໓ ດວງ

ມີຣາຍລະອຽດດັ່ງນີ້

໑. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ຢ່າງດຽວ ມີ ໒໘ ດວງ

ຈັກຂຸວິຍຍາຕຈິດ ໒ ມີອາຣົມຕ໌ ຄື ຣູປາຣົມຕ໌ ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ
ໂສຕວິຍຍາຕຈິດ ໒ ມີອາຣົມຕ໌ ຄື ສັທທາຣົມຕ໌ ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ
ຄານວິຍຍາຕຈິດ ໒ ມີອາຣົມຕ໌ ຄື ຄັນຂາຣົມຕ໌ ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ
ຊິວຫາວິຍຍາຕຈິດ ໒ ມີອາຣົມຕ໌ ຄື ຣສາຣົມຕ໌ ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ
ກາຍວິຍຍາຕຈິດ ໒ ມີອາຣົມຕ໌ ຄື ໂຜຕຖັພພາຣົມຕ໌ ທີ່ເປັນປັຈຈຸບັນແຕ່ຢ່າງດຽວ

ອາກາສານັນຈາຍຕນຈິຕ	໓ ມີອາຣົມณ์ ຄື ກສິณุคฆาฏิมากาสบัญญัติ
ອາກິญจัญญายตนจิต	໓ มีอารมณ์ คือ นัตถิภาวบัญญัติ
วิญญาณัญจายตนกุศล ๑ วิบาก	๑ มีอารมณ์ อากาสานัญจายตนกุศล ที่เคยเกิดมาแล้วแก่ตน ในภพนี้หรือภพก่อนแต่อย่างเดียว
เนวสัญญานาสัญญายตนกุศล ๑ วิบาก	๑ มีอารมณ์ อากิญจัญญายตนกุศล ที่เคยเกิดมาแล้วแก่ตน ในภพนี้หรือภพก่อนแต่อย่างเดียว

โลกุตตรจิต ๘ มีอารมณ์ นิพพาน แต่อย่างเดียว

๔. จิตที่มีอารมณ์ได้ ๔ อย่าง มี ๔ ดวง

วิญญาณัญจายตนกิริยาจิต ๑ มีอารมณ์ อากาสานัญจายตนกุศลที่เคยเกิดมา แล้วแก่ตนในภพนี้ หรือภพก่อน ๑, มีอารมณ์ อากาสานัญจายตนกิริยาที่เคยเกิดแล้ว แก่ตนในภพนี้ ๑ เนวสัญญานาสัญญายตน-กิริยาจิต ๑ มีอารมณ์ อากิญจัญญายตนกุศล ที่เคยเกิดมาแล้วแก่ตนในภพนี้หรือภพก่อน ๑, มีอารมณ์ อากิญจัญญายตนกิริยาที่เคยเกิด มาแล้วแก่ตนในภพนี้ ๑

๕. จิตที่มีอารมณ์ได้ ๕ อย่าง มี ๕ ดวง

มโนธาตุ ๓ คือ ปัญจทวาราวัชชนจิต ๑ สัมปฏิจฉันนจิต ๒ มีปัญจารมณ์ ได้แก่ รูปารมณ์ สัททารมณ์ คันธารมณ์ รสารมณ์ โผฏฐัพพารมณ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นอารมณ์ก็ได้

๖. จิตที่มีอารมณ์ได้ ๖ อย่าง มี ๑๒ ดวง

หสิตุปปาทจิต ๑ มหากุศลจิต ๑๑	มีอารมณ์ คือ อารมณ์ทั้ง ๖ อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้

๗. จิตที่มีอารมณ์ได้ ๑๒ อย่าง มี ๓ ดวง

รูปาวจรปัญจมฌาน ๓ มีอารมณ์ คือ กสิณ ๑๐, อานาปานสติ ๑, อุเบกขา พรหมวิหาร ๑

ຝ. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ ໑໔ ຢ່າງ ມີ ໙ ດວງ

ຣູປາວຈຣ ຈຕຸຕຖຊານ ໓ ຣູປາວຈຣ ຕະຕິຍຊານ ໓ ຣູປາວຈຣ ທຸຕິຍຊານ ໓	ມີອາຣົມຕ໌ ຄື ກສີຕ ໑໐, ອານາປານສະຕິ ໑, ເມຕຕາ ກຣຸນາ ມຸທິຕາ ໓

ກ. ຈິດທີ່ມີອາຣົມຕ໌ໄດ້ ໒໕ ຢ່າງ ມີ ໓ ດວງ

ຣູປາວຈຣ ປຖົມຊານ ໓ ມີອາຣົມຕ໌ ຄື

ກສີຕ ໑໐, ອສຸກະ ໑໐, ກາຍຄຕາສະຕິ ໑, ອານາປານສະຕິ ໑, ເມຕຕາ ກຣຸນາ ມຸທິຕາ ໓

ອາຣົມຕ໌ຂອງ ເມຕຕາ ຄື ປິຍມນາປສັຕວບັນຍັດ

ອາຣົມຕ໌ຂອງ ກຣຸນາ ຄື ທຸກຂິຕສັຕວບັນຍັດ

ອາຣົມຕ໌ຂອງ ມຸທິຕາ ຄື ສຸຂິຕສັຕວບັນຍັດ

ອາຣົມຕ໌ຂອງ ອຸເປກຂາ ຄື ມັຊຊັຕຕສັຕວບັນຍັດ

ເຈຕສິກ ກັບ ອາຣົມຕ໌

ປຣມັຕຖະທັມມ໌ ໔ ປຣະການ ຄື **ຈິຕ ເຈຕສິກ ຣູປ ນິພພານ** ນັ້ນ ຈິຕແລະເຈຕສິກ ເປັນທັມມ໌ທີ່ຮັບຮູ້ອາຣົມຕ໌ໄດ້ ແຕ່ຣູປ ແລະ ນິພພານບໍ່ສາມາຖທີ່ຈະຮູ້ອາຣົມຕ໌ໄດ້ເລີຍ

ຈິຕຮັບອາຣົມຕ໌ຢ່າງໃດ ຮູ້ອາຣົມຕ໌ອັນໃດ ເຈຕສິກທີ່ປຣະກອບກັບຈິຕນັ້ນກໍຮັບອາຣົມຕ໌ ຮູ້ອາຣົມຕ໌ຢ່າງດຽວກັນ ນັ້ນເອງ ສົມກັບທີ່ວ່າ **ເອກາລັມພນະ** ແຕ່ເມື່ອກ່າວເປັນສ່ວນຣວມ ແລ້ວ ເຈຕສິກຮັບອາຣົມຕ໌ໄດ້ດັ່ງນີ້

ເຈຕສິກທີ່		ຮັບປັນຈາຣົມຕ໌ ໄດ້ນັ້ນມີ ໕໐ (ເວັ້ນອັປປມັນຍາ)
ເຈຕສິກທີ່		ຮັບທັມມາຣົມຕ໌ ໄດ້ນັ້ນມີ ໕໒ (ຄົບຈຳນວນເຈຕສິກ)
ອກຸສົລເຈຕສິກ	໑໔	ຮັບອາຣົມຕ໌ ໖ ທີ່ເປັນ ໂລກິຍ ແລະບັນຍັດ
ອິສສາເຈຕສິກ	໑	ຮັບອາຣົມຕ໌ ໖ ທີ່ເປັນ ພຫິທລະ
ໂລກິຍ ວິຣຕີ	໓	ຮັບອາຣົມຕ໌ ໖ ທີ່ເປັນ ກາມທັມມ໌
ໂລກຸຕຕຣ ວິຣຕີ	໓	ຮັບອາຣົມຕ໌ ທັມມາຣົມຕ໌ ທີ່ເປັນ ນິພພານ ແຕ່ຢ່າງດຽວ
ອັປປມັນຍາ	໒	ຮັບອາຣົມຕ໌ ທັມມາຣົມຕ໌ ທີ່ເປັນ ສັຕວບັນຍັດ ແລະເປັນ ພຫິທລອາຣົມຕ໌ດ້ວຍ

ສ່ວນເຈຕສິກທີ່ເຫລືອອີກ ๓๓ ດວງ ຄື

ອັຍຍະສະມານາເຈຕສິກ ๑๓ ໂສພນະສາທາຣະນະເຈຕສິກ ๑๙ ປັນຍາເຈຕສິກ ๑	ຮັບອາຣົມຕ໌ ๖ ໄດ້ທັງທີ່ເປັນໂລກິຍະໂລກຸດຕະຣະ ອະດີດ ອະນາຄົດ ປັດຈຸບັນ ກາລະວິມຸດຕະ ອັຊຊັດຕະ ແລະ ພະຫິທະຣະ

ຫມວດທີ່ ๖ ວັດຖຸສັງຄະຫະ

ວສນຸຕິ ປຕິດຖຸາຫນຸຕິ ຈິດຕເຈຕສິກາ ເອຕຖາຕິ ວດຖຸ ໆ

ຈິດ ເຈຕສິກ ທັງຫລາຍ ຍ່ອມອາສັຍຕັ້ງຢູ່ໃນທັມມ໌ໃດ ຈັ່ງຊັ້ນ ທັມມ໌ທີ່ເປັນທີ່ອາສັຍຕັ້ງຢູ່ຂອງຈິດເຈຕສິກ ເຫລົ່ານັ້ນ ຊື່ວ່າ **ວັດຖຸ**

ວັດຖຸສັງຄະຫະ ເປັນການຣວບຣວມສະແດງເຣື່ອງວັດຖຸ ອັນເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງຈິດແລະ ເຈຕສິກ ວັດຖຸອັນເປັນທີ່ຈິດແລະເຈຕສິກ ອາສັຍເກີດນີ້ ມີ ๖ ຈຶ່ງເອີ້ນກັນສັ້ນ ໆ ວ່າ ວັດຖຸ ๖ ແລະວັດຖຸ ๖ ນີ້ເປັນ ຣູປທັມມ໌ ທັງນັ້ນ ຄື

๑. ຈັກຂຸວັດຖຸ ໄດ້ແກ່ ຈັກຂຸປສາທຣູປ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ຈັກຂຸວິນຍານຈິດ ๒
๒. ໂສຕວັດຖຸ ໄດ້ແກ່ ໂສຕປສາທຣູປ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ໂສຕວິນຍານຈິດ ๒
๓. ຄານວັດຖຸ ໄດ້ແກ່ ຄານປສາທຣູປ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ຄານວິນຍານຈິດ ๒
๔. ຊິວຫາວັດຖຸ ໄດ້ແກ່ ຊິວຫາປສາທຣູປ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ຊິວຫາວິນຍານຈິດ ๒
๕. ກາຍວັດຖຸ ໄດ້ແກ່ ກາຍປສາທຣູປ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ກາຍວິນຍານຈິດ ๒
๖. ຫທຍວັດຖຸ ໄດ້ແກ່ ຫທຍຣູປ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ຈິດ ๗๕ ດວງ (ເວັ້ນ ທວິປັນຈວິນຍານ ๑໐ ອຣູປວິບາກ ๔)

ວິນຍານທາຕຸ

ໃນວັດຖຸສັງຄະຫະນີ້ ໄດ້ກ່າວເຖິງ ວິນຍານທາຕຸ ຄື ທາຕຸຮູ້ດ້ວຍ ໃນຈຳນວນຈິດທັງຫມົດ ๘๙ ດວງ ເມື່ອຈັດໂດຍຄວາມເປັນ ທາຕຸກໍໄດ້ ວິນຍານທາຕຸ ๗ ຄື

໑. ຈັກຂຸວິຍຍານະຈິດ ໒ ດວງ ເປັນ ຈັກຂຸວິຍຍານະທາດ ໒. ໂສຕະວິຍຍານະຈິດ ໒ ດວງ ເປັນ ໂສຕະວິຍຍານະທາດ ໓. ຄານະວິຍຍານະຈິດ ໒ ດວງ ເປັນ ຄານະວິຍຍານະທາດ ໔. ຊິວຫາວິຍຍານະຈິດ ໒ ດວງ ເປັນ ຊິວຫາວິຍຍານະທາດ ໕. ກາຍະວິຍຍານະຈິດ ໒ ດວງ ເປັນ ກາຍະວິຍຍານະທາດ	ທັງ ໕ ນີ້ມີຊື່ຮວມເອີ້ນວ່າ **ວິຍຍານະທາດ ໕** ຫລື **ປັຍຈະວິຍຍານະທາດ**
໖. ປັຍຈະທວາຣາວັຊຊະນະຈິດ ໑ ສັມປະຕິຈັນນະຈິດ ໒	ຮວມ ໓ ດວງ ເປັນ **ມະໂນທາດ**
໗. ຈິດທີ່ເຫລືອອີກ ໗໖ ດວງ	ເປັນ **ມະໂນວິຍຍານະທາດ**

ພູມີ ກັບ ວັດຖຸ

ໃນພູມິໃດ ມີວັດຖຸຫຍັງ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດວິຍຍານະທາດໃດນັ້ນ ມີຄາຖາສັງຄະຫະທີ່ ໑໓ ສະແດງວ່າ

໑໓. ຊວຕ຺ຖຳ ນິສ຺ສິຕາ ກາເມ ສຕ຺ຕ ຣູເປ ຈຕ຺ພ຺ພິທາ
ຕິວຕ຺ຖຳ ນິສ຺ສິຕາ ຣູເປ ທາເຕວ຺ກາ ນິສ຺ສິຕາ ມຕາ ຯ

ແປລຄວາມວ່າ ທ່ານກ່າວວ່າ

ໃນກາມພູມິ ວິຍຍານະທາດ ໗ ອາສັຍວັດຖຸ ໖ ເກີດ
ໃນຣູປພູມິ ວິຍຍານະທາດ ໔ ອາສັຍວັດຖຸ ໓ ເກີດ
ໃນອຣູປພູມິ ວິຍຍານະທາດ ໑ ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸເລີຍ ກໍເກີດໄດ້

ອະທິບາຍ

໑. **ໃນກາມາວຈຣພູມິ ຫລື ກາມພູມິ** ຊຶ່ງມີ ໑໑ ພູມິ ໄດ້ແກ່ ອະບາຍພູມິ ໔, ມນຸສຍພູມິ ໑ ແລະ ເທວພູມິ ໖ ນັ້ນ ມີວັດຖຸ ໖ ຄົບບໍຣິບູຣນ໌ ຈຶ່ງເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ **ວິຍຍານະທາດຄົບ** ທັງ ໗ ຄືກັນ ຄື

(໑) ຈັກຂຸວັດຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ຈັກຂຸວິຍຍານະທາດ ໑ ໄດ້ແກ່ ຈັກຂຸວິຍຍານະຈິດ ໒
(໒) ໂສຕະວັດຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ໂສຕະວິຍຍານະທາດ ໑ ໄດ້ແກ່ ໂສຕະວິຍຍານະຈິດ ໒
(໓) ຄານະວັດຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ຄານະວິຍຍານະທາດ ໑ ໄດ້ແກ່ ຄານະວິຍຍານະຈິດ ໒
(໔) ຊິວຫາວັດຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງຊິວຫາວິຍຍານະທາດ ໑ ໄດ້ແກ່ ຊິວຫາວິຍຍານະຈິດ ໒
(໕) ກາຍະວັດຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ ກາຍະວິຍຍານະທາດ ໑ ໄດ້ແກ່ ກາຍະວິຍຍານະຈິດ ໒

(ຝ) ຫະທະຍະວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດຂອງ	ມະໂນທາຕຸ ລ ໄດ້ແກ່	ປັນຈະທະວາຣາວັຊຊະນະຈິຕ ໑ ສັມປະຕິຈັສນະຈິຕ ໔
	ມະໂນວິນຍານະທາຕຸ ໑ ໄດ້ແກ່	ຈິຕທີ່ເຫລືອ ກຝ

໔. **ໃນຣູປາວະຈະຣະພູມິ ຫລືຣູປະພູມິ ໑໕** (ເວັ້ນອະສັນຍະສັຕຕະພູມິ) ນັ້ນ ມີວັຕຖຸພຽງ ລ ອັນເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ວິນຍານະທາຕຸ ໔ ເທົ່ານັ້ນ ຄື

(໑) ຈັກຂຸວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດ ຈັກຂຸວິນຍານະທາຕຸ ໑

(ລ) ໂສຕະວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດ ໂສຕະວິນຍານະທາຕຸ ໑

(ລ) ຫະທະຍະວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍເກີດ	ມະໂນທາຕຸ ໑ ມະໂນວິນຍານະທາຕຸ ໑

ສ່ວນຄານະວັຕຖຸ ອັນເປັນທີ່ອາສັຍເກີດ ຄານະວິນຍານະທາຕຸ ໑, ຊິວຫາວັຕຖຸ ອັນເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດຊິວຫາ ວິນຍານະທາຕຸ ໑ ແລະກາຍະວັຕຖຸ ອັນເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດກາຍະວິນຍານະທາຕຸ ໑ ຣວມ ລ ວັຕຖຸ ລ ທາຕຸນີ້ບໍ່ມີ

ແຕ່ວ່າຣູປພຣົຫມທັ້ງ ໑໕ ພູມິນີ້ **ມີດັງ** ແຕ່ບໍ່ມີຄານະວັຕຖຸ ຄືບໍ່ມີຄານະປະສາທະຣູປ, ມີລີ້ນ ແຕ່ບໍ່ມີຊິວຫາວັຕຖຸ ຄືບໍ່ມີ ຊິວຫາປະສາທະຣູປ, ມີກາຍ ແຕ່ບໍ່ມີກາຍະວັຕຖຸ ຄືບໍ່ມີກາຍະປະສາທະຣູປ ດັ່ງນັ້ນ ຄານະວິນຍານະ ຊິວຫາວິນຍານະ ແລະ ກາຍະວິນຍານະ ບໍ່ມີທີ່ອາສັຍເກີດ ຈຶ່ງເກີດບໍ່ໄດ້

ອນຶ່ງ ກາມະພູມິ ໑໑ ແລະຣູປະພູມິ ໑໕ **ຣວມ ໒໖ ພູມິ**ນີ້ ມີຊື່ຣວມເອີ້ນອີກຊື່ນຶ່ງວ່າ **ປັນຈະໂວການະພູມິ** ຄື **ພູມິທີ່ ມີຂັນສ໌ ໕** ໄດ້ແກ່ມີຣູປະຂັນສ໌ ເວທະນາຂັນສ໌ ສັນຍາຂັນສ໌ ສັງຂາຣະຂັນສ໌ ແລະວິນຍານະຂັນສ໌

ຈະເພາະ**ອະສັນຍະສັຕຕະພູມິ** ຊຶ່ງເປັນຣູປະພູມິອີກພູມິນຶ່ງນັ້ນ ບໍ່ມີວັຕຖຸທັ້ງ ຝ ແລະບໍ່ມີວິນຍານະທາຕຸທັ້ງ ກ ເລີຍແມ້ແຕ່ ສັກຢ່າງດຽວ ທັ້ງນີ້ເປັນເພາະພູມິນີ້ມີແຕ່ຣູປະຂັນສ໌ເທົ່ານັ້ນ ສ່ວນນາມະຂັນສ໌ອີກ ໔ ຂັນສ໌ນັ້ນບໍ່ມີ ດັ່ງນັ້ນ ອະສັນຍະສັຕຕະພູມິນີ້ ຈຶ່ງມີຊື່ເອີ້ນອີກຊື່ນຶ່ງວ່າ **ເອກະໂວການະພູມິ** ຄື **ພູມິທີ່ມີຂັນສ໌ ໑** ໄດ້ແກ່ ມີຣູປະຂັນສ໌ພຽງຂັນສ໌ດຽວ

ລ. **ອະຣູປາວະຈະຣະພູມິ** ຫລື ອະຣູປະພູມິ ຊຶ່ງມີ ໔ ພູມິນັ້ນ ວັຕຖຸ ຝ ບໍ່ມີເລີຍ ເພາະອະຣູປະພູມິເປັນພູມິທີ່ບໍ່ມີຣູປະທັມມ໌ ມີແຕ່ນາມະທັມມະເທົ່ານັ້ນ ດັ່ງນັ້ນວັຕຖຸ ຝ ຊຶ່ງເປັນຣູປະທັມມ໌ ທັ້ງ ຝ ຈຶ່ງບໍ່ມີໃນອະຣູປະພູມິ ແຕ່ວ່າໃນອະຣູປະພູມິທັ້ງ ໔ ນີ້ ວິນຍານະທາຕຸ ກ ນັ້ນເກີດ ໄດ້ ໑ ຄື ມະໂນວິນຍານະທາຕຸ ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນໄດ້ໂດຍບໍ່ຕ້ອງອາສັຍຫະທະຍະວັຕຖຸໃດ ໆ ເລີຍທັ້ງນັ້ນ

ເພາະເຫຕຸວ່າອະຣູປະພູມິທັ້ງ ໔ ນີ້ມີແຕ່ນາມະຂັນສ໌ທັ້ງ ໔ ຄື ເວທະນາຂັນສ໌ ສັນຍາຂັນສ໌ ສັງຂາຣະຂັນສ໌ ແລະ ວິນຍານະຂັນສ໌ ສ່ວນຣູປະຂັນສ໌ບໍ່ມີ ຈຶ່ງມີຊື່ເອີ້ນອີກຊື່ນຶ່ງວ່າ **ຈະຕຸໂວການະພູມິ** ຄື ພູມິທີ່ມີ ໔ ຂັນສ໌ (ຂາດຣູປະຂັນສ໌ໄປຂັນສ໌ນຶ່ງ)

ສຣຸປເພື່ອໃຫ້ຈຳໄດ້ງ່າຍ

ກາມພູມິ ໑໑ ມີ ວັຕຖຸທັ້ງ ໖ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ວິຍຍາຕທາຕຸທັ້ງ ໗ ຄື
ຈັກຂຸວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ຈັກຂຸວິຍຍາຕທາຕຸ
ໂສຕວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ໂສຕວິຍຍາຕທາຕຸ
ຆານວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ຆານວິຍຍາຕທາຕຸ
ຊິວຫາວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ຊິວຫາວິຍຍາຕທາຕຸ
ກາຍວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ກາຍວິຍຍາຕທາຕຸ
ຫທຍວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ມໂນທາຕຸ ແລະ ມໂນວິຍຍາຕທາຕຸ

ຣູປພູມິ ໑໕ ມີ ວັຕຖຸ ໓ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ວິຍຍາຕທາຕຸ ໔ ຄື
ຈັກຂຸວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ຈັກຂຸວິຍຍາຕທາຕຸ
ໂສຕວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ໂສຕວິຍຍາຕທາຕຸ
ຫທຍວັຕຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ເກີດ ມໂນທາຕຸ ແລະ ມໂນວິຍຍາຕທາຕຸ

ອສັຍຍສັຕຕພູມິ ໑ ນັ້ນ ວັຕຖຸທັ້ງ ໖ ວິຍຍາຕທາຕຸທັ້ງ ໗ ບໍ່ມີເລີຍແມ້ແຕ່ສັກຢ່າງ ດຽວ

ອຣູປພູມິ ໔ ນັ້ນ ວັຕຖຸທັ້ງ ໖ ບໍ່ມີເລີຍ ແຕ່ມີວິຍຍາຕທາຕຸ ໑ ຄື ມໂນວິຍຍາຕທາຕຸ ຊຶ່ງເກີດໄດ້ໂດຍບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັຕຖຸໃດ ໆ ເລີຍ

ຈິຕ ກັບ ວັຕຖຸ

ຈິຕໃດຈະຕ້ອງອາສັຍວັຕຖຸໃດເກີດ ຫລືບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັຕຖຸ ກໍເກີດໄດ້ນັ້ນ ມີຄາຖາສັງຄຫະທີ່ ໑໔ ອັນເປັນຄາຖາສຸດທ້າຍ

ໃນປຣິຈເຊທນີ້ ສະແດງວ່າ

໑໔. ເຕຈຕ຺ຕາຮີສ ນິສ຺ສາຍ ເທ຺ວຈຕ຺ຕາຮີສ ຊາຍເຣ
ນິສ຺ສາຍ ຈ ອນິສ຺ສາຍ ປາກາຣຸປ຺ປາ ອນິສ຺ສິຕາ ໆ

ແປລຄວາມວ່າ ຈິຕ ໔໓ ດວງ ຕ້ອງອາສັຍວັຕຖຸສເມີ

ຈິຕ ໔໒ ດວງ ບາງເທື່ອກໍອາສັຍ ບາງເທື່ອກໍບໍ່ອາສັຍ

ອຣູປວິບາກ ໔ ດວງ ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັຕຖຸເລີຍ

ອະທິບາຍ

໑. **ຈິດ ໔໓ ດວງ** ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸສເມີ ຈະເກີດໂດຍບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸຫາໄດ້ບໍ່ ດັ່ງນັ້ນໃນພູມິໃດບໍ່ມີວັດຖຸ ຈິດເຫລົ່ານີ້ຈະເກີດຂຶ້ນບໍ່ໄດ້ເລີຍ ຈິດ ໔໓ ດວງ ໄດ້ແກ່

ໂທສມູລຈິດ ໒ ຕ້ອງອາສັຍ ຫະທະຍະວັດຖຸ ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້

ອະເຫຕຸກະຈິດ ໑໗ (ເວັ້ນມະໂນທະວາຣາວັຊຊະນະຈິດ ໑) ຄື

ຈັກຂຸວິນຍານະຈິດ ໒	ຕ້ອງອາສັຍ ຈັກຂຸວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ໂສຕະວິນຍານະຈິດ ໒	ຕ້ອງອາສັຍ ໂສຕະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ຄານະວິນຍານະຈິດ ໒	ຕ້ອງອາສັຍ ຄານະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ຊິວຫາວິນຍານະຈິດ ໒	ຕ້ອງອາສັຍ ຊິວຫາວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ກາຍະວິນຍານະຈິດ ໒	ຕ້ອງອາສັຍ ກາຍະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ສັມປະຕິຈສັນນະຈິດ ໒	ຕ້ອງອາສັຍ ຫະທະຍະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ສັນຕີຣະນະຈິດ ໓	ຕ້ອງອາສັຍ ຫະທະຍະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ປັນຈະທະວາຣາວັຊຊະນະຈິດ ໑	ຕ້ອງອາສັຍ ຫະທະຍະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ຫະສິຕຸປປາທະຈິດ ໑	ຕ້ອງອາສັຍ ຫະທະຍະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ມະຫາວິປາກະຈິດ ໘	ຕ້ອງອາສັຍ ຫະທະຍະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ຣູປາວະຈະຣະຈິດ ໑໕	ຕ້ອງອາສັຍ ຫະທະຍະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້
ໂສດາປັດຕິມັຄຄະຈິດ ໑	ຕ້ອງອາສັຍ ຫະທະຍະວັດຖຸ	ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້

໒. **ຈິດ ໔໒ ດວງ ບາງເທື່ອກໍ່ອາສັຍ ບາງເທື່ອກໍ່ບໍ່ອາສັຍ**ນັ້ນ ໄດ້ແກ່

ອະກຸສົລ	໑໐ (ເວັ້ນໂທສະຈິດ ໓)
ມະຫາກຸສົລ	໘
ມະຫາກິຣິຍາ	໘
ອະຣູປາວະຈະຣະກຸສົລ	໔
ອະຣູປາວະຈະຣະກິຣິຍາ	໔
ໂລກຸຕຕະຈິດ	໗ (ເວັ້ນໂສດາປັດຕິມັຄຄະຈິດ ໑)
ມະໂນທະວາຣາວັຊຊະນະຈິດ ໑	

ທີ່ວ່າຈິດ ๔๔ ດວງນີ້ ບາງເທື່ອກໍອາສັຍວັດຖຸເກີດ ບາງເທື່ອບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸກໍເກີດໄດ້ນັ້ນ ເປັນດັ່ງນີ້ ຖ້າຈິດນີ້ເກີດໃນປັญຈໂວການພູມີ ຄືພູມີທີ່ມີຂັນธ์ ๕ ກໍຈະຕ້ອງອາສັຍຫທຍວັດຖຸເກີດ

ກ່າວອີກນັຍນຶ່ງວ່າ ຖ້າຈິດ ๔๔ ດວງນີ້ ເກີດໃນກາມພູມີ ๑๑ ກໍດີ ເກີດໃນຣູປພູມີ ๑๕ (ເວັ້ນອັສັญญສັຕຕພູມີ) ກໍດີ ຊຶ່ງເປັນພູມີ ທີ່ມີຫທຍວັດຖຸແລ້ວ ກໍຈະຕ້ອງອາສັຍຫທຍວັດຖຸຣູປ ເກີດຕາມຄວຣແກ່ທີ່ຈະເກີດໄດ້ ແຕ່ວ່າຖ້າຈິດເຫລົ່ານີ້ເກີດໃນຈຕຸໂວການພູມີ ພູມີທີ່ມີຂັນธ์ ๔ ຄື ອຣູປພູມີແລ້ວ ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸເລີຍກໍເກີດໄດ້ ຈິດ ๔๔ ດວງນີ້ ມີຊື່ເອີ້ນອີກຢ່າງນຶ່ງວ່າ **ຈິດທີ່ອາສັຍວັດຖຸເກີດບໍ່ແນ່ນອນ (ອເນກັນຕະ)** ເພາະບາງເທື່ອກໍອາສັຍ ບາງເທື່ອກໍບໍ່ອາສັຍ ເປັນທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ

๖. **ອຣູປວິບາກ ๔ ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸເລີຍ** ເພາະອຣູປວິບາກຈິດ ๔ ເປັນຈິດທີ່ເກີດ ທີ່ມີໃນອຣູປພູມີ ຊຶ່ງເປັນພູມີທີ່ບໍ່ມີວັດຖຸຣູປໃດ ໆ ແມ້ແຕ່ສັກຢ່າງດຽວ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງບໍ່ຕ້ອງ ອາສັຍວັດຖຸກໍເກີດໄດ້

ເຈຕສິກ ກັບ ວັດຖຸ

ເຈຕສິກທີ່ອາສັຍວັດຖຸ ๗ ເກີດ ໂດຍບໍ່ແນ່ນອນ ມີ ๗ ດວງ ໄດ້ແກ່

ສັພພຈິຕຕສາธາຣณ ເຈຕສິກ ๗

ເຈຕສິກທີ່ອາສັຍຫທຍວັດຖຸເກີດໂດຍແນ່ນອນມີ ๗ ດວງ ໄດ້ແກ່

ອັປປມັญญາເຈຕສິກ	๒
ໂທຈຕຸກເຈຕສິກ	๔

ເຈຕສິກທີ່ອາສັຍຫທຍວັດຖຸເກີດໂດຍບໍ່ແນ່ນອນ ມີ ๖๗ ດວງ ໄດ້ແກ່

ປກິณณກເຈຕສິກ	๗
ອກຸສົລເຈຕສິກ	๑๐ (ເວັ້ນໂທຈຕຸກເຈຕສິກ ๔)
ໂສภณເຈຕສິກ	๒๖ (ເວັ້ນອັປປມັญญາ ๖)

ວັດຖຸ ກັບ ທວາຣ

ວັດຖຸ ເປັນທີ່ອາສັຍໃຫ້ຈິດເຈຕສິກເກີດ **ທວາຣ** ເປັນທາງໃຫ້ຈິດເຈຕສິກເກີດ ເມື່ອກ່າວ ຄວບຄູ່ກັນທັ້ງວັດຖຸແລະທວາຣ ຄື ກ່າວທັ້ງທີ່ອາສັຍເກີດ ແລະທາງໃຫ້ເກີດດ້ວຍແລ້ວ ກໍກ່າວ ໄດ້ເປັນ ๔ ນັຍ ຄື

ຈິດທີ່ ຕ້ອງອາສັຍທັ້ງວັດຖຸທັ້ງທວາຣ

ຈິດທີ່ ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸ ແຕ່ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣ

ຈິດທີ່ ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸ ແຕ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣ

ຈິດທີ່ ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທັ້ງວັດຖຸທັ້ງທວາຣ

໑. ຈິດທີ່ຕ້ອງອາສັຍທັ້ງວັດຖຸທັ້ງທວາຣດ້ວຍນັ້ນ ມີ ໖໓ ດວງ ໄດ້ແກ່

ໂທສມູລຈິດ ໒ ອເຫຕຸກຈິດ ໑໗ (ເວັ້ນມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິດ ໑)

ມຫາວິບາກຈິດ ໘ ຣູປາວຈຣກຸສົລ ໕

ຣູປາວຈຣກິຣິຍາຈິດ ໕ ໂສດາປັດຕິມັຄຄຈິດ ໑

ໃນຂໍ້ ໑ ນີ້ ມີສິ່ງທີ່ຄວຣສັງເກຕຢູ່ ໒ ປຣະການ ປຣະການທຳອິດ ຈິດ ໖໓ ດວງນີ້ ເປັນກຸ່ມດຽວກັບຈິດ ໔໖ ດວງ ທີ່ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸສເມີນັ້ນເອງ ພຽງແຕ່ເອົາຣູປາວຈຣວິບາກ ໕ ດວງ ຫັກອອກເສັຽຈາໃຈຳນວນ ໔໖ ດວງນັ້ນ ກໍຄົງເຫລືອ ໖໓ ເປັນຈິດທີ່ຕ້ອງອາສັຍທັ້ງວັດຖຸແລະທັ້ງທວາຣດ້ວຍ ຣູປາວຈຣວິບາກ ໕ ດວງ ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸເກີດຈິງ ແຕ່ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣເປັນທາງໃຫ້ເກີດບໍ່ຄົບທັ້ງ ໒ ຢ່າງ ຈຶ່ງຕ້ອງຫັກອອກ

ອີກປຣະການນຶ່ງ ຈິດທີ່ອາສັຍວັດຖຸເກີດ ກັບຈິດທີ່ອາສັຍທວາຣເກີດນັ້ນມີຈຳນວນບໍ່ເທົ່າກັນ ກ່າວຄື ຈິດທີ່ອາສັຍວັດຖຸເກີດ ນັ້ນມີຈຳນວນຈຳກັດ ໂດຍຈະເພາະແທ້ ໆ ແຕ່ຈິດທີ່ອາສັຍທວາຣເກີດນັ້ນ ມີຈຳນວນກວ້າງຂວາງຫລາຍກວ່າກັນ ຄື

ຈິດທີ່ອາສັຍ ຈັກຂຸວັດຖຸ ເກີດມີພຽງ ໒ ດວງ ແຕ່ອາສັຍ ຈັກຂຸທວາຣ ເກີດໄດ້ເຖິງ ໔໖ ດວງ

ຈິດທີ່ອາສັຍ ໂສຕວັດຖຸ ເກີດມີພຽງ ໒ ດວງ ແຕ່ອາສັຍ ໂສຕທວາຣ ເກີດໄດ້ເຖິງ ໔໖ ດວງ

ຈິດທີ່ອາສັຍ ຄານວັດຖຸ ເກີດມີພຽງ ໒ ດວງ ແຕ່ອາສັຍ ຄານທວາຣ ເກີດໄດ້ເຖິງ ໔໖ ດວງ

ຈິດທີ່ອາສັຍ ຊິວຫາວັດຖຸ ເກີດມີພຽງ ໒ ດວງ ແຕ່ອາສັຍ ຊິວຫາທວາຣ ເກີດໄດ້ເຖິງ ໔໖ ດວງ

ຈິດທີ່ອາສັຍ ກາຍວັດຖຸ ເກີດມີພຽງ ໒ ດວງ ແຕ່ອາສັຍ ກາຍທວາຣ ເກີດໄດ້ເຖິງ ໔໖ ດວງ

ຈິດທີ່ອາສັຍ ຫທຍວັດຖຸ ເກີດມີພຽງ ໗໕ ດວງ ແຕ່ອາສັຍ ມໂນທວາຣ ເກີດໄດ້ເຖິງ ໖໗ ດວງ

໒. ຈິດທີ່ຕ້ອງອາສັຍວັດຖຸ ແຕ່ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣ ມີ ໕ ດວງ ໄດ້ແກ່

ຣູປາວຈຣວິບາກຈິດ ໕

ຣູປາວຈຣວິບາກຈິດ ໕ ດວງນີ້ ຕ້ອງອາສັຍຫທຍວັດຖຸເກີດ ເພາະຣູປາວຈຣວິບາກ ທີ່ທຳໜ້າທີ່ປຏິສົນທິກິຈນັ້ນ ປຏິສົນທິຈິດ ກັບ ຫທຍວັດຖຸນີ້ເກີດພ້ອມກັນ ປຏິສົນທິຈິດກໍຕ້ອງອາສັຍຫທຍວັດຖຸເກີດ ແລະຫທຍວັດຖຸກໍຕ້ອງອາສັຍປຏິສົນທິຈິດຈຶ່ງຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້ ຕ່າງກໍອາສັຍຊຶ່ງກັນແລະກັນດ້ວຍອຳນາຈແຫ່ງອັລລມັລລປັຈຈັຍ

ສ່ວນທີ່ວ່າ ຣູປາວຈຣວິບາກ ໕ ດວງນີ້ ເກີດໂດຍບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣນັ້ນ ເພາະເປັນເອກັນຕທວາຣວິມຸຕຕຈິຕ ເປັນຈິຕທີ່ພົ້ນທວາຣແນ່ນອນຢູ່ແລ້ວ ດັ່ງແຈ້ງໃນ**ທວາຣສັງຄຫະ**ທີ່ກ່າວທໍາອິດ

໓. ຈິຕທີ່ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັຕຖຸ ແຕ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣ ມີ ໔໓ ດວງ ໄດ້ແກ່

ອກຸສົລ	໑໐ (ເວັ້ນໂທສຈິຕ ໒)
ມຫາກຸສົລ	໘
ມຫາກິຣິຍາ	໘
ອຣູປາວຈຣກຸສົລ	໔
ອຣູປາວຈຣກິຣິຍາ	໔
ໂລກຸຕຕຈິຕ	໗ (ເວັ້ນໂສດາປັຕຕິມັຄຄຈິຕ ໑)
ມໂນທວາຣາວັຊຊນຈິຕ	໑

ເມື່ອຈິຕເຫລົ່ານີ້ເກີດກັບອຣູປພຣົຫ໌ມໃນອຣູປພູມິແລ້ວ ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັຕຖຸກໍເກີດໄດ້ ແຕ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣ ຄື ມໂນທວາຣ ຈຶ່ງຈະເກີດໄດ້ ຊຶ່ງໃນອຣູປພູມິມີມໂນທວາຣແຕ່ຢ່າງດຽວ ສ່ວນວັຕຖຸນັ້ນບໍ່ມີເລີຍ

ຄວຣສັງເກຕວ່າ ຈິຕ ໔໔ ດວງນີ້ ເປັນຈິຕກຸ່ມດຽວກັນ ຈິຕ ໔໔ ດວງທີ່ເອີ້ນວ່າຈິຕທີ່ອາສັຍວັຕຖຸເກີດບໍ່ແນ່ນອນ ດັ່ງທີ່ກ່າວແລ້ວແຕ່ທໍາອິດ

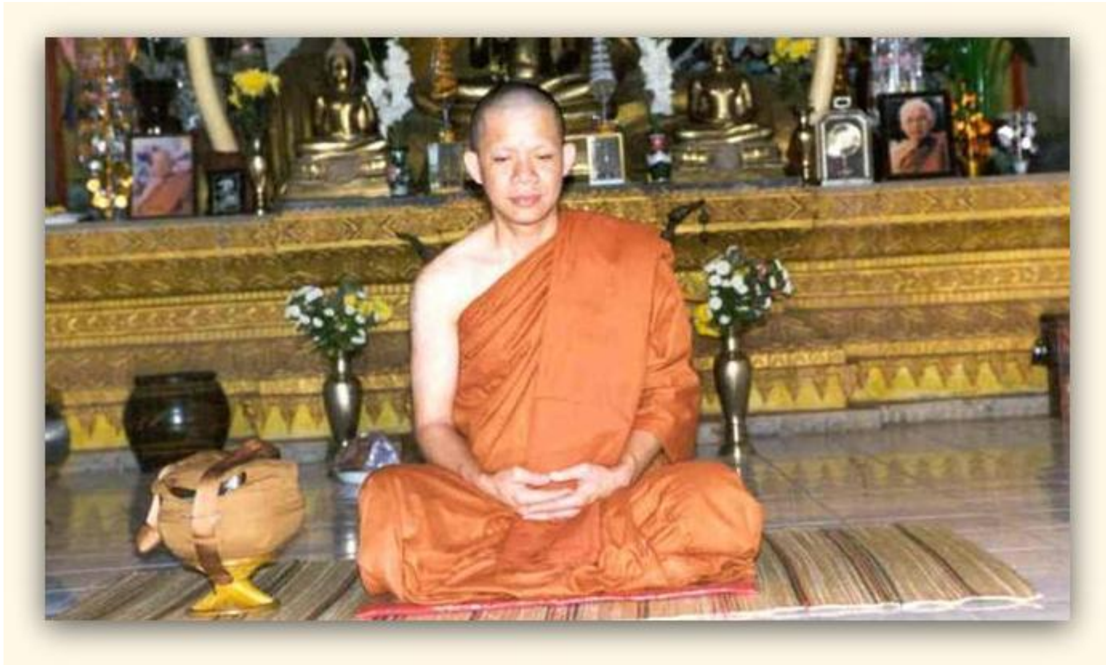
໔. ຈິຕທີ່ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທັ້ງວັຕຖຸທັ້ງທວາຣເລີຍນັ້ນ ມີ ໔ ດວງ ໄດ້ແກ່

ອຣູປາວຈວິບາກຈິຕ ໔ ບໍ່ຕ້ອງອາສັຍວັຕຖຸ ເພາະບໍ່ມີວັຕຖຸທີ່ຈະອາສັຍ ແລະບໍ່ຕ້ອງອາສັຍທວາຣ ເພາະເປັນ

ເອກັນຕທວາຣວິມຸຕຕຈິຕ

ອວສານຄາຖາປະຣິຈເສທທີ່ ໕

ອິຈ຺ຈານຸຣຸທ຺ທຣຈິເຕ ອພິທມ຺ມຕ຺ຖ ສງ຺ຄເຫ
ຕຕິໂຍ ປະຣິຈ຺ເສໂທຍ຺ ສມາເສເນວ ນິຕ຺ຖິໂຕ ໆ

ນີ້ປະຣິຈເສທທີ່ ໕ (ຊື່ ປະກິຕະກະສັງຄະຫະວິກາດ) ໃນປະກອນອັນຮວບຮວມຊຶ່ງອັດຖະແຫ່ງພຣະອະພິທັມມ໌ ທີ່ພຣະອະນຸຣຸທຣາຈາຣຍ໌ຣຈນາໄວ້ ຈົບແລ້ວໂດຍຫຍໍ້ພຽງເທົ່ານີ້ແລ

